

GEORGES SIMENON

maigret și hoțul leneș

GEORGES SIMENON
Maigret şi hoţul leneş

Coperta de Mihai Mănescu

Georges Simenon:
MAIGRET ET LE VOLEUR PARESSEUX
Presses de la Cité, Paris

GEORGES SIMENON
maigret si hoţul leneş

În româneşte de Liviu Ţicu
Bucureşti 1970
• EDITURA UNIVERS •

I

Un zgomot asurzitor aproape de capul său îl trezi pe Maigret, şi comisarul, morocănos că a fost deranjat, începu să-şi agite unul din braţe deasupra cuverturii, bătînd aerul. Îşi dădea seama că se găsea în pat, lîngă soţia lui, care, dezmeticită mai repede decît el, aştepta în întuneric, fără să îndrăznească a zice ceva.

Ceea ce-l deruta — dar numai pentru cîteva secunde — era natura acestui zgomot insistent, agresiv şi imperios. Şi i se întîmpla să se înşele astfel numai iarna, cînd era foarte frig.

Avea impresia că sună deşteptătorul, cu toate că, de cînd se căsătorise, acesta dispăruse de pe noptieră. Amintirea data încă dinaintea adolescenţei: din copilărie, pe cînd era ministrant şi ajuta preotul la liturghia de la ora şase. Totuşi ministrase la aceeaşi liturghie şi primăvara şi vara şi toamna. De ce oare amintirea care-i rămăsese şi-i revenea automat era o amintire care-i sugera întuneric, frig, degete înţepenite, ghete ce făceau să pîrîie o pojghiţă de gheaţă?

Răsturnă paharul, lucru ce i se întîmpla deseori, şi doamna Maigret aprinse lămpiţa de noapte în clipa în care mîna sa atinse telefonul:

— Maigret… Da…

Era patru şi zece şi afară se simţea o linişte specifică nopţilor reci de iarnă.

— Aici e Fumel, domnule comisar…

— Cum?

Nu auzea bine. Ai fi zis că omul de la celălalt capăt al firului vorbea printr-o batistă.

— Fumel, din arondismentul XVI…

Omul îşi înăbuşea vocea, ca şi cum s-ar fi temut să nu fie auzit de cineva dintr-o cameră alăturată. Neprimind nici un răspuns de la comisar, adăugă:

— Aristide…

Aa, Aristide Fumel, da! Maigret se trezise şi se întreba de ce dracu inspectorul Fumel, din arondismentul XVI, îl scula din somn la orele patru dimineaţa.

Şi apoi, de ce vocea lui suna atît de misterioasă, aproape complice.

— Nu ştiu dacă fac bine că vă telefonez… L-am anunţat imediat pe şeful meu direct, pe comisarul… Mi-a spus să chem Parchetul şi am vorbit cu ofiţerul de gardă…

Doamna Maigret, deşi nu auzea decît replicile soţului, se sculă, căută papucii cu vîrful piciorului, îşi puse halatul de casă vătuit şi se îndreptă spre bucătărie, unde se auzi mai întîi zgomotul gazelor, apoi apa care curgea în ibric.

— Nu se prea ştie ce e de făcut… Mă auziţi? Ofiţerul de serviciu mi-a ordonat să mă întorc la locul cu pricina şi să-l aştept. Nu eu am descoperit cadavrul, ci doi agenţi pe biciclete.

— Unde?

— Cum?

— Te întreb, unde?

— La Bois de Boulogne… Pe drumul Poteaux… Îl ştiţi?… Dă în strada Fortunée, nu departe de Porte Dauphine. E vorba de un om în etate… aproape cam de vîrsta mea. După cîte mi-am putut da seama, nu are nimic în buzunare, nici un act… bineînţeles că n-am clintit corpul… Nu ştiu de ce, dar mi se pare ceva ciudat şi am preferat să vă telefonez dumneavoastră… Ar fi mai bine ca cei de la Parchet să nu ştie…

— Mulţumesc, Fumel…

— Trebuie să mă întorc acolo, s-ar putea să sosească mai repede ca de obicei…

— Unde te afli?

— La postul Faisanderie… Ce-aţi spus? Puteţi să veniţi?

Maigret ezită, moleşit de căldura patului.

— Da.

— Ce le veţi spune?

— Nu ştiu încă. Voi găsi eu ceva.

Se simţea umilit, aproape furios, dar nu era pentru prima dată de vreo şase luni încoace. Bunul Fumel n-avea nici o vină. Doamna Maigret, din pragul uşii, îi recomandă:

— Îmbracă-te bine. E al naibii de frig.

Dînd perdeaua la o parte, Maigret observă flori de gheaţă pe geamuri. Becurile aveau o lumină aparte, pe care n-o remarci decît în nopţile geroase. Pe bulevardul Richard-Lenoir, nici ţipenie de om, nici un zgomot; doar în faţă o singură fereastră luminată, fără îndoială camera vreunui bolnav.

Acum era obligat să trişeze. Îl obligau cei de la Parchet, cei de la Ministerul de Interne, în fine, toţi aceşti noi legislatori ieşiţi din şcoli superioare, care-şi puseseră în cap să organizeze lumea conform micilor lor idei.

În ochii lor, poliţia constituia un angrenaj inferior, de care Justiţia, scrisă cu majusculă, se cam ruşina. Trebuia să n-ai încredere în ea, să n-o slăbeşti din ochi, să nu-i laşi decît un rol subaltern.

Fumel, ca şi Janvier, ca şi Lucas şi ca încă vreo douăzeci din colaboratorii lui Maigret făceau parte din vechea gardă, dar ceilalţi începuseră să se adapteze noilor metode şi regulamente, gîndindu-se numai la pregătirea unor examene care să-i facă să avanseze cît mai repede.

Şi bietul Fumel, care nu putuse avansa niciodată, pentru că era incapabil să-şi însuşească ortografia şi felul cum se redactează un raport!

Procurorul, sau unul din locţiitorii săi, ţinea să fie totdeauna primul anunţat, primul la locul crimei, însoţit de un judecător de instrucţie încă buimac de somn, şi aceşti domni îşi dădeau părerea ca şi cum s-ar fi priceput mai bine ca oricine la

criminali şi ca şi cum toată viaţa n-ar fi făcut altceva decît să descopere cadavre.

Cît despre poliţie… era însărcinată cu chestiunile de procedură…

— Veţi face aşa şi aşa… Îl veţi înhăţa pe cutare şi îl veţi aduce în cabinetul meu…

— Mai ales, nu-i puneţi întrebări! Totul să se petreacă conform regulamentelor…Şi cîte mai erau! Jurnalul oficial publica o mulţime de texte, adesea contradictorii, încît nici ei nu mai ştiau cum s-o scoală la capăt şi trăiau cu groaza permanentă de a nu fi prinşi cu greşeala, dînd astfel prilej avocaţilor să protesteze.

Se îmbrăcă bombănind. De ce oare în nopţile de iarnă, cînd era trezit astfel, cafeaua avea un gust aparte? Pînă şi mirosul din cameră era deosebit, amintindu-i de casa părintească, atunci cînd era silit să se scoale la cinci şi jumătate dimineaţa.

—- Telefonezi la birou ca să-ţi trimită o maşină?

Nu. Dacă ar ajunge acolo cu o maşină a poliţiei, ar risca să i se ceară socoteală.

— Telefonează la staţia de taxiuri…

Banii nu-i vor fi decontaţi decît în cazul în care ar fi fost vorba într-adevăr de o crimă şi numai dacă l-ar fi prins pe asasin într-un răstimp foarte scurt. Acum, banii daţi pe taxiuri nu mai erau înapoiaţi decît în caz de succes. Chiar şi atunci însă, trebuia să dovedeşti că nu te-ai fi putut duce altfel la locul crimei.

Soţia îi întinse un fular mare de lînă.

— Ţi-ai luat mănuşile?

Maigret îşi cercetă buzunarele paltonului.

— Nu vrei să iei ceva în gură?

Nu-i era foame. Părea îmbufnat, dar în fond erau momentele care-i plăceau cel mai mult şi pe care le va regreta foarte mult, odată ieşit la pensie.

Coborî scara şi zări la uşă un taxi ce scotea un fum alb din toba de eşapament.

— La Bois de Boulogne… Cunoşti drumul către Poteaux?

— Ar fi ruşinos să nu-l cunosc, după treizeci şi cinci de ani de meserie…

De fapt, cam cu asta se consolau cei de-o vîrstă cu el, pentru faptul că îmbătrîneau.

Bancheta era îngheţată. întîlniră numai cîteva maşini, autobuze goale ce se îndreptau către capătul lor de linie. Barurile de dimineaţă nu erau încă luminate. Pe Champs-Elysées, femeile de serviciu făceau curăţenie în birouri.

— Iar au lichidat vreo fată?

— Nu ştiu… Nu cred…

— Îmi ziceam eu că pe o vreme ca asta nu se prea găsesc mulţi clienţi în Bois de Boulogne.

Chiar şi pipa avea alt gust. Îşi înfundă mîinile în buzunare, gîndindu-se că

trecuseră cel puţin trei luni de cînd nu-l mai văzuse pe Fumel, pe care-l cunoştea de… aproape de cînd intrase în poliţie, de pe vremea cînd lucra la un comisariat de cartier.

Fumel era cam urît şi compătimit în bătaie de joc, mai întîi pentru faptul că părinţii săi avuseseră ideea să-l boteze Aristide şi apoi pentru că, în ciuda fizicului dezagreabil, avea întotdeauna drame sentimentale.

Se însurase dar după un an nevasta îl părăsise fără să-i lase nici o adresă. Răscolise întreg pămîntul ca s-o găsească. Ani în şir semnalmentele soţiei sale se aflaseră în buzunarele tuturor poliţiştilor şi jandarmilor din Franţa, şi Fumel dădea fuga la morgă ori de cîte ori era pescuit în Sena vreun cadavru de femeie.

Chestiunea devenise cunoscută de toată lumea.

— N-o să-mi scoată nimeni din cap că i s-a întîmplat o nenorocire şi că de fapt asta este o răzbunare prin care au vrut să lovească în mine…

Unul din ochi îi era fix, mai albicios decît celălalt, aproape transparent, ceea ce făcea ca privirea sa să fie stînjenitoare.

— Am s-o iubesc toată viaţa… Şi ştiu că într-o buna zi am s-o regăsesc…

Îşi mai păstra oare speranţa şi la cincizeci şi unu de ani? Asta nu-l împiedica însă ca, periodic, să se îndrăgostească, şi soarta continua să-l persecute, deoarece fiecare aventură a sa atrăgea complicaţii de necrezut şi sfîrşea prost.

Fusese chiar acuzat de proxenetism, şi aparenţele erau împotriva lui, din pricina unei prostituate care-şi bătuse joc de el, şi n-a lipsit mult să fie şters din rîndurile poliţiei.

Cum reuşea el, atît de naiv şi neîndemînatic în chestiunile care-l priveau, să fie totuşi unul dintre cei mai buni inspectori din Paris?

Taxiul trecu de Porte Dauphine, coti la dreapta în Bois de Boulogne, unde se zări lumina unei lanterne. Ceva mai încolo puteau fi văzute nişte umbre pe marginea unei alei.

Maigret coborî din maşină şi plăti şoferului. O siluetă se apropie de el:

— Ce bine că ai sosit înaintea lor… suspină Fumel tropăind petru a-şi încălzi picioarele amorţite de frig.

Două biciclete erau rezemate de un copac. Cei doi agenţi în pelerină loveau şi ei pămîntul, şi lîngă ei un domn scund cu pălărie gri-perle îşi privea ceasul nerăbdător.

— Doctorul Boisrond, de la Starea civilă…

Maigret îi strînse mîna distrat şi se îndreptă către o mogîldeaţă întunecată, la baza unui copac. Fumel aprinse lanterna.

— Domnule comisar, eu cred, explică el, că vei înţelege ce vreau să spun… După mine, e ceva suspect…

— Cine l-a descoperit?

— Aceşti doi agenţi în timp ce-şi făceau rondul…

— La ce oră?

— La trei şi douăsprezece minute… La început au crezut că e un sac aruncat la marginea drumului…

Într-adevăr, aşa cum zăcea pe pămînt, între ierburile ţepene de ger, omul nu era decît o grămadă informă. Nu stătea întins în lungime, ci încovrigat, aproape ca un bulgăre, din care ieşea doar o mînă, crispată încă, de parcă ar fi încercat să apuce ceva.

— Din ce cauză a murit? întrebă Maigret pe medic.

— N-am îndrăznit să mă ating de el înainte de venirea Parchetului, dar, după cît pot să-mi dau seama, craniul i-a fost fracturat de una sau mai multe lovituri date cu un obiect greu…

— Craniul? insistă comisarul, deoarece la lumina lanternei, acolo unde trebuia să fie faţa, el nu văzu decît resturi de piele tumefiată şi năclăită de sînge.

— Înainte de autopsie nu mă pot pronunţa, dar aş jura că aceste lovituri i-au fost date după aceea, cînd omul era deja mort, sau gata să-şi dea sufletul…

Fumel, privindu-l pe Maigret în semiobscuritate, zise:

— Vedeţi de ce v-am chemat?

Hainele erau de bună calitate, fără să fie luxoase, la fel ca cele pe care le poartă, de pildă, funcţionarii sau pensionarii.

— Şi zici că n-are nimic în buzunare?

— Am pipăit cu grijă, dar n-am simţit nici un obiect… Acum priviţi în jur…

Fumel îndreptă lumina înspre pămînt, în jurul capului, dar nu se vedea nici o pată de sînge.

— Nu aici a fost lovit. Doctorul e de aceeaşi părere, deoarece avînd în vedere rănile, ar fi trebuit să sîngereze din abundenţă. Deci a fost adus în Bois de Boulogne, bineînţeles cu maşina. Ba mai mult, s-ar zice, ţinînd cont de poziţia lui, că a fost împins din maşină fără ca cei care-l transportau să-şi fi dat măcar osteneala să coboare.

Bois de Boulogne, cu lampadarele sale răspîndite ici şi colo, care formau un cerc regulat de lumină albă, era tăcută şi nemişcată ca un decor de teatru.

— Atenţie, cred că ei sînt…

Dinspre Porte Dauphine venea o maşină lungă şi neagră, care căuta drumul, şi Fumel îşi agită lanterna, apoi se repezi spre portieră.

Maigret, trăgînd des din pipă, stătea deoparte.

— Aici, domnule substitut… Comisarul de poliţie, care a trebuit să se ducă ia spitalul Cochin pentru un proces-verbal de constatare, va fi aici peste cîteva minute…

Maigret îl recunoscuse pe magistrat, un tip înalt şi slab, de vreo treizeci de ani, foarte elegant, care se numea Kernavel. Îl recunoscu de asemenea şi pe judecătorul de instrucţie, cu care avusese ocazia să lucreze de cîteva ori şi care nu se hotărîse încă dacă să rămînă cu cei vechi sau să treacă în tabăra celor noi: un anume Cajou, un brunet de vreo patruzeci de ani. Cît despre grefier, acesta

stătea cît mai departe cu putinţă de cadavru, ca şi cum s-ar fi temut să nu vomite din cauza lui.

— Cine… începu substitutul.

Văzu silueta lui Maigret şi se încruntă.

— Scuzaţi-mă. Adineauri nu v-am văzut. Cum se face că sînteţi aici?

Maigret se mulţumi cu un gest vag, adăugind şi mai vag:

— O întîmplare.

Şi Kernavel, nemulţumit, se făcu din clipa aceea că nu se adresează decît lui Fumel:

— De fapt, despre ce este vorba?

— Doi agenţi pe biciclete, făcîndu-şi rondul, au zărit corpul, acum vreo oră şi ceva. L-am anunţat numaidecît pe comisarul de poliţie, dar, aşa cum v-am spus, trebuia să treacă mai întîi pe la spitalul Cochin pentru un proces-verbal urgent, şi m-a însărcinat să previn Parchetul. Imediat după aceea, l-am chemat pe doctorul Boisrond.

Substitutul îl căută pe doctor cu privirea.

— Ce-aţi descoperit, domnule doctor?

— Fractură de craniu; probabil fracturi multiple…

— Accident? Nu credeţi că a fost lovit de vreo maşină?

— A fost lovit de mai multe ori, în cap mai întîi, apoi în faţă cu un obiect foarte greu.

— Deci, sînteţi sigur că este vorba de o crimă?

Maigret ar fi putut să tacă şi să-l lase să facă şi să zică ce-o vrea, dar, făcînd un pas înainte zise:

— Nu s-ar cîştiga ceva timp anunţîndu-i pe specialiştii de la Identitatea judiciară?

Şi de data asta, substitutul i se adresă tot numai lui Fumel:

— Trimite pe unul din agenţi să telefoneze…

Se învineţise de frig. în jurul mortului, tuturor le era frig.

— Vreun vagabond?

— Nu e îmbrăcat ca un vagabond, şi apoi, pe o vreme ca asta nu prinzi nici unul prin Bois de Boulogne.

— Jefuit?

— După cîte mi-am dat scama, n-are nimic prin buzunare.

— Un om care se întorcea acasă şi care a fost atacat?

— Nu se vede sînge pe pămînt. Doctorul crede, ca şi mine, că nu aici a fost comisă crima.

— În acest caz, se pare că avem de-a face cu o răfuială.

Tonul peremptoriu al substitutului lăsa să se întrevadă satisfacţia că găsise soluţia problemei.

— Crima o fi fost comisă în Montmartre şi ticăloşii care au săvîrşit-o s-au

descotorosit de corp, aruncîndu-l aici…

Se întoarse către Maigret:

— Nu cred, domnule comisar, că afacerea v-ar putea ispiti. Cu siguranţă că aveţi anchete mai importante în curs. Apropo! Unde aţi ajuns in legătură cu *hold-up*-ul[1] de la oficiul poştal din arondismentul XIII?

— Nicăieri încă.

— Şi cu cele dinainte? Îmi puteţi spune cîte au fost, numai la Paris, în cincisprezece zile?

— Cinci.

— Este exact cifra la care mă gîndeam. Tocmai de asta sînt surprins că vă găsesc aici, ocupîndu-vă de o afacere fără importanţă.

Nu era prima dată cînd Maigret auzea placa asta. Domnii de la Parchet erau înspăimîntaţi de valul de criminalitate — cum obişnuiau ei să spună — şi, mai ales, de furturile spectaculoase care, în ultimul timp, aşa cum se întîmpla în anumite perioade, se înmulţiseră.

Asta însemna că o nouă bandă, un nou „gang”, pentru a folosi termenul atît de drag gazetarilor, se forma recent.

— Şi n-aţi găsit nici un indiciu?

— Nici unul.

Nu era întru totul adevărat. Dacă nu avea indicii propriu-zise, în schimb îşi făcuse o idee plauzibilă, pe care faptele păreau s-o confirme. Dar asta nu interesa pe nimeni, şi mai ales pe cei de la Parchet.

— Ascultă, Cajou, te vei ocupa de afacerea asta. Şi dacă vrei să m-asculţi, fă în aşa fel încît să se vorbească de ea cît mai puţin. Este un fapt divers, banal, o crimă odioasă, şi, pe legea mea, dacă derbedeii ăştia încep să se omoare între ei, cu atît mai bine pentru toată lumea. Mă înţelegi?

Se adresă din nou lui Fumel:

— Sînteţi inspector în arondismentul XVI?

Fumel dădu din cap afirmativ.

— De cît timp lucraţi în poliţie?

— De treizeci de ani… Mai exact, de douăzeci şi nouă.

Apoi, către Maigret:

— E bine văzut?

— E un om care-şi cunoaşte meseria.

Substitutul îl luă pe judecător deoparte şi-i vorbi în şoaptă. Cînd se înapoiară, Cajou păru puţin stînjenit.

— Ei bine, domnule comisar, vă mulţumesc că v-aţi deranjat. Voi ţine legătura cu inspectorul Fumel, căruia am să-i dau instrucţiuni. Dacă, la un moment dat, voi socoti că are nevoie de ajutor, am să vă anunţ şi vă voi convoca

---

[1] Spargere (engl.).

în cabinetul meu. Aveţi o sarcină prea importantă şi prea urgentă de dus la bun sfîrşit, ca să vă mai reţin.

Maigret, palid, nu numai din cauza frigului, strînse atît de tare pipa între dinţi, încît se auzi o uşoară trosnitură a ebonitei.

— Domnilor… zise el în semn de salut.

— Aveţi vreun mijloc de transport?

— Voi găsi un taxi la Porte Dauphine.

Substitutul şovăi, fu pe punctul de a-i propune să-l însoţească, dar comisarul se îndepărtă de-acum, după ce schiţase un salut în direcţia lui Fumel.

Totuşi, o jumătate de oră mai tîrziu, Maigret ar fi putut fără îndoială să le povestească multe despre mort. Nu era încă sigur şi de aceea preferase să tacă.

De cum se aplecase asupra corpului, avusese impresia că-l mai văzuse undeva. Cu toate că faţa fusese strivită, comisarul ar fi jurat că o recunoaşte. Nu mai era nevoie decît de o mică dovadă care va fi descoperită după dezbrăcarea cadavrului.

E drept că, dacă aşa era, se va ajunge la acelaşi rezultat cu ajutorul amprentelor digitale.

În staţie găsi acelaşi taxi care-l adusese.

— Gata?

— Du-mă acasă, în bulevardul Richard Lenoir.

— Am înţeles. A mers repede… Cine este?

În Piaţa Republicii un bar era deschis, şi Maigret vru să oprească ca să ia un păhărel. Dar n-o făcu, dintr-un soi de pudoare.

Soţia se culcase din nou, dar îl auzi urcînd scara şi-i deschise uşa. Şi ea se miră:

— Aşa repede?

Apoi adăugă numaidecît cu o voce neliniştită;

— Ce s-a întîmplat?

— Nimic. Domnii aceia nu au nevoie de mine.

Îi vorbea foarte puţin de-ale lui. Şi se întîmpla foarte rar să-i povestească despre afacerile din Quai des Orfèvres[2].

— N-ai mîncat?

— Nu.

— Mă duc să-ţi pregătesc micul dejun. Ar trebui să faci cît mai repede o baie ca să te încălzeşti.

Nu-i mai era frig. Mînia îi dispăruse şi îşi simţea sufletul năpădit de melancolie. Nu era singurul de la Poliţia judiciară care se simţea descurajat. Chiar şi directorul pomenise de vreo două ori de demisie. A treia oară nu va mai avea ocazie s-o facă, pentru că se auzea că va fi înlocuit.

---

[2] Pe Quai des Orfèvres se află sediul Poliţiei judiciare din Paris

Se reorganizau, chipurile. Tinerii cultivaţi şi bine crescuţi, ieşiţi din cele mai de vază familii ale ţării, studiau toate problemele în liniştea biroului lor, în căutarea celei mai bune soluţii. Din aceste meditaţii savante ieşeau nişte planuri nemaipomenite, care se traduceau în fiece săptămînă prin noi şi noi regulamente.

Şi, înainte de toate, poliţia trebuia să fie un instrument in slujba justiţiei. Un simplu instrument. Or, un instrument nu gîndeşte.

Numai judecătorul, din cabinetul său şi procurorul din biroul său impunător puteau să conducă o anchetă şi să dea ordine. Chiar şi pentru executarea acestor ordine, nu mai aveau nevoie de poliţişti de modă veche, de aceşti „mucegăiţi” care, la fel ca Aristide Fumel, nu stăteau prea bine cu ortografia.

Cînd trebuia în primul rînd să mîzgăleşti hîrtii, ce să te faci eu aceşti oameni care învăţaseră meseria în stradă şi care trecuseră de la drumurile publice la marile magazine şi la gări, care cunoşteau fiecare haimana, fiecare prostituată şi care, atunci cînd era nevoie, erau capabili să discute lovitura cu ei, vorbind în limbajul lor.

Acum aveau nevoie de diplome şi de examene la fiecare etapă a carierei lor şi Maigret, cînd trebuia să aresteze pe careva, nu putea conta decît pe cei cîţiva „bătrîni” din echipa sa.

Nu se gîndeau încă să-l îndepărteze. Erau răbdători, ştiind că nu mai avea decît doi ani pînă la pensie. Totuşi, nu încetau să-i supravegheze fiecare gest sau acţiune.

Nu se făcuse încă ziuă şi el îşi lua micul dejun în timp ce la casele de peste drum ferestrele se luminau una cîte una. Din cauza telefonului primit, era de pe acum moleşit, ca atunci cînd nu dormi de ajuns.

— Fumel e cel saşiu?

— Da.

— Si căruia i-a plecat soţia?

— Da.

— S-ar părea că s-a măritat în America de Sud şi că are o droaie de copii.

— El ştie?

— La ce bun?

La birou de asemenea sosi înainte de vreme şi, cu toate că soarele răsărise, trebui să aprindă lampa cu abajur verde.

— Dă-mi te rog permanenţa de la Faisanderie.

Nu făcuse bine. Nu voia să devină sentimental.

— Alo!… Inspectorul Fumel este acolo?… Cum?… Îşi scrie raportul?…

Iarăşi hîrtii, formulare, timp pierdut.

— Tu eşti, Fumel?

Acesta vorbea din nou cu o voce înăbuşită, ca şi cum ar fi telefonat pe ascuns.

— Identitatea judiciară şi-a terminat treaba?

— Da. Au plecat acum o oră.

— Medicul legist a fost la faţa locului?

— Da. Cel nou.

Şi medicul legist era nou. Bătrînul doctor Paul, care, cu toţi cei şaptezeci şi şase de ani ai săi mai făcea încă autopsii, murise şi fusese înlocuit de un oarecare Lamalle.

— Ce zice?

— Ca şi confratele său. Omul n-a fost omorît acolo. Nu e nici o îndoiala c-a avut o hemoragie puternică. Ultimele lovituri i-au fost date în faţă, după ce victima murise.

— A fost dezbrăcat?

— În parte.

— N-ai recunoscut un tatuaj pe braţul stîng?

— De unde ştiţi?

— E un peşte, nu?… Un fel de cal-de-mare…

— Da…

— I s-au luat amprentele?

— Cred că acum tocmai asta fac cei de la fişiere.

— Corpul este la Institutul medico-legal?

— Da… Ştiţi…. Am fost foarte indignat azi-noapte… Nici acum nu mi-a trecut. Dar n-am îndrăznit…

— Poţi chiar să scrii în raportul tău că, după toate probabilităţile, victima este un anume Honoré Cuendet, de origină elveţian, din cantonul Vaud, care, cu mult timp în urmă, a petrecut cinci ani în Legiunea străină.

— Numele ăsta parcă îmi spune ceva… Ştiţi cumva unde locuia?

— Nu. Dar ştiu unde locuieşte mama lui, dacă mai trăieşte. Aş prefera să fiu primul care s-o anunţe.

— Au să afle *ei.*

— Mi-e egal. Notează-ţi adresa, dar să nu te duci pînă nu-ţi voi trimite eu vorbă. Pe strada Mouffetard. Numărul nu-l ştiu. Stă la mezanin, deasupra unei brutării, aproape colţ cu strada Saint-Medard.

— Mulţumesc.

— Pentru puţin. Rămîi la birou?

— Îmi mai trebuie încă vreo două-trei ore ca să scriu raportul ăsta blestemat.

Maigret nu se înşelase şi simţea o oarecare satisfacţie, dar în acelaşi timp parcă şi o umbră de tristeţe. Ieşi din birou, urcă un etaj şi întră la serviciul fişelor, unde lucrau oameni în bluze cenușii.

— Cine se ocupă cu amprentele mortului din Bois de Boulogne?

— Eu, domnule comisar.

— Ai găsit?

— Chiar acum.

— Cuendet?
— Da.
— Mulţumesc.
Acum era aproape vesel. Străbătu cîteva culoare şi ajunse în mansarda Palatului Justiţiei. În birourile Identităţii judiciare îl găsi pe vechiul său prieten Moers, aplecat de asemenea asupra unor hîrtii. Niciodată nu se îngrămădiseră atîtea hîrtii ca în ultimele şase luni. Altădată, desigur, partea administrativă era destul de importantă, dar, Maigret calculase că, de cîtva timp încoace, ea lua optzeci şi opt la sută din timpul poliţiştilor de la toate serviciile.
— Ţi-au adus hainele?
— Ale tipului din Bois de Boulogne?
— Da.
Moers îi indică pe doi colaboratori ai săi care scuturau nişte saci mari de hîrtie în care fuseseră băgate hainele mortului. Aşa se obişnuia, asta fiind prima operaţie tehnică. Trebuiau culese toate firicelele de praf şi apoi supuse analizei, ceea ce adesea aducea indicaţii preţioase privitoare la profesia necunoscutului, de exemplu, sau a locului unde obişnuia să-şi ducă viaţa, iar alteori chiar asupra locului unde fusese comisă crima.
— Buzunarele?
— Goale. Nici ceas, nici portmoneu, nici chei. Nici măcar o batistă. Absolut nimic.
— Dar etichetele de pe lenjerie şi haine?
— N-au fost nici smulse, nici descusute. Am notat numele croitorului. Vreţi să-l ştiţi?
— Nu acum. Omul a fost identificat.
— Cine este?
— O veche cunoştinţă de-a mea, un anume Cuendet.
— Un răufăcător?
— Un om liniştit, probabil cel mai liniştit dintre spărgători.
— Credeţi că vreun complice i-a făcut-o?
— Cuendet n-a avut niciodată complici.
— De ce a fost omorît?
— Tocmai asta mă întreb şi eu.
Şi aici se lucra la lumină artificială, cum se întîmplă azi în majoritatea birourilor din Paris. Cerul avea culoarea oţelului şi, în stradă, şoseaua era atît de neagră, încît părea acoperită de o pojghiţă de gheaţă. Oamenii mergeau repede, lipiţi de case, avînd înaintea feţei un norişor de aburi.
Maigret îşi regăsi inspectorii. Doi sau trei telefonau; cei mai mulţi scriau rapoarte.
— Nimic nou, Lucas?
— Bătrînul Fernand e căutat peste tot.

— Cineva zice că l-ar fi zărit la Paris acum trei săptămîni, dar nu-i prea sigur.

Un vechi client de-al poliţiei. În urmă cu vreo zece ani, acest Fernand, a cărui identitate precisă n-a fost niciodată cunoscută, făcea parte dintr-o bandă care comisese, în cîteva luni, un număr impresionant de spargeri.

Întreaga bandă fusese arestată şi procesul durase aproape doi ani. Şeful murise în închisoare de tuberculoză. Cîţiva complici rămăseseră închişi, dar au apucat perioada cînd, datorită amnistiilor, au fost puşi în libertate unul cîte unul.

Maigret nu-i pomenise nimic din toate acestea substitutului înnebunit de „recrudescenţa criminalităţii". Avea planul său. Anumite detalii ale recentelor furturi păreau să-i indice că „bătrînii" nu erau străini de acestea şi că formaseră, probabil, o nouă bandă.

Ar fi de ajuns ca unul singur să fie dibuit. Şi pentru aceasta aproape toţi oamenii disponibili lucrau cu răbdare de aproape trei luni. Firul cercetărilor ducea la Fernand. Acum un an fusese eliberat dar, de vreo şase luni i se pierduse urma.

— Soţia lui ce zice?

— Se jură într-una că nu l-a văzut de loc. Vecinii confirmă spusele ei. Nimeni nu l-a văzut pe Fernand în cartier.

— Continuaţi, dragii mei… Dacă sînt căutat… Dacă cineva de la Parchet mă caută…

Ezită.

— Spuneţi-i că m-am dus să iau un păhărel. Sau spuneţi-i ce vreţi.

Doar n-o să-l împiedice nimeni să se ocupe de un om pe care-l cunoştea de treizeci de ani şi care-i era aproape un prieten.

II

I se întîmpla rar să vorbească despre meseria lui, şi mai rar să emită vreo părere despre oameni sau despre instituţiile cărora le aparţin. Nu avea încredere în idei, mult prea precise pentru a se suprapune exact realităţii care, aşa cum îi arătase experienţa, este atît de fluidă

Numai cu prietenul său Pardon, doctorul din strada Popincourt, i se întîmpla uneori, după cină, să se mai lungească la vorbă, făcîndu-şi ceea ce s-ar putea numi confidenţe.

Chiar în urmă cu cîteva săptămîni, în cursul unei discuţii, îşi deschisese sufletul faţă de el, cu oarecare amărăciune.

Oamenii îşi imaginează, Pardon, că noi sîntem aici pentru a descoperi criminali şi pentru a le smulge mărturisiri. Asta este tot una din acele idei false cum sînt atîtea în lume şi cu care te obişnuieşti atît de mult, încît nimănui nu-i trece prin cap să le mai verifice. În realitate, principalul nostru rol este de a

proteja statul, mai întîi, guvernul, oricare ar fi el, instituţiile, apoi moneda şi bunurile publice, acelea ale particularilor, şi, abia la urmă de tot, viaţa cetăţenilor. Ai avut vreodată curiozitatea să răsfoieşti Codul penal? Trebuie să ajungi la pagina 177 ca să găseşti texte privind crimele împotriva persoanelor. Într-o zi, mai încolo, cînd voi ieşi la pensie, am să fac o socoteală exactă. Să admitem că trei pătrimi din cod, dacă nu chiar patru cincimi, se ocupă de bunurile mobile şi imobile, de falsificarea monedei, de falsuri în actele publice sau particulare, de însuşirea abuzivă a moştenirilor ete., etc., pe scurt de tot ce se referă la bani… Aşa se face că articolul 274, privind cerşetoria la colţ de stradă, trece înaintea articolului 295 care se referă la crima voluntară.

Şi totuşi, în seara aceea, ei cinaseră bine şi băuseră un Saint-Emilion grozav.

— În ziare, de brigada mea criminală, ca să folosesc termenul consacrat, se vorbeşte cel mai mult, deoarece e cea mai spectaculoasă. În realitate, în ochii Ministerului de Interne, noi avem mai puţină însemnătate decît Informaţiile generale sau Secţia financiară, de pildă. Sîntem cam în aceeaşi situaţie cu avocaţii de la Curtea cu juri. Noi constituim faţada, dar munca adevărată, din umbră, o fac „specialiştii”.

Tot aşa ar fi vorbit cu douăzeci de ani in urmă? Sau chiar numai cu şase luni în urmă, înaintea acestor transformări la care asista, nemulţumit?

În timp ce traversa, cu gulerul paltonului ridicat, podul Saint-Michel, unde vîntul făcea pe toţi trecătorii să se aplece în acelaşi sens, sub acelaşi unghi, mormăi ceva între dinţi.

I se întîmpla destul de des să vorbească cu el însuşi, bombănind nedesluşit, şi într-o zi îl surprinsese pe Lucas spunîndu-i lui Janvier care era de puţin timp „de-al casei”:

— Nu trebuie să-l iei în seamă. Cînd boscorodeşte aşa, asta nu înseamnă neapărat că e prost dispus.

În definitiv, nici măcar nu era nefericit. Era frămîntat de ceva. Pe de o parte atitudinea Parchetului la Bois de Boulogne, iar pe de alta, acest sfîrşit stupid al lui Honoré Cuendet, căruia i se mutilase faţa după ce fusese răpus.

— *Spuneţi-le că m-am dus să iau un păhărel.*

Aici ajunseseră. Ceea ce-i interesa cel mai mult pe aceşti domni era să pună capăt seriei de spargeri care prejudicia băncile, asigurările, casele de economii. De asemenea socoteau că furturile de maşini deveneau prea numeroase.

— Şi dacă ar fi mai bine protejaţi casierii? obiectase el. Dacă nu s-ar încredinţa unui singur om, sau la doi oameni, transportul milioanelor pe un parcurs ce putea fi reperat de oricine?

Prea scump, evident!

Cît despre maşini, era oare normal să laşi lîngă trotuar, adesea fără să încui uşa, ba chiar uitînd cheia în contact, un obiect valorînd o avere, uneori chiar preţul unui apartament obişnuit sau al unei vilişoare la periferie?

E ca şi cum ai lăsa la îndemîna primului venit un colier de diamante sau un portofel conţinînd două-trei milioane.

La ce bun? Asta nu-l privea. El nu era decît un instrument, acum mai mult decît oricînd, şi aceste chestiuni nu erau de resortul lui.

Ajunse pe strada Mouffetard, unde, cu tot frigul, domnea animaţia obişnuită în jurul tarabelor şi cărucioarelor. Recunoscu două case dincolo de strada Saint-Médard, brutăria strîmtă, cu faţada spoită în galben şi, deasupra, ferestrele joase ale mezaninului.

Casa era veche, îngustă, mai mult înaltă. În fundul curţii, cineva ciocănea un fier.

Urcă scara, unde o frînghie ţinea loc de balustradă, bătu la o uşă, şi numaidecît auzi nişte paşi înăbuşiţi.

— Tu eşti? întrebă o voce, în timp ce clanţa se lăsă în jos şi uşa se deschise.

Bătrîna se mai îngrăşase, în jos numai, începînd de la talie. Avea faţa mai degrabă slabă, umerii înguşti; şoldurile dimpotrivă, deveniseră enorme, într-atît, încît se mişca foarte greu.

Îl privi surprinsă, neliniştită, cu o privire cu care el se obişnuise: cea a oamenilor care se tem tot timpul de vreo nenorocire.

— Vă cunosc, nu-i aşa? Aţi mai fost pe aici… Vă cheamă…

— Comisarul Maigret… murmură el pătrunzînd într-o încăpere caldă şi mirosind a tocană.

— Ah, da… Mi-aduc aminte… De data asta, ce mai aveţi să-i reproşaţi…?

Vorbele nu erau duşmănoase, ci mai curînd resemnate, un fel de acceptare a fatalităţii.

Îi arătă un scaun. Pe fotoliul tapisat cu o piele cam uzată, singurul din apartament, un căţeluş roşcat îşi arăta dinţii ascuţiţi şi mîrîia înfundat în timp ce o pisică albă, cu pete cafenii, de-abia îşi întredeschise ochii verzi.

— Linişte, Toto…

Apoi, comisarului:

— Mîrîie numai aşa, dar nu e rău… E cîinele fiului meu… Nu ştiu dacă este din cauză că trăieşte cu mine, dar a sfîrşit prin a-mi semăna.

Într-adevăr, animalul avea un cap minuscul cu un bot ascuţit, labe firave, dar un corp umflat, care te ducea cu gîndul mai curînd la un porc, decît la un cîine. Trebuia să fi fost foarte bătrîn. Dinţii îi erau galbeni, răriţi.

— Au trecut cel puţin cincisprezece ani de cînd Honoré l-a adunat de pe stradă, cu două labe strivite de o maşină. I-a meşterit un aparat, cu nişte plăcuţe şi, două luni mai tîrziu, sărmanul animal, pe care vecinii voiau să-l omoare, mergea la fel ca ceilalţi…

Locuinţa era joasă, destul de întunecoasă, de o curăţenie deosebită. Încăperea servea totodată de bucătărie şi sufragerie, avea o masă rotundă la mijloc, un bufet vechi şi o maşină de gătit olandeză, de un model foarte rar

întîlnit azi.

Cuendet trebuie că o cumpărase de la Puces[3] sau de la vreun negustor de obiecte vechi şi o făcuse ca nouă, deoarece lui îi plăcuse întotdeauna să meşterească. Fonta era aproape roşie, arămurile strălucitoare şi se auzea ceva sfîrîind.

În stradă negoţul era în toi, şi Maigret îşi aminti că la ultima sa vizită o găsise pe bătrînă stînd cu coatele pe fereastră unde, în timpul verii, îşi petrecea mai tot timpul privind mulţimea.

— Vă ascult, domnule comisar.

Îşi păstrase accentul tărăgănat din ţara ei, şi, în loc să se aşeze în faţa lui, rămăsese în picioare, în apărare.

— Cînd l-aţi văzut ultima dată pe fiul dumneavoastră?

— Spuneţi-mi mai întîi dacă l-aţi arestat iar.

Maigret nu ezită decît o secundă şi putu să răspundă fără să mintă:

— Nu.

— Deci îl căutaţi? În acest caz vă răspund numaidecît că nu este aici. N-aveţi decît să vizitaţi apartamentul, cum aţi mai făcut-o. Nu veţi găsi nimic schimbat, cu toate că au trecut mai bine de zece ani de atunci…

Bătrîna îi arătă o uşă deschisă şi Maigret zări o sufragerie unde, de fapt, nu se mînca niciodată, plină de bibelouri inutile, de şerveţele, de fotografii înrămate, dintre acelea pe care le găseşti la oamenii de condiţie modestă ce vor cu tot dinadinsul să aibă o cameră de primire.

Comisarul ştia că două camere dădeau în curte, aceea a bătrînei, în care se găsea un pat de fier la care ea ţinea, şi aceea în care stătea uneori Honoré, aproape tot atît de simplă, dar mai confortabilă.

De la parter urca un miros de pîine caldă şi se amesteca în încăpere cu cel de tocană. Maigret era grav, puţin emoţionat.

— Nu-l mai caut, doamnă Cuendet. Aş vrea numai să ştiu…

Deodată ea păru că a înţeles, că a ghicit, şi privirea-i deveni tăioasă, cu o licărire de nelinişte.

— Dacă nu-l căutaţi şi nici nu l-aţi arestat, asta însemnă…

Avea un păr rar pe un craniu ce părea ridicol de îngust.

— I s-a întîmplat ceva, nu-i aşa?

Maigret lăsă capul în jos.

— Am preferat să vă aduc vestea cu însumi.

— Poliţia a tras în el.

— Nu… Eu…

— Un accident?

— Fiul dumneavoastră e mort, doamnă Cuendet.

---

[3] Marche aux Puces, locul unde se vînd obiecte de ocazie la Paris.

Îl privi îndîrjită, fără să plîngă şi căţeluşul cel roşu, care păru că a înţeles şi el, sări de pe fotoliu şi veni să se gudure pe lîngă picioarele ei groase.

— Cine a făcut asta?

Şuieră aceste cuvinte printre dinţii rari, ca ai animalului care începuse din nou să mîrîie.

— Nu ştiu. A fost omorît, nu se ştie nici măcar unde.

— Atunci, de unde ştiţi dumneavoastră…

— I s-a găsit corpul azi-dimineaţă, pe o alee din Bois de Boulogne.

Ea repetă, neîncrezătoare, ca şi cum ar fi adulmecat vreo cursă:

— La Bois de Boulogne? Ce-ar fi putut căuta el la Bois de Boulogne?

— Totuşi acolo a fost descoperit. A fost omorît în altă parte şi apoi transportat cu maşina.

— Pentru ce?

Răbdător, el voia s-o menajeze şi nu se grăbi cu răspunsul.

— Aceeaşi întrebare ne-o punem şi noi.

Cum ar fi explicat el judecătorului de instrucţie, de pildă, relaţiile sale cu Cuendet? Nu-l cunoscuse numai în biroul său din Quai des Orfèvres. Şi nu fusese de ajuns numai o anchetă de mîntuială.

Asta însemna treizeci de ani de meserie şi cîteva vizite în acest apartament unde nu se simţea un străin.

— Tocmai pentru a-i descoperi pe ucigaşii săi, am nevoie să ştiu cînd l-aţi văzut pentru ultima oară. De cîteva zile n-a mai dormit aici, nu-i aşa?

— La vîrsta lui ai tot dreptul…

Apoi, întrerupîndu-se, cu ochii plini de lacrimi:

— Unde este acum?

— Îl veţi vedea mai tîrziu. Un inspector vă va căuta.

— A fost transportat la morgă?

— Da. La Institutul medico-legal.

— A suferit?

— Nu.

— A fost împuşcat?

Lacrimile ii şiroiau pe obraji, dar fără hohote, şi-l privea într-una pe Maigret cu o urmă de neîncredere.

— A fost lovit.

— Cu ce?

Ai fi zis că voia să reconstituie în minte moartea fiului ei.

— Nu se ştie. Cu un obiect greu.

Instinctiv, ea îşi duse mîna la cap făcînd o strîmbătură de durere.

— Pentru ce?

— O vom afla, vă jur. Tocmai pentru asta mă aflu acum aici şi am nevoie de dumneavoastră. Staţi jos, doamnă Cuendet.

— Nu pot.

Totuşi, genunchii îi tremurau.

— N-aveţi nimic de băut?

— Vă e sete?

— Nu. Mă gîndeam la dumneavoastră. Ar fi bine să luaţi un păhărel.

Îşi amintea că bătrînei îi cam plăcea să bea, şi, într-adevăr, ea se duse la bufetul din sufragerie, de unde luă sticluţă cu rachiu alb. Chiar şi într-un moment ca acesta, simţea nevoia să trişeze un pic:

— O păstram pentru fiul meu… Uneori, după cină, mai lua cîte o picătură…

Umplu două pahare cu fundul gros.

— Mă întreb, repetă ea, de ce a fost omorît? Un băiat care n-a făcut rău nimănui vreodată, omul cel mai liniştit, cel mai blînd de pe faţa pămîntului. Nu-i aşa, Toto? Tu o ştii mai bine ca oricine…

În timp ce plîngea, mîngîia cîinele obez care-şi agita vîrful cozii, şi scena ar fi părut fără îndoială caraghioasă substitutului şi judecătorului Cajou.

Fiul de care vorbea bătrîna nu era oare un vechi muşteriu al poliţiei şi, dacă n-ar fi fost dibăcia lui, nu s-ar fi aflat şi acum la închisoare?

Nu fusese la închisoare decît de două ori, din care o dată numai preventiv, dar, de ambele dăţi, Maigret a fost acela care l-a arestat.

Petrecuseră ore în şir între patru ochi, în Quai des Orfèvres, încercînd să se păcălească unul pe celălalt, şi s-ar fi putut spune că fiecare îşi aprecia adversarul la justa sa valoare.

— De cît timp…

Pe fondul zgomotelor pieţii, el redevenea comisar cu o voce egală şi cu multă răbdare.

— Acum vreo lună, cedă ea în cele din urmă…

— Nu v-a spus nimic?

— Nu-mi vorbea niciodată de nimic din ceea ce făcea dincolo de pereţii ăştia.

Era adevărat, Maigret se convinsese odinioară de acest lucru.

— În tot acest timp, n-a venit să vă vadă nici măcar o dată?

— Nu. Şi totuşi, săptămîna trecută, a fost ziua mea. Mi-a trimis flori.

— De unde le-a trimis?

— Un băiat de prăvălie le-a adus.

— Numele florarului nu era trecut pe nicăieri?

— Poate. Nu m-am uitat.

— N-aţi recunoscut pe cel care a adus florile? Nu era cumva din cartier?

— Nu. Nu-l mai văzusem niciodată.

Nu-i ceru să percheziţioneze camera lui Honoré spre a găsi vreun indiciu. Nu venise oficial. Ancheta nu-i fusese încredinţată lui.

Inspectorul Fumel va sosi curînd, fără îndoială, înarmat cu acte în regulă,

semnate de judecătorul de instrucţie. Probabil că nu va găsi nimic. Nici de celelalte dăţi Maigret nu găsise nimic, în afară de haine aranjate cu grijă, lenjerie în şifonier, cîteva cărţi şi scule care nu erau dintr-acelea de spărgător.

— De cît timp nu i s-a mai întîmplat să dispară astfel?

Ea căută să-şi amintească. Nu prea era cu gîndul la discuţie şi trebui să facă un efort.

— Aproape toată iarna şi-a petrecut-o aici.

— Şi vara?

— Nu ştiu unde s-a dus.

— Nu v-a propus să vă ducă la munte sau la mare?

— Nu m-aş fi dus eu. Am trăit destul la ţară ca să mai am chef să mă-ntorc acolo.

Cînd descoperise Parisul trebuie că avea vreo cincizeci de ani, sau ceva mai mult, iar pînă atunci singurul oraş pe care-l cunoscuse era Lausanne.

Era dintr-un sătuc din cantonul Vaud, Sénarclens, aproape de un tîrg numit Cossonay, unde soţul ei, Gilles, muncea ca lucrător agricol.

Maigret nu mai ţinea minte decît hanurile din ţinutul pe care, cu ani în urmă, în concediu, împreună cu soţia, îl traversase numai. Tocmai aceste hanuri, curate şi liniştite, îl pierduseră pe Gilles Cuendet. Scund şi crăcănat, Gilles se hotăra foarte greu să vorbească şi putea sta ore întregi într-un colţ, bînd „jumătăţi” de vin alb.

Din muncitor agricol ajunsese vînător de cîrtiţe şi îşi întindea cursele din fermă în fermă. Oamenii din partea locului susţineau că mirosea tot atît de tare ca şi animalele pe care le prindea.

Aveau doi copii, Honoré şi sora lui Laurence, care, angajată servitoare la Geneva, sfîrşise prin a se mărita cu un tip de la UNESCO, un traducător, dacă memoria nu-l înşela pe Maigret, şi pe care-l urmase în America de Sud.

— Mai aveţi vreo veste de la fiica dumneavoastră?

— M-a felicitat de Anul Nou. Acum are cinci copii. Pot să vă arăt felicitarea.

Se duse s-o caute în camera vecină, mai degrabă din dorinţa, de a se mişca, decît cu intenţia de a-l convinge.

— Uitaţi! E în culori…

Imaginea reprezenta portul Rio de Janeiro sub un apus de soare de un roşu-violaceu.

— Nu vă scrie niciodată mai mult?

— La ce bun? Cu oceanul ăsta între noi n-o să mai apucăm să ne vedem niciodată. Îşi are viaţa ei, nu-i aşa?

Şi Honoré şi-o avusese pe-a sa, dar cu totul alta. Încă de la cincisprezece ani fusese trimis ucenic la un lăcătuş din Lausanne.

Era un băiat liniştit şi închis, tot atît de scump la vorbă, ca şi taică-său.

Locuia în mansarda unei case vechi de lîngă piaţă, şi într-o dimineaţă, ca urmare a unui denunţ anonim, poliţia a năvălit în camera lui.

Pe vremea aceea Honoré nu împlinise încă şaptesprezece ani. S-au găsit la el toate; obiecte dintre cele mai diferite, a căror provenienţă nici n-a încercat măcar s-o explice: sonerii, scule, cutii de conserve, hăinuţe de copii purtînd eticheta fabricilor, două sau trei aparate de radio pe care nici nu le scosese din ambalajul original.

Poliţia a crezut la început că are de-a face cu ceea ce se cheamă „vols à la roulotte", adică furturi săvîrşite asupra camioanelor în staţionare.

După anchetă, s-a constat că nu era vorba de aşa ceva şi că tînărul Cuendet se introducea în magazine închise, în depozite, în apartamente neocupate şi lua la voia întîmplării tot ce-i cădea în mînă.

Ţinîndu-se cont de vîrsta lui, a fost trimis la o şcoală de reeducare din Vennes, dincolo de Lausanne, unde, dintre meseriile ce i s-au propus să înveţe, el a ales-o pe aceea de tinichigiu. Timp de un an, a fost un elev model, calm şi blajin, neîncălcînd niciodată regulamentul.

Apoi, deodată, a dispărut fără urmă şi a trebuit să treacă zece ani înainte ca Maigret să-l regăsească la Paris. Prima grijă, după ce a părăsit Elveţia, unde n-a mai călcat niciodată, i-a fost să se angajeze în Legiunea străină şi astfel a trăit cinci ani la Sidi-Bel-Abbès şi în Indochina.

Maigret avusese prilejul să-i cunoască dosarul militar şi să discute cu unul din superiorii lui.

Şi aici, Honoré Cuendet fusese, în general, un soldat model. Cel mult i se putea reproşa faptul că stătea retras, că nu avea nici un prieten şi că nu se amesteca cu ceilalţi, nici măcar în serile cînd se lăsa cu chef.

— Era soldat, tot aşa cum alţii sînt ajustori sau cizmari, spunea locotenentul lui.

Nici o pedeapsă în trei ani. După care, fără vreun motiv ştiut, dezerta, pentru a fi găsit, cîteva zile mai tîrziu, într-un atelier din Alger, unde se angajase ca lucrător.

Nu dăduse nici o explicaţie despre această plecare subită, care putea să-l coste scump, mulţumindu-se să marmure:

— Nu mai puteam.

— De ce?

— Nu ştiu.

Datorită celor trei ani de serviciu ireproşabil, a fost tratat cu indulgenţă, dar şase luni mai tîrziu, repetă figura, însă fu prins, de data asta numai după douăzeci şi patru de ore de libertate, într-un camion de legume în care se ascunsese.

În legiune i se tatuase un peşte pe braţul stîng, la rugămintea lui, şi Maigret încercase să-l descoasă.

— De ce tocmai un peşte? insistă el. Şi, mai ales, de ce un cal-de-mare?

Cei din legiune au predilecţia pentru imagini mai sugestive.

Maigret avea pe atunci în faţa lui un om de vreo douăzeci şi şase de ani, cu părul blond roşcat, cu umeri laţi, mai curînd scund, decît înalt.

— Ai văzut vreodată cai-de-mare?

— Vii, nu.

— Dar morţi?

— Am văzut doar unul,

— Unde?

— La Lausanne.

— La cine?

— În camera unei femei.

Trebuia să-i scoţi vorba cu cleştele.

— Ce fel de femeie?

— O femeie la care m-am dus eu.

— Înainte de a fi fost la Vennes, la şcoala de corecţie?— Da.

— Ai urmărit-o?

— Da.

— Pe stradă?

— Da, în capătul străzii Centrale.

— Şi în camera ei era un cal-de-mare uscat?

— Chiar aşa. Mi-a zis că este mascota ei.

— Ai mai cunoscut multe alte femei?

— Nu prea multe.

Maigret crezuse c-a înţeles.

— Ce-ai făcut atunci cînd, eliberat din Legiune, ai venit la Paris?

— Am lucrat.

— Unde?

— La un lăcătuş pe strada Roquette.

Poliţia verificase. Era adevărat. Muncise aici doi ani şi dăduse deplină satisfacţie. Era cam luat peste picior că nu-i prea vorbăreţ, dar era considerat un muncitor model.

— Serile ce făceai?

— Nimic.

— La cinema te duceai?

— Mai de loc.

— Aveai prieteni?

— Nu.

— Prietene?

— Nici atît.

Ai fi zis că-i era teamă de femei. Şi totuşi, din cauza primei femei, întîlnită la şaisprezece ani, îşi tatuase un cal-de-mare pe braţ.

Ancheta fusese minuţioasă. Pe atunci se putea ocupa în voie de o afacere. Maigret nu era decît inspector şi avea numai cu trei ani mai mult decît Cuendet.

Lucrurile se petrecuseră cam ca la Lausanne, numai că, de data asta, nu existase nici o scrisoare anonimă.

Într-o dimineaţă, foarte devreme, către ora patru, cam tot ca acum cînd cu descoperirea cadavrului din Bois de Boulogne, un agent în uniformă interpelase pe un tip ce ducea un pachet voluminos. Era o simplă întîmplare. Or, în prima clipă, omul avusese intenţia să fugă.

În pachet au fost găsite nişte piei, şi Cuendet a refuzat să dea vreo explicaţie asupra acestui conţinut ciudat.

— Unde te duceai cu asta?

— Nu ştiu.

— De unde veneai?

— N-am nimic de spus.

Pînă la urmă s-a descoperit că pieile proveneau de la un blănar furnizor, din strada Francs-Bourgeois.

Pe atunci, Cuendet locuia într-o cameră mobilată, pe strada Saint-Antoine, la vreo sută de metri de Bastilia şi, în camera sa, la fel ca în mansarda din Lausanne, au fost găsite o mulţime de mărfuri dintre cele mai diverse.

— Cui îi plasai marfa?

— Nimănui.

Părea de necrezut şi totuşi a fost imposibil să se stabilească vreo legătură între Cuendet şi mijlocitorii cunoscuţi de poliţie. Avea puţini bani la el. Cheltuielile sale corespundeau cu ceea ce cîştiga la patronul său. Cazul l-a intrigat într-atît pe Maigret, încît a obţinut de la şeful lui de atunci, comisarul Guillaume, ca prizonierul să fie examinat de către un medic.

— Este desigur ceea ce noi numim un asocial, dar socot că are o inteligenţă mai degrabă deasupra mediei şi o afectivitate normală.

Cuendet avusese norocul să fie apărat de un tînăr avocat care avea să devină pe urmă unul dintre cei mai străluciţi juraţi, domnul Gambier, şi care a obţinut pentru clientul său pedeapsa minimă.

La început a fost închis la Santé, apoi a stat ceva mai mult de un an la Fresnes, unde, şi de astă dată, s-a arătat un deţinut model, ceea ce i-a adus o reducere de pedeapsă de vreo cîteva luni.

Între timp, tatăl său murise, strivit de o maşină într-o sîmbătă seară, pe cînd se întorcea acasă, beat mort, pe o bicicletă fără lumină.

Honoré a adus-o pe maică-sa de la Sénarclens, şi această femeie, care nu cunoscuse decît ţinutul cel mai liniştit din Europa, se trezi transplantată în furnicarul zgomotos al străzii Mouffetard.

Ea însăşi nu era oare un soi de fenomen? În loc să fie înspăimîntată şi să găsească Parisul nesuferit, s-a înrădăcinat atît de bine în cartierul ei, pe strada ei,

încît devenise una dintre cele mai populare figuri de aici.

Se numea Justine şi, de la un capăt la celălalt al străzii Mouffetard, toată lumea o cunoştea acum pe Justine, cea cu vorba tărăgănată şi cu ochi răutăcioşi.

Faptul că fiul ei făcuse închisoare n-o deranja de loc.

— Fiecare cu gusturile şi părerile lui, obişnuia ca să zică.

Maigret se mai ocupase de Honoré Cuendet încă de două ori, a doua oară ca urmare a unui important furt de bijuterii în strada Pompe, la Passy. Spargerea avusese loc într-un apartament luxos unde, în afară de stăpînii casei, mai trăiau trei servitori. Seara, bijuteriile fuseseră lăsate pe toaletă, în salonaşul ce dădea în dormitorul a cărei uşă rămăsese deschisă toată noaptea.

Nici domnul şi nici doamna D…, care dormiseră în patul lor, nu auziseră nimic. Camerista, care dormea la acelaşi etaj, era sigură că închisese uşa cu cheia şi că dimineaţa o găsise tot încuiată. Nici urmă de forţare a uşii. Nici o amprentă.

Deoarece apartamentul se afla la etajul trei, nici nu putea fi vorba de escaladare. Nici măcar vreun balcon, prin care puteai ajunge la budoar trecînd printr-un apartament învecinat.

Era al cincilea sau al şaselea furt de acest fel în trei ani şi jurnalele începuseră să vorbească de un hoţ fantomă.

Maigret îşi mai aducea aminte de acea primăvară, de aspectul străzii Pompe la diversele ore ale zilei, deoarece mergea din uşă în uşă, întrebînd în stînga şi în dreapta, nu numai pe portari şi pe negustori, dar şi pe locatarii imobilelor şi pe servitori.

Astfel, fie din întîmplare, fie mai curînd din încăpăţînare, a dat peste Cuendet.

În clădirea situată în faţa casei cu pricina, o cameră modestă ce dădea în stradă, fusese închiriată cu şase săptămîni în urmă.

— Camera e ocupată de un domn foarte amabil şi foarte calm, spunea portăreasa. Nu prea iese, seara chiar de loc şi nu e vizitat de femei. De altminteri nu l-a vizitat nimeni.

— Menajul şi-l face singur?

— Bineînţeles. Şi, zău că e curat!

Oare Cuendet era chiar atît de sigur pe el, încît nici nu se ostenise să se mute după furt? Sau se temuse că, părăsind camera, ar fi trezit bănuieli?

Maigret l-a găsit în cameră, citind. Aplecîndu-se peste fereastră, putuse să urmărească toate mişcările locatarilor din apartamentele de peste drum.

— Te rog să mă urmezi la Poliţia judiciară.

Cuendet nu protestase. Lăsase să i se scotocească locuinţa fără să scoată o vorbă. Nu se găsise nimic, nici o bijuterie, nici un şperaclu sau vreun instrument de spărgător.

Interogatoriul la Poliţia judiciară durase aproape douăzeci şi patru de ore, întrerupt de pahare de bere şi sandviciuri.

— De ce-ai închiriat această cameră?

— Pentru că-mi plăcea.

— Te-ai certat cu mama dumitale?

— Nu.

— Nu mai stai cu ea?

— Într-o zi sau alta, tot acolo mă voi întoarce.

— Ţi-ai lăsat acolo aproape toate lucrurile.

— Exact.

— În ultimul timp, te-ai mai dus să-ţi vezi mama?

— Nu.

— Cu cine te-ai întîlnit?

— Cu portăreasa, cu vecinii, cu oamenii care trec pe stradă.

Accentul său dădea răspunsurilor o ironie poate involuntară, deoarece faţa îi rămînea calmă şi serioasă şi avea aerul că se străduieşte să-l mulţumească pe comisar.

Interogatoriul nu adusese nici un element nou, dar ancheta întreprinsă în strada Mouffetard dăduse naştere unor presupuneri. Într-adevăr, s-a aflat că nu era prima oară cînd Honoré dispărea astfel pentru un timp mai mult sau mai puţin îndelungat, în general de la trei săptămîni la două luni, după care se întorcea iar la mama lui.

— Din ce trăieşti?

— Cumpăr şi vînd lucruri de ocazie. Am ceva bani puşi deoparte.

— La bancă?

— Nu. N-am încredere în bănci.

— Unde se găsesc aceşti bani?

Nu răspunse. De cînd fusese arestat prima oară, studiase Codul penal pe care-l cunoştea pe dinafară.

— Nu eu trebuie să-mi dovedesc nevinovăţia, ci dumneavoastră trebuie să stabiliţi că sînt vinovat.

O singură dată s-a enervat Maigret, dar, văzînd aerul uşor dezaprobator al lui Cuendet, regretă numaidecît.

— Trebuie să te fi descotorosit, într-un fel sau altul, de bijuterii. Probabil că le-ai vîndut. Cui?

Bineînţeles că toţi mijlocitorii cunoscuţi au fost trecuţi în revistă şi s-a anunţat la Anvers, la Amsterdam şi la Londra. Informatorii, de asemenea, au fost puşi numaidecît la curent.

Nimeni nu-l cunoştea pe Cuendet. Nimeni nu-l văzuse. Nimeni nu intrase în legătură cu el.

— Ce vă spuneam eu? triumfa maică-sa. Sînteţi voi şmecheri, dar fiul meu e şi mai şi.

Cu tot cazierul lui, cu toată camera închiriată, cu toate indiciile, fuseseră

siliţi să-i dea drumul.

Cuendet n-a făcut mare caz. A primit vestea liniştit. Maigret parcă îl vede şi acum, căutîndu-şi pălăria, oprindu-se apoi în faţa uşii, întinzîndu-i o mînă şovăielnică.

— La revedere, domnule comisar.

Ca şi cum s-ar fi aşteptat să revină!

III

Scaunele aveau fundul din paie împletite şi, în penumbră, aveau reflexe aurii. Duşumeaua, din brad de proastă calitate, foarte veche, era totuşi atît de bine frecată, încît puteai vedea în ea, ca într-o oglindă, pervazul ferestrei. Pendula de aramă a unui ceas de perete bătea într-un ritm liniştit.

Ai fi zis că pînă şi cel mai mic obiect, de la vătrai şi ghiveciul cu flori mari, roşii, pînă la mătura de care pisica îşi freca spinarea, avea viaţa lui proprie, ca în vechile tablouri olandeze, sau ca în sacristii.

Bătrîna deschise soba şi aruncă două lopăţele de cărbune lucios şi o clipă flăcările se întinseră, ca şi cum ar fi vrut să-i lingă faţa.

— Pot să-mi dau jos paltonul?

— Asta înseamnă că vreţi să staţi mai mult,

— Afară sînt minus cinci grade şi aici e cald.

— Se spune că bătrînii devin friguroşi, mormăi femeia, mai degrabă pentru ea însăşi, ca să-şi alunge gîndurile, decît pentru el. Mie soba îmi ţine tovărăşie. Încă de mic, Honoré era friguros. Parcă-l văd, la noi, la Sénarclens, lipit de sobă, învăţîndu-şi lecţiile.

Îşi îndreptă privirea spre fotoliul gol, din lemn strujit, cu pielea uzată.

— Aici, tot aşa, apropia fotoliul de foc şi putea petrece zile întregi citind fără să audă nimic.

— Ce citea?

Bătrîna îşi ridică braţele in somn de neputinţă.

— Parcă eu ştiu? Cărţi pe care le lua de la biblioteca din strada Monge. Uite, asta-i ultima. Cum citea una, se ducea după alta. Era ca un fel de abonat. Dumneavoastră trebuie să ştiţi mai bine…

Cartea, o lucrare a lui Lenotre despre un episod al Revoluţiei, legată într-o pînză neagră şi lustruită de vreme, te făcea să te gîndeşti la o sutană.

— Ştia o mulţime de lucruri. Nu vorbea el prea mult, dar capul îi lucra într-una. Citea şi jurnale, zilnic patru sau cinci, şi nişte magazine ilustrate, scumpe, cu poze colorate…

Mirosul locuinţei, o combinaţie de diferite alte mirosuri, îi plăcea lui Maigret. Totdeauna avusese o slăbiciune pentru locuinţele care aveau un miros caracteristic, şi ezită să-şi aprindă luleaua pe care şi-o înfundase automat cu

tutun.

— Puteţi fuma. Şi el tot pipă fuma. Ba chiar într-atît ţinea la pipele lui vechi încît uneori îl vedeai reparîndu-le cu sîrmă.

— Aş vrea să vă pun o întrebare, doamnă Cuendet.

— Îmi sună tare ciudat felul în care vă adresaţi. A trecut atît de mult de cînd toată lumea îmi spune Justine! Dacă stau şi mă gîndesc bine, cred că, în afară de primar, atunci cînd m-a felicitat, în ziua-n care m-am căsătorit, nimeni nu mi-a spus altfel. Totuşi, continuaţi. Dacă o să am chef, am să vă răspund.

— Dumneavoastră nu lucraţi. Soţul dumneavoastră era sărac.

— Aţi văzut dumneavoastră vreodată un prinzător de cîrtiţe bogat? Şi mai ales unul care bea din zori pînă-n noapte?

— Deci trăiţi din banii pe care vi-i dădea fiul dumneavoastră.

— Vedeţi ceva rău in asta?

— Un muncitor dă salariul nevestei sau mamei sale în fiecare săptămînă, un funcţionar în fiecare lună. Presupun că Honoré vă dădea banii pe măsură ce aveaţi nevoie.

Îl privi cu atenţie, ca şi cum ar fi înţeles unde voia să ajungă.

— Da, şi?

— Ar fi putut să vă dea o sumă mai însemnată, atunci cînd revenea după o absenţă îndelungată, de pildă.

—- Niciodată nu am avut vreo sumă însemnată de bani. La ce mi-ar fi folosit?

— Absenţele lui se prelungeau mai mult sau mai puţin, uneori săptămîni întregi, nu-i aşa? Dacă în această perioadă aţi fi avut nevoie de bani, ce făceaţi?

— Nu aveam nevoie.

— Asta însemna că înainte de a pleca vă lăsa suficient?

— Fără să mai pun la socoteală că am credit la măcelar şi la băcan şi că pot cumpăra pe datorie de la orice negustor din cartier şi chiar de la cei ambulanţi. Toată lumea din cartier o cunoaşte pe bătrîna Justine.

— Nu v-a trimis niciodată bani prin poştă?

— Nu ştiu ce-ar fi trebuit să fac pentru a-i ridica.

— Ascultaţi, doamnă Cuendet…

— Mi-ar plăcea mai mult să-mi spuneţi Justine…

Stătea tot în picioare şi turnă niţică apă caldă in tocană, după care aşeză capacul deasupra, lăsînd puţin loc să iasă aburii.

— Lui nu pot să-i mai fac nici un rău. Şi nu am nici cea mai mică intenţie de a vă face dumneavoastră. Caut numai să-i descopăr pe cei care l-au omorit.

— Cînd aş putea să-l văd?

— Chiar azi după-amiază. Du altfel, va veni un inspector să vă caute.

— O să mi-l dea acasă?

— Cred că da. Pentru a descoperi pe asasinul său, trebuie să înţeleg anumite

lucruri.

— Şi ce anume vreţi să înţelegeţi?

Continua să fie neîncrezătoare, ca o ţărancă ce rămăsese, ca o bătrînă aproape analfabetă, care vedea peste tot numai capcane. Era ceva adînc înrădăcinat în ea.

— Fiul dumneavoastră vă lăsa singură de mai multe ori pe an, uneori lipsea mai multe săptămîni…

— Uneori trei săptămîni, alteori două luni…

— Cum arăta cînd se întorcea?

— Ca un om mulţumit care-şi regăseşte papucii la gura sobei.

— Vă anunţa dinainte plecările lui sau pleca fără să vă spună nimic?

— Cine i-ar fi pregătit valiza?

— Deci vă vorbea. Lua haine de schimb, lenjerie…

— Lua tot ceea ce trebuie.

— Avea mai multe costume?

— Patru sau cinci. Îi plăcea să fie bine îmbrăcat.

— Ce credeţi, la înapoiere ascundea ceva prin apartament?

— N-ar fi prea uşor să găseşti o ascunzătoare în aceste patru camere. De altfel, dumnevoastră le-aţi răscolit, şi nu o dată. Mi-aduc aminte că oamenii dumneavoastră n-au lăsat un locşor necontrolat, ba chiar au demontat şi mobilele. S-au dus pînă şi-n pivniţă, deşi e comună, şi în colţul din pod la care avem dreptul.

Era adevărat. Nu găsiseră nimic.

— Fiul dumneavoastră, sîntem siguri de aceasta, n-are nici un cont la bancă şi nici carnet de economii. Or, e clar că trebuie să-şi fi depus banii undeva. Ştiţi cumva, dacă i se întîmpla să se ducă în străinătate, în Belgia, de exemplu, sau în Elveţia, sau în Spania?

— În Elveţia ar fi fost arestat.

— Exact.

— De celelalte ţări pe care le-aţi pomenit, nu mi-a vorbit niciodată.

În mai multe rînduri fusese alarmate punctele de frontieră. Ani de-a rîndul fotografia iui Honoré Cuendet figurase printre acele ale persoanelor ce trebuiau supravegheate prin gări şi la diferitele ieşiri din ţară.

Maigret gîndi cu glas tare:

— Bineînţeles că a trebuit să vîndă cuiva din bijuterii şi obiecte. Nu s-a adresat nici unui intermediar profesionist. Şi, cum cheltuia puţin, trebuie să fi avut undeva o sumă importantă.

O privi pe bătrînă cu mai multă atenţie.

— Dacă nu vă dădea bani pentru menaj decît pe măsura nevoilor, ce vă veţi face de acum încolo?

Ideea o surprinse şi avu o tresărire. Maigret văzu o umbră de nelinişte în

ochii ei.

— Nu mi-e teamă, răspunse ea cu mîndrie. Honoré e un copil bun.

De data asta nu mai spuse „era”. Şi continuă, ca şi cum Honoré ar mai fi fost în viaţă.

— Sînt sigură că nu mă va lăsa fără nimic.

Maigret reluă:

— N-a fost omorît de vreun vagabond. Nu-i vorba de-o crimă scîrboasă. Şi nici n-a fost ucis de vreun complice.

Ea nu întrebă de ce şi Maigret nu-i dădu nici o explicaţie. Un vagabond n-ar fi avut nici un motiv să desfigureze faţa cadavrului cu atîta sălbăticie şi nici să-i golească buzunarele de cele mai neînsemnate obiecte, inclusiv hîrtiile fără valoare, pipa, chibriturile.

Vreun complice n-ar fi făcut nici atît, ştiind că Cuendet făcuse puşcărie şi că, prin urmare, ar fi fost identificat după amprentele digitale.

— Cel care l-a omorît nu-l cunoştea. Cu toate acestea avea un motiv serios să-l suprime. Înţelegeţi?

— Ce-aş putea înţelege?

— Că, atunci cînd vom şti ce lovitură plănuia Honoré, în ce casă, în ce apartament s-a introdus, ei bine, atunci vom fi foarte aproape de a-l cunoaşte pe asasin.

— Asta n-o să-l învieze.

— Îmi daţi voie să arunc o privire prin camera lui?

— Nu pot să vă opresc.

— Prefer să veniţi şi dumneavoastră cu mine.

Bătrîna îl urmă, ridicînd din umerii ei înguşti, legănîndu-şi şoldurile aproape monstruoase, iar căţeluşul roşcat venea imediat după ei, gata să mîrîie din nou.

Sufrageria era inexpresivă, fără viaţă, aproape fără miros. O cuvertură foarte albă acoperea patul de fier al bătrînei, iar camera lui Honoré, prost luminată de fereastra ce dădea în curte, începea deja să capete un aspect mortuar.

Maigret deschise uşa unui şifonier cu oglindă, găsi trei costume care atîrnau pe umeraşe, două gri şi unul bleumarin, nişte pantofi aliniaţi mai în spate şi, pe un raft, nişte cămăşi pe care era un buchet de levănţică uscată.

Pe o etajeră, cîteva cărţi: un exemplar roşu al Codului penal, făcut ferfeniţă, care fusese probabil cumpărat de pe chei, sau de la vreun anticar de pe bulevardul Saint-Michel, cîteva romane datînd de la începutul secolului, plus un Zola şi un Tolstoi, un plan al Parisului, care trebuie să fi fost deseori consultat.

Într-un colţ, pe o consolă cu două rafturi, reviste cu titluri ce-l făcură pe Maigret să încrunte din sprîncene. Ele distonau cu restul. Erau nişte reviste groase, cu hîrtie fină, care publicau fotografii în culori ale celor mai frumoase castele din Franţa şi ale celor mai somptuoase interioare din Paris.

Maigret răsfoi cîteva în speranţa că ar putea găsi însemnări sau sublinieri.

La Lausanne, pe vremea cînd locuia într-o mansardă, tînărul Cuendet, ucenic lăcătuş, îşi însuşea tot ce-i cădea în mînă, inclusiv obiecte fără valoare.

Mai tîrziu, în strada Saint-Antoine, arăta ceva mai mult discernămînt, dar continua să fure, la voia întîmplării, numai din prăvălii şi din apartamentele din cartier.

Cu timpul, mai urcă o treaptă, operînd în casele burgheze, unde găsea şi bani şi bijuterii totodată. Aşa se face că, încetişor, încetişor, ajunsese şi în cartierele bogate. Adineauri, fără să vrea, bătrîna a scăpat o frază importantă. Ea pomenise de cele patru sau cinci ziare pe care fiul ei le citea zilnic.

Maigret ar îi putut jura că nu faptele diverse îl interesau, cu atît mai puţin ştirile politice, ci rubricile mondene, căsătoriile, relatările asupra recepţiilor, ale repetiţiilor generale.

Nu erau oare descrise aici bijuteriile femeilor respective?

Revistele pe care Maigret le răsfoia acum îi furnizau lui Honoré informaţii foarte preţioase; nu numai descrierea amănunţită a caselor boiereşti şi a apartamentelor, dar şi fotografiile diferitelor încăperi.

Instalat lîngă sobă, Honoré cîntărea toate posibilităţile, apoi alegea.

Pe urmă, cutreiera cartierul respectiv, închiria o cameră la vreun hotel sau în vreo casă particulară, dacă găsea, aşa cum se întîmplase în strada Pompe.

Cu ani în urmă, cu ocazia ultimei anchete, i se găsise urma în cîteva cafenele, unde, de la o zi la alta devenise, pentru o perioadă oarecare, un client cunoscut.

— Un om foarte potolit, care stătea ore întregi în colţul său, bînd vin alb, citind ziarele şi privind în stradă…

De fapt el spiona toate intrările şi ieşirile din casă, atît ale stăpînilor cît şi ale servitorilor, le studia obiceiurile, felul în care-şi petreceau timpul şi apoi, de la fereastra sa, îi iscodea chiar în casă.

Astfel, după cîtva timp, întreg imobilul nu mai avea nici un secret pentru el.

— Vă mulţumesc, doamnă Cuendet.

— Justine!

— Pardon, Justine. Aveam multă…

— Căuta cuvîntul. Prietenia era prea mult. Atracţie n-ar fi avut nici un sens pentru ea.

— Aveam multă consideraţie pentru fiul dumneavoastră.

Nici acest cuvînt nu era cel mai exact, dar nici substitutul şi nici judecătorul de instrucţie nu erau aici ca să-l audă.

— Inspectorul Fumel va veni să vă vadă. Dacă aveţi nevoie de ceva, apelaţi la mine.

— Nu voi avea nevoie de nimic.

— În cazul în care veţi afla în ce cartier şi-a petrecut Honoré aceste ultime săptămîni…Îşi îmbrăcă paltonul şi coborî cu băgare de seamă treptele uzate ale

scării. Vacarmul străzii şi frigul îl învăluiră din nou. O pulbere albă, ca suspendată, plutea în atmosferă, dar nu ningea şi nici pe pămînt nu se vedea vrea urmă.

Cînd intră în biroul inspectorilor, Lucas îl anunţă:

— Moers v-a căutat la telefon.

— N-a spus pentru ce?

— A spus să-l sunaţi.

— Nici o veste încă despre Fernand?

Nu uita că sarcina lui principală era să descopere pe autorii spargerilor. Asta putea să dureze săptămîni, dacă nu chiar luni. Sute, mii de poliţişti şi jandarmi purtau in buzunare fotografia prizonierului eliberat. Inspectorii umblau din uşă în uşă ca vînzătorii de aspiratoare electrice.

— Vă rog să mă scuzaţi, doamnă. L-aţi văzut recent pe acest om?

Alţii se ocupau de hoteluri. Brigada de moravuri, „mondenă”, chestiona femeile de stradă. În gară, călătorii nici nu bănuiau că ochi anonimi îi examinau în tăcere.

Nu fusese însărcinat cu ancheta în cazul Cuendet. N-avea dreptul să-şi sustragă oamenii de la misiunea lor. Totuşi, găsi un mijloc prin care să-şi împace şi serviciul şi curiozitatea.

— Vei cere de sus o fotografie, cea mai recentă a lui Cuendet. Vei da cîte o copie celor care îl caută pe Fernand şi, în special celor care cercetează cîrciumile şi casele mobilate.

— În toate cartierele?

Maigret ezită; vru să răspundă:

— Numai în cartierele bogate.

Dar îşi aminti că se găsesc case boiereşti şi imobile da lux şi în cartierele vechi. Ajuns în biroul său, îl chemă pe Moers.

— Ai găsit ceva?

— Nu ştiu dacă asta te poate ajuta cu ceva. Examinînd hainele lui cu lupa, oamenii mei au descoperit trei sau patru fire de păr pe care le-au studiat la microscop. Delage, care se pricepe, afirmă că e păr de pisică sălbatică.

— Pe ce parte a hainelor se găseau?

— Pe spate, către umărul stîng. De asemenea mai erau şi cîteva firicele de pudră. Poate vom reuşi să-i stabilim marca, dar va mai dura.

— Mulţumesc. Fumel nu te-a sunat?

— A fost adineauri pe aici. L-am pus şi pe el la curent cu cele descoperite.

— Unde-i acum?

— La Sommiers, cufundat în dosarul Cuendet.

Maigret se întrebă pentru o clipă de ce îi erau pleoapele grele şi-şi aminti că fusese smuls din pat la patru dimineaţa.

Trebui să dea semnături, să completeze mai multe formulare, să primească

două persoane pe care le ascultă cu gîndul aiurea. Rămas singur, chemă la telefon pe un cunoscut blănar din strada La Boetie; trebui să insiste cam mult pentru a vorbi personal cu el.

— Comisarul Maigret de la Poliţia judiciară. Vă rog să mă scuzaţi că vă deranjez, dar aş dori să-mi daţi o informaţie. Aţi putea să-mi spuneţi aproximativ cam cîte haine de pisică sălbatică sînt în Paris?

— De pisică sălbatică?

Ai fi zis că omul era vexat de o astfel de întrebare.

— Aici nu ţinem aşa ceva. A fost o perioadă, pe vremea eroică a primelor automobile, cînd casa noastră primea comenzi de la unele cliente, dar mai ales de la unii clienţi.

Maigret revăzu în minte fotografii vechi, cu automobilişti ce semănau cu nişte urşi.

— Erau chiar de pisică sălbatică?

— Nu întotdeauna, dar acelea erau cele mai frumoase. Se mai poartă şi acum în ţările foarte reci, în Canada, în Suedia, în Norvegia, în nordul Statelor Unite…

— În Paris nu mai există de loc?

— Cred că unele case mai vînd cîteodată, dar foarte puţin. Mi-e greu să vă dau o cifră exactă. Totuşi aş paria că în tot Parisul nu găseşti cinci sute de exemplare, dintre care, cea mai mare parte, trebuie să fie destul de vechi. Acum…

Îi veni o idee.

— Nu vă interesează decît hainele?

— De ce?

— Pentru că ni se întîmplă cînd şi cînd să folosim pisica sălbatică în scopuri nevestimentare. Poţi face, de exemplu, o cuvertură pentru un divan. Aceste cuverturi pot fi folosite uneori şi în maşini.

— Sînt multe dintr-astea.

— Cercetînd registrele noastre, v-aş putea spune cîte au ieşit de la noi în ultimii ani. Aproximativ trei patru duzini. Dar sînt blănari care le fabrică în serie, bineînţeles de calitate mai proastă. O clipă… Mă gîndesc la altceva. În timp ce vorbeam cu dumneavoastră, mi-am adus aminte de vitrina unei farmacii, nu departe de aici, unde am văzut o piele de pisică sălbatică ce se vindea ca remediu pentru reumatism.

— Vă mulţumesc.

— Vreţi să vă dau o listă cu…

— Dacă nu vă deranjez prea mult…

Era prea puţin încurajator. De săptămîni îl căutau pe Fernand fără să aibă certitudinea că era amestecat în recentele spargeri. Asta însemna o muncă aproape tot atît de uriaşă ca, de pildă, elaborarea unui dicţionar sau chiar a unei enciclopedii.

Or, Fernand era cunoscut. I se ştiau gusturile, obiceiurile, maniile. De exemplu, un amănunt foarte stupid ar fi putut să-l dea de gol: nu bea niciodată decît mandarin-curaçao.

Acum, pentru a obţine eventual o indicaţie despre asasinii lui Cuendet, nu aveau decît cîteva fire din păr de pisică sălbatică.

Moers îi spusese că perii fuseseră găsiţi pe spatele hainei, către mîneca stîngă. Dacă ar fi provenit de la o haină, n-ar fi fost mai normal să se fi găsit pe partea din faţă a costumului?

O fi ajutat oare şi vreo femeie să-l ducă ţinîndu-l de umeri?

Maigret prefera ipoteza cuverturii, în special a cuverturii de maşină. Or, în acest caz, nu putea fi vorba de o maşinuţă oarecare, deoarece n-ai să foloseşti cuverturi din blană într-o rablă.

Şi-apoi, de cîţiva ani încoace, Cuendet nu se ocupa exclusiv de casele bogate?

Ar fi trebuit să treci pe la toate garajele din Paris punînd la nesfîrşit aceeaşi întrebare.

Cineva bătu la uşă. Era inspectorul Fumel, cu faţa congestionată, cu pleoapele roşii. Dormise şi mai puţin decît Maigret. Fiind de serviciu noaptea trecută, nu dormise chiar de loc.

— Nu te deranjez?

— Intră.

Erau vreo cîţiva pe care comisarul îi tutuia, cei vechi mai întîi, cu care intrase cam în aceeaşi perioadă în poliţie şi care, pe atunci, îl tutuiau şi ei, dar care acum nu mai îndrăzneau şi-i spuneau „domnule comisar”, sau, uneori, „şefule”. Şi Lucas era printre aceştia. Janvier, nu. Şi nu ştia de ce. Şi în sfîrşit, cei foarte tineri, ca micul Lapointe.

— Şezi.

— Am citit tot. Cu toate astea, nu ştiu de unde să încep. Nici o echipă de douăzeci de oameni n-ar fi de ajuns. Mi-am dat seama, din procesele verbale, că-l cunoşteai bine.

— Destul de bine. Azi-dimineaţă m-am dus la maică-sa neoficial. I-am dus vestea şi i-am spus că vei trece s-o iei pentru a o însoţi la Institutul medico-legal. Ştii ceva în legătură cu rezultatele autopsiei?

— Nimic. I-am telefonat doctorului Lamalle. Mi-a trimis vorbă prin asistentul lui că va înainta raportul său astă-seară sau mîine, judecătorului de instrucţie.

Doctorul Paul nici nu aştepta să fie chemat de Maigret. Ba mai mult, se întîmpla să mormăie printre dinţi:

— Ce să-i spun judecătorului?

E drept că în acel timp poliţia făcea anchetă şi, în cele mai multe cazuri magistratul nu intervenea decît din clipa în care vinovatul mărturisea.

Pe atunci erau trei etape distincte: ancheta, care la Paris îi privea pe cei din Quai des Orfèvres, instrucţia şi în sfîrşit, mai tîrziu, după examinarea dosarului de către camera de punere sub acuzare, procesul în faţa curţii cu jurii.

— Moers ţi-a vorbit de peri?

— Da. De pisică sălbatică.

— Am telefonat adineauri unui blănar. Ai face bine să te interesezi de cuverturile de pisică sălbatică care au fost vîndute la Paris. Vezi, întreabă-i pe oamenii de la garaje…

— Dar sînt singur…

— Ştiu, amice…

— Am trimis un prim raport. Judecătorul Cajou m-a convocat azi, la ora cinci. O să am o scenă din cauza asta. Deoarece am fost de serviciu noaptea trecută, azi trebuia să fiu liber şi m-aşteaptă cineva. Am să-i telefonez, dar ştiu că nu mă va crede, şi de aici complicaţiile se vor ţine lanţ.

O femeie, bineînţeles!

— Dacă voi găsi ceva, am să-ţi telefonez. Dar vezi, nu cumva să-i spui judecătorului că mă ocup de cazul ăsta.

— S-a făcut!

Maigret se duse acasă să ia masa de prînz. Apartamentul era tot atît de curat, parchetul şi mobilele la fel de bine lustruite ca şi la bătrîna Cuendet.

Şi la el era cald şi avea o sobă, pe lîngă radiatoare, deoarece lui Maigret îi plăcuseră întotdeauna sobele şi obţinuse cu greu de la administraţie ca să i se lase una în biroul său.

În bucătărie domnea un miros plăcut. Totuşi, deodată, avu senzaţia că-i lipseşte ceva, fără să fi putut preciza ce.

La mama lui Honoré atmosfera era ceva mai calmă şi mai învăluitoare, poate prin contrast cu forfota străzii. Auzeai tot timpul strigătele negustorilor şi, dacă ai fi scos mîna pe fereastră, aproape că le-ai fi atins dughenile. Locuinţa era mai joasă, mai mică, mai chircită parcă. Bătrîna trăia aici de dimineaţa pînă scara şi de seara pînă dimineaţa. Şi chiar cînd lipsea Honoré, parcă i se simţea prezenţa.

„Ce-ar fi — gîndi el pentru o clipă — să-mi cumpăr şi eu un cîine şi o pisică?"

Era stupid. Doar nu era nici babă şi nici vreun puşti de la ţară, venit să trăiască singuratic în strada cea mai aglomerată din Paris.

— La ce te gîndeşti?

Zîmbi.

— La un cîine.

— Ai de gînd să cumperi un cîine?

— Nu. De altfel, n-ar fi acelaşi lucru. Acela a fost găsit în stradă, cu labele frînte.

— Nu-ţi faci siesta?

— Regret, n-am timp…

— S-ar părea că eşti frămîntat de lucruri plăcute şi neplăcute totodată.

Fu surprins de justeţea observaţiei. Moartea lui Cuendet îl făcea melancolic şi trist. Îi ura personal pe asasinii lui, ca şi cum Honoré ar fi fost un prieten, un camarad, în orice caz o cunoştinţă veche.

Îi ura de asemenea pentru că-l desfiguraseră şi-l aruncaseră ca pe o mortăciune, pe o alee din Bois de Boulogne, pe pămîntul îngheţat, unde trebuie că corpul a mai tresărit o dată.

În acelaşi timp nu se putea abţine să nu surîdă gîndindu-se la viaţa lui Cuendet, la maniile sale pe care se străduia să le înţeleagă. Era ciudat faptul că, deşi se deosebeau atît de mult unul de celălalt, avea impresia că-l înţelege.

Cu siguranţă că, la începutul carierei lui, dacă se poate spune aşa, pe cînd nu era decît un ucenic slăbuţ, Honoré se antrenase în modul cel mai banal posibil, la fel ca toate puşlamalele din cartierele sărace, şterpelind fără deosebire tot ce-i cădea în mînă.

Nici măcar nu-şi plasa obiectele dobîndite, le îngrămădea în mansarda lui, aşa cum un căţelandru îngrămădeşte în cuşca lui coji de pîine şi oase uscate.

De ce oare, fiind socotit un soldat model, dezertase de două ori, atît de stîngaci, de prosteşte? De ambele dăţi, s-a lăsat prins fără să încerce să fugă sau să opună rezistenţă.

La Paris, în cartierul Bastille, continua să se perfecţioneze şi stilul său începea deja să se contureze. Nu ţinea de nici o bandă. N-avea prieteni, lucra singur.

Rînd pe rînd lăcătuş, tinichigiu, amator de antichităţi, îndemînatic, meticulos, el învăţase să pătrundă în magazine, în ateliere, în depozite.

Nu era înarmat. Niciodată nu posedase vreo armă, nici măcar vreun şiş. Niciodată nu dăduse alarma şi nu lăsase vreo urmă. Era omul prin excelenţă tăcut, atît în viaţă, cît şi în meserie.

Care erau relaţiile lui cu femeile? Nu existau în viaţa lui. Locuise tot timpul numai cu mama lui, şi dacă-şi permitea amoruri de scurtă durată, se vede c-o făcea discret, în cartiere îndepărtate, unde nimeni nu-l remarca.

Putea sta ore întregi într-o cafenea, lîngă fereastră, în faţa unei jumătăţi de vin alb. De asemenea, putea să pîndească zile în şir de la fereastra unei camere mobilate, tot aşa cum, în strada Mouffetard, citea lipit de sobă.

Aproape că nu avea dorinţe. Or, lista bijuteriilor furate, ca să nu vorbim de furturile ce pe bună dreptate i se puteau pune pe seamă, reprezenta o avere.

I se întîmplase oare să plece din Paris, să ducă altă viaţă şi să-şi cheltuiască banii?

— Mă gîndesc, explică Maigret soţiei sale, la un tip ciudat, la un spărgător…

— Cel ce a fost asasinat azi dimineaţă?

— De unde ştii?

— Scrie în ziarul de prînz ce mi-a fost adus adineauri
— Dă-mi să văd.
— Sînt doar cîteva rînduri. Am citit din întîmplare:

UN CADAVRU ÎN BOIS DE BOULOGNE

„Noaptea trecută, către orele trei, doi agenţi pe biciclete din arondismentul XVI au descoperit, pe o alee în Bois de Boulogne, corpul unui om cu craniul zdrobit. Este vorba de Honoré Cuendet, de origină elveţian, cincizeci de ani, recidivist. După judecătorul de instrucţie Cajou, care a fost însărcinat cu această afacere şi care s-a dus la faţa locului împreună cu substitutul Kernavel şi cu medicul legist, ar fi vorba de o răfuială.”

— Ce spuneai?
Cuvîntul „răfuială” îl scosese din sărite, deoarece asta însemna că pentru domnii de la Palatul de justiţie, afacerea era practic înmormîntată. Aşa cum obişnuia să spună un procuror:
„Să se omoare între ei pînă la ultimul. Asta înseamnă mai puţină muncă pentru călău şi mai mult cîştig pentru contribuabil.”
— Ziceam… Ah! Da. Mă gîndesc la un spărgător care ar alege dinadins case şi apartamente ocupate…
— Ca să pătrundă înăuntru…?
— Da. În fiecare an, sau, ca sa mă exprim mai clar, în fiecare sezon, la Paris, multe apartamente rămîn goale cîteva săptămîni, în vreme ce locatarii lor sînt la munte, la mare, la castelul lor sau în străinătate.
— Şi sînt prădate, nu?
— Da, într-adevăr, sînt prădate. De specialişti care n-ar îndrăzni niciodată să spargă o locuinţă unde riscă să întîlnească oameni.
— Unde vrei s-ajungi?
— La omul meu, la Cuendet, pe care nu-l interesează decît apartamentele ocupate. Adesea aşteaptă, pentru a pătrunde înăuntru, ca stăpînii să se întoarcă de la teatru sau din altă parte, ca femeia să-şi pună bijuteriile într-o cameră alăturată, ba uneori chiar pe vreo mobilă din dormitor.
Doamna Maigret replică logic:
— Dac-ar opera cînd femeia se află în oraş, n-ar găsi bijuteriile pentru că tu zici că le poartă.
— Ar găsi probabil altele, în orice caz obiecte de valoare, tablouri, bani gheaţă.
— Vrei să spui că la el este un fel de viciu?
— Poate că-i cam tare cuvîntul, dar presupun că era o manie, că încerca o anume plăcere să se introducă în viaţa intimă a oamenilor. Odată a luat un

cronometru de pe noptiera unui om care dormea şi care n-a auzit nimic.

Zîmbi şi ea.

— De cîte ori l-ai prins?

— N-a fost condamnat decît o dată, dar pe atunci încă nu adoptase această tehnică şi fura ca ceilalţi. Cu toate acestea, la birou avem o listă de furturi ce-i pot fi atribuite cu siguranţă. În unele cazuri, a închiriat o cameră timp de mai multe săptămîni în faţa caselor jefuite şi n-a putut da nici o explicaţie plauzibilă.

— De ce a fost asasinat?

— Asta mă întreb şi eu. Ca să ştiu, am nevoie să descopăr casa în care s-a introdus, noaptea trecută probabil…

Rareori vorbise atît soţiei sale despre o afacere în curs, şi asta fără îndoială, deoarece, pentru el, nu era o afacere obişnuită şi nici măcar nu fusese însărcinat cu ea.

Cuendet îl interesa atît ca om, cît şi ca specialist, fascinîndu-l aproape, la fel ca bătrîna Justine.

— Sînt sigură că nu mă va lăsa fără nimic, spusese ea cu încredere…

Şi totuşi, Maigret era convins de acest lucru, nu ştia unde-şi ascundea fiul ei banii. Avea încredere, credinţa omului simplu: Honoré era incapabil s-o lase pe drumuri.

Cum îi vor parveni aceşti bani? Ce măsuri luase fiul ei, care toată viaţa lui nu avusese nici un complice?

Şi apoi, putea să prevadă că într-o bună zi va fi asasinat? Cel mai curios era faptul că Maigret ajunsese să împărtăşească încrederea bătrînei şi să socotească şi el că Honoré avusese în vedere toate eventualităţile.

Maigret îşi bea cafeaua cu sorbituri dese. Aprinzîndu-şi luleaua, aruncă o privire către bufet. La fel ca în strada Mouffetard în bufet se găsea un clondir cu rachiu alb, dar care aici era de prune.

Doamna Maigret înţelese şi-i servi un păhărel.

IV

La ora patru fără cinci, aplecat asupra cercului luminos al lămpii sale care lumina un dosar adnotat, Maigret ezita să aleagă între două pipe, cînd auzi telefonul zbîrnîind. Era centrala de la Police-Secours, din bulevardul Palais.

— Spargere în strada La Fayette, între strada Taitbout şi şoseaua Antin. S-a tras. Sînt şi morţi.

Asta se petrecuse la patru fără zece şi deja alarma generală era dată, maşinile cu staţie de radio anunţate şi un camion cu agenţi în uniformă ieşea din curtea poliţiei municipale, în timp ce, în biroul său liniştit din Palatul Justiţiei, procurorul general, conform ordinelor date, primea la rîndul său vestea.

Maigret deschise uşa, făcu semn lui Janvier, mormăi cîteva cuvinte mai mult

sau mai puţin desluşite şi amîndoi coborîră scara, trăgîndu-şi paltoanele, apoi se aruncară într-o maşină.

Din cauza ceţii gălbui, care începuse să se lase asupra oraşului, la puţin timp după ora prînzului era tot atît de întuneric ca la ora şase seara şi frigul, în loc să se mai înmoaie, devenise mai pătrunzător.

— Mîine dimineaţă ar fi bine să se ţină cont de polei, remarcă şoferul.

Puse în funcţiune sirena şi becul turnant de deasupra maşinii. Taxiurile şi autobuzele trăgeau pe dreapta, iar trecătorii urmăreau poliţia cu privirea. Începînd de la Operă, circulaţia era perturbată. Maşinile erau blocate. Agenţii sosiţi ca întărire fluierau şi gesticulau.

În strada La Fayette, pe partea Galeriilor şi a magazinului Printemps, era oră de vîrf, pe trotuare o mulţime compactă, în special femei; era locul cel mai bine luminat din Paris.

Mulţimea fusese îndepărtată, se formaseră cordoane. O porţiune din stradă era liberă, numai cîteva siluete întunecate de oficiali se duceau şi veneau.

Comisarul de poliţie din arondismentul IX sosise cu mai mulţi oameni de-ai săi. Specialiştii luau măsuri şi făceau semne cu creta. O maşină, cu cele două roţi din faţă pe trotuar, avea parbrizul făcut ţăndări şi, doi sau trei metri mai încolo, se vedea o pată întunecată în jurul căreia oamenii discutau cu jumătate de glas.

Un domn scund, cu păr cărunt, îmbrăcat în negru, cu un fular de lînă tricotată petrecut în jurul gîtului, mai ţinea în mînă paharul cu rom ce-i fusese adus de la braseria de peste drum. Era casierul unui magazin mare cu articole de menaj din strada Châteaudun.

Îşi începu povestirea pentru a treia sau a patra oară, ferindu-se să se întoarcă înspre o formă omenească acoperită cu o ţesătură grosolană, întinsă la cîţiva metri. În dosul cordoanelor, ca acelea care se fac la cortegii, mulţimea se împingea şi femeile, aţîţate, vorbeau cu o voce ascuţită.

— Ca la fiecare sfîrşit de lună…

Maigret uitase că erau în 31.

— Mă duceam să ridic de la bancă, în spatele Operei, banii pentru plata personalului…

Maigret, trecînd pe acolo, văzuse magazinul fără să-i bănuiască importanţa. Avea trei etaje cu raioane, două subsoluri şi trei sute de salariaţi.

— N-aveam mai mult de şase sute de metri de străbătut. Valijoara o avem în mîna stîngă.

— Nu era legată de încheietura mîinii cu un lanţ?

Nu era un casier profesionist şi nu era prevăzut cu nici un dispozitiv de alarmă. Omul avea numai un pistol automat în buzunarul din dreapta al paltonului.

Traversase strada pe la marcaj. Se îndrepta către strada Taitbout, într-o mulţime atît de densă, încît orice atentat părea imposibil. Deodată, a observat că un bărbat mergea foarte aproape de el, în dreptul lui, apoi, întorcînd capul, a văzut pe un altul chiar în spatele lui.

Ceea ce a urmat s-a petrecut atît de rapid, încît funcţionarul nu şi-a dat prea bine seama de desfăşurarea evenimentelor.

Îşi amintea îndeosebi nişte cuvinte şoptite în urechea lui:

— Dacă ţii la pielea ta, nu face pe nebunul!

În aceeaşi clipă valijoară îi fu smulsă cu brutalitate.

Unul din bărbaţi se îndreptă în grabă către o maşină ce venea din sens opus, foarte încet, atingînd trotuarul. Auzind o detunătură, casierul crezuse la început că se trăgea asupra lui. Femeile ţipau, se împingeau. O a doua împuşcătură fu urmată de un zgomot de sticlă spartă.

Au mai urmat şi altele, unii spuneau trei, alţii patru sau cinci. Un tip roşu la faţă, stătea deoparte cu comisarul de poliţie. Era destul de emoţionat, neştiind încă dacă va fi tratat ca un erou sau dacă i se va cere socoteală.

Era agentul Margeret din primul arondisment. Nefiind de serviciu în după-amiaza aceea, nu purta uniformă. Atunci de ce avea totuşi pistolul în buzunar? Asta o va explica mai tîrziu.

— Mă duceam s-o caut pe soţia mea care făcea cumpărături. Am asistat la lovitură… Cînd cei trei bărbaţi s-au îndreptat în fugă spre maşină…

— Trei erau?

— Unul de fiecare parte a casierului, unul în spate.

Agentul Margeret trăsese. Unul din bandiţi a căzut în genunchi, apoi s-a întins încet pe trotuar printre picioarele femeilor care o luaseră la fugă.

Maşina demară în direcţia lui Saint-Augustin. Agentul de circulaţie fluieră. Se trase din maşina care fu numaidecît înghiţită de trafic.

Vreme de două zile Maigret nu avu timp să se gîndească la elveţianul lui liniştit din Vaud şi, în două rînduri, inspectorul Fumel îl căută la telefon, dar era prea ocupat ca să răspundă.

S-au strîns numele şi adresele a vreo cincizeci de martori, printre care plăcintăreasa a cărei dugheană era foarte aproape, un infirm cu vioară care cerşea la cîţiva paşi şi doi ospătari de la cafeneaua de peste drum, precum şi a casieriţei care pretindea că văzuse totul, deşi geamurile erau aburite.

Mai era încă un mort, un trecător, de treizeci şi cinci de ani, tată de familie, care murise imediat, fără să-şi fi dat seama de ceea ce i se întîmplă.

Pentru prima dată de cînd începuse această serie de spargeri, puseseră mîna pe un membru al bandei, acela pe care agentul Margeret, apărut acolo ca din pămînt, îl împuşcase.

— Intenţia mea a fost să-i trag în picioare ca să-l împiedic să fugă…

Totuşi glonţul l-a nimerit pe om în ceafă şi la spitalul Beaujon unde-l transportase o ambulanţă, el continua să se afle în comă.

Lucas, Janvier, Torrence făceau cu schimbul la uşa camerei lui, pîndind clipa cînd ar putea, în sfîrşit, să vorbească, deoarece nu se pierduse orice speranţă

de a-l salva.

A doua zi, aşa cum prevăzuse şoferul maşinii, străzile Parisului erau un adevărat gheţuş. Cerul era întunecat. Maşinile înaintau la pas. Pe principalele artere, camioanele primăriei împrăştiau nisip.

Largul culoar al Poliţiei judiciare era înţesat de oameni care aşteptau în linişte şi Maigret, răbdător, lua de la capăt aceleaşi întrebări cu fiecare în parte, apoi, pe un plan al locului întocmit de serviciile competente, făcea nişte semne cabalistice.

Chiar în seara loviturii, se dusese la Fontenay-aux-Roses, la domiciliul gangsterului împuşcat, un oarecare Joseph Raison, pe care buletinul de identitate îl recomanda drept ajustor.

Într-o clădire nouă, găsise într-un apartament luminos şi cochet, o femeie tînără, blondă şi două fetiţe de şase şi nouă ani care-şi vedeau de treburile lor.

Joseph Raison, care avea patruzeci şi doi de ani, era într-adevăr ajustor şi lucra într-o uzină de pe cheiul Javel. Avea un automobil şi în fiecare duminică îşi ducea familia la ţară.

Soţia lui susţinea că nu înţelege nimic şi Maigret o crezu sinceră.

— Nu văd de ce-ar fi făcut asta, domnule comisar. Eram fericiţi. Apartamentul ăsta l-am cumpărat numai de doi ani. Joseph cîştiga frumos. Nu bea şi aproape niciodată nu ieşea singur.

Comisarul a condus-o la Beaujon, în timp ce o vecină avea grijă de copii. Nu şi-a văzut soţul decît cîteva clipe, apoi, cu toate insistenţele ei, a fost dusă acasă, ca urmare a ordinului medicilor.

Acum trebuia să găseşti firul în acest maldăr de mărturisiri confuze şi contradictorii. Unii văzuseră prea mult, alţii prea puţin.

— Dacă vorbesc, tipii ăia or să mă dibuiască…

Din toate astea nu ieşea decît o descriere aproape plauzibilă a celor doi oameni care-l flancaseră pe casier şi in special a aceluia care-i smulsese servieta. Dar numai către sfîrşitul după-amiezii, unul din ospătarii de la cafenea crezu că recunoaşte pe Fernand într-una din fotografiile ce i se arătă.

— A intrat în local cu zece sau cincisprezece minute înainte de lovitură şi a comandat o cafea cu lapte. Stătea la o masă de lîngă uşă, chiar lîngă fereastră.

A doua zi după lovitură, Maigret obţinu o altă mărturie despre Fernand care, la 31 ianuarie, era îmbrăcat cu un palton gros, cafeniu.

Nu era mare lucru, dar asta demonstra că Maigret nu se înşelase gîndindu-se că fostul deţinut de la Saint-Martin de Ré era şeful bandei.

Cel rănit, la Beaujon, şi-a recăpătat cunoştinţa pentru cîteva clipe, dar n-a făcut altceva decît să murmure:

— Monique…

Era prenumele mezinei lui.

Maigret era foarte interesat de o altă descoperire: faptul că Fernand nu-şi mai recruta oamenii exclusiv din rîndurile puşlamalelor.

Parchetul îi telefona din oră în oră şi el trimitea raport după raport. Nu putea ieşi din biroul lui fără să fie imediat înconjurat de o ceată de jurnalişti.

Vineri, la ora unsprezece, culoarul era în sfîrşit pustiu. Maigret discuta cu Lucas care venea de la Beaujon şi care-i vorbea de operaţia pe care un cunoscut chirurg avea s-o încerce pe rănit. Cineva bătu la uşă. Maigret strigă enervat:

— Intră!

Era Fumel care, simţind c-a picat prost, se făcu mic de tot. Se vede că prinsese un guturai, deoarece nasul îi era roşu, iar ochii umezi.

— Pot să revin…

— Vino-ncoace!

— Cred c-am găsit o pistă… Sau, mai bine zis, cei ce se ocupă cu cercetarea camerelor mobilate au găsit-o pentru mine… Ştiu unde a locuit Cuendet în ultimele cinci săptămîni.

Fu o uşurare, o destindere aproape pentru Maigret, să audă vorbindu-se de elveţianul lui liniştit.

— În ce cartier?

— Fostul lui cartier… Stătea într-o cameră dintr-un mic hotel în strada Neuve-Saint-Pierre…

— În dosul bisericii Saint-Paul?

O stradă îngustă, veche, între strada Saint-Antoine şi chei. Foarte rar vedeai trecînd pe acolo vreo maşină şi nu erau decît cîteva dugheni.

— Dă-i drumul.

— Pare să fie în special un hotel unde se închiriază camere cu ora. Totuşi au şi cîteva camere cu luna. Cuendet locuia acolo fără să se facă remarcat, nu ieşea decît ca să mănînce într-un restaurat micuţ numit Petit-Saint-Paul.

— Ce se află în faţa hotelului?

— O casă din secolul XVIII, cu o curte de onoare şi ferestre înalte, care a fost în întregime restaurată acum cîţiva ani.

— Cine locuieşte acolo?

— O femeie singură, cu servitorii ei, bineînţeles. O anume doamnă Wilton.

— Ai cules informaţii despre ea?

— Am încercat, dar, în cartier, nu se ştie nimic despre ea.

Aşa era moda, de vreo zece ani încoace, ca oamenii foarte bogaţi să cumpere un imobil vechi din Marais, în strada Fancs-Bourgeois, de exemplu, şi să-l readucă, mai mult sau mai puţin, la starea iniţială.

Începutul s-a făcut cu insula Saint-Louis şi, acum se căutau case boiereşti pretutindeni pe unde se mai găseau, fie chiar pe străzile cele mai aglomerate.

— În curte se afla chiar şi un copac… Nu vezi prea mulţi copaci în cartierul acela…

— Femeia e văduvă?

— Divorţată. M-am dus la un ziarist, căruia îi mai suflu din cînd în cînd cîte o vorbă la ureche, cînd ştiu că n-are să strice… De astă dată el a fost acela care m-a informat… Cu toate că-i divorţată, se mai vede cu fostul ei soţ şi uneori ies împreună…

— El cum se numeşte?

— Wilton. Stuart Wilton. Se pare că ea şi-a păstrat numele cu aprobarea lui. Numele ei de fată, pe care l-am găsit la comisariatul cartierului, este Florence Lenoir. Stăteau pe strada Rennes, unde mama ei călca rufe; tatăl ei, care a murit de mult, era agent de poliţie. A făcut şi teatru. Ziaristul meu zicea că dansa într-o trupă de fete la Cazino de Paris şi Stuart Wilton, căsătorit fiind, a divorţat ca s-o ia pe ea de soţie…

— Acum cît timp?

Maigret mîzgălea ceva pe sugativă, care aducea cu Honoré Cuendet, stînd la fereastra micului hotel deochiat.

— De vreo zece ani… Casa aparţinea lui Wilton. El mai are una, unde trăieşte în prezent, la Auteuil, şi castelul Besse, aproape de Maisons-Laffitte.

— Ţine cai de curse?

— După informaţiile mele, nu. Este nelipsit de la curse, dar n-are cai.

— E american?

— Englez. Trăieşte în Franţa de foarte multă vreme.

— De unde provine averea sa?

— Nu fac altceva decît să-ţi repet ce mi s-a povestit. Face parte dintr-o familie de mari industriaşi şi a moştenit o seamă de brevete. Asta aduce mulţi bani fără ca el să trebuiască să-şi bată capul. O parte a anului călătoreşte. În fiecare vară, închiriază o vilă la Cap d'Antibes sau la Cap-Ferrat şi este membru al mai multor cluburi. Ziaristul meu susţine că-i un om foarte cunoscut, dar numai într-un cerc restrîns, despre care nu se prea vorbeşte în ziare.

Maigret se ridică oftînd, îşi luă paltonul din cuier şi îşi petrecu fularul în jurul gîtului.

— Hai, spuse el.

Apoi, către Lucas:

— Dacă mă caută cineva, mă întorc peste o oră.

Din cauza gerului şi a poleiului, străzile erau aproape la fel de pustii ca în luna august şi, pe strîmta stradă Neuve-Saint-Pierre nu era nici măcar un copil care să se joace. Deasupra uşii întredeschise a hotelului Lambert se afla un glob mat şi, în biroul cu un aer îmbîcsit, un om, cu spatele lipit de radiator, citea ziarul.

Îl recunoscu pe inspectorul Fumel, şi, în timp ce se ridica, mormăi:

— După cîte văd eu, încep neplăcerile.

— Dacă taci, nu vei avea nici o neplăcere. Camera lui Cuendet este ocupată?

— Încă nu. Îmi plătise pe luna asta dinainte. Începînd cu 31 ianuarie aş fi putut dispune de ea, dar, deoarece bagajele îi sînt încă acolo, am preferat să aştept…

— Cînd a dispărut?

— Nu ştiu. Staţi să socotesc. Dacă nu mă înşel, sîmbăta trecută… sîmbătă sau vineri. Aş putea s-o întreb pe femeia de serviciu.

— Te-a prevenit că va lipsi?

— Nu mi-a zis nimic. De altfel, niciodată nu zicea nimic.

— În seara dispariţiei sale a ieşit tîrziu?

— Nevastă-mea l-a văzut. Noaptea, clienţii care vin cu o femeie, nu prea se bucură cînd sînt primiţi de un bărbat. Asta-i deranjează. Atunci…

— Şi soţia nu ţi-a spus?

— Bineînţeles că da. De altfel, puteţi s-o-ntrebaţi chiar pe ea. Trebuie să coboare.

Aerul era stătut, supraîncălzit şi plutea un miros nelămurit cu un iz de dezinfectant, care amintea de metro.

— După cîte-mi spunea ea, în seara aceea nu s-a dus să cineze.

— Era un lucru neobişnuit?

— I s-a mai întîmplat uneori. Îşi cumpăra singur de-ale gurii. Îl vedeam cum urcă cu pacheţele şi jurnale. Dădea bună seara şi pînă a doua zi nu-l mai auzeai.

— În seara aceea, după ce a urcat, a mai ieşit?

— Se vede treaba c-a ieşit, din moment ce a doua zi dimineaţa nu mai era în camera lui. Dar, de văzut, nevastă-mea nu l-a văzut. Urcase cu o pereche la capătul coridorului de la primul etaj. S-a dus să aducă nişte prosoape, şi atunci a auzit pe cineva care cobora scara.

— Ce oră era?

— Trecut de miezul nopţii. A vrut să vadă cine era, dar pînă să închidă dulapul cu lenjerie şi să străbată coridorul, omul coborîse.

— Cînd aţi ştiut că nu mai este în camera lui?

— A doua zi. Fără îndoială, către ora zece sau unsprezece, cînd îngrijitoarea a bătut la uşă ca să deretice. A intrat şi a observat că patul era nedesfăcut.

— N-ai anunţat dispariţia locatarului dumitale la poliţie?

— Pentru ce? Era liber, nu? Eu cer întotdeauna să mi se plătească dinainte. Se mai întîmplă ca unii s-o şteargă aşa, fără să spună nimic…

— Lăsîndu-şi bagajele?

— Cît a lăsat el!

— Du-ne în camera lui.

Patronul îşi tîrşîi papucii pe podea, ieşi din birou în urma poliţiştilor, întoarse cheia în broască şi o băgă în buzunar. Nu era prea bătrîn, dar de-abia se mişca şi, pe scară, se auzea cum gîfîie.

— E la al treilea… oftă el.

Pe palierul de la etajul întîi era un teanc de cearceafuri şi mai multe uşi care dădeau în culoar erau deschise: o servitoare trebăluia pe undeva.

— Eu sînt, Rose, urc cu nişte domni.

Pe măsură ce urcai, mirosul devenea mai neplăcut, iar la etajul trei covorul dispăruse de pe culoar. Cineva, în camera lui, cînta la armonică.

— Aici e…

Pe uşă, se vedea cifra 33, vopsită cu stîngăcie. Camera mirosea deja a stătut.

— Am lăsat toate la locul lor…

— De ce?

— Credeam că se va întoarce… Nu era prost de loc. Chiar m-am întrebat ce caută aici, deoarece era bine îmbrăcat şi părea că nu duce lipsă de bani…

— De unde ştii c-avea bani?

— De ambele dăţi, cînd mi-a plătit, am zărit în portofelul lui bancnote mari…

— N-a primit niciodată pe nimeni?

— După cîte ştiu eu şi soţia mea, nu. Unul din noi doi este tot timpul in birou.

— Nu se poate spune acelaşi lucru acum…

— Ei, ni se mai întîmplă să-l părăsim pentru cîteva minute, dar stau cu urechea ciulită şi apoi aţi remarcat c-am prevenit-o pe îngrijitoare…

— Nu primea scrisori?

— Niciodată.

— Cine stă în camera vecină?

Nu mai era decît o cameră, deoarece 33 era la capătul culoarului.

— Olga. O femeie de stradă.

Omul ştia că era inutil să trişeze, că la poliţie se ştia tot ce se petrece în casa lui.

— E acasă?

— La ora asta, pesemne că doarme…

— Poţi să ne laşi singuri…

Se îndepărtă, morocănos, tîrîndu-şi piciorul.

Maigret închise uşa după el şi începu prin a deschide un şifonier ieftin, din brad lăcuit, cu o închizătoare care nu ţinea.

Nu descoperi mare lucru: o pereche de pantofi negri bine lustruiţi, nişte papuci aproape noi şi un costum gri, atîrnat pe un umeraş. Mai era o pălărie de fetru de culoare închisă, avînd o marcă obişnuită.

Într-un sertar, şase cămăşi albe, una bleu deschis, chiloţi, batiste şi şosete de lînă. În sertarul alăturat, două pijamale şi nişte cărţi: *Impresii de călătorie din Italia, Medicina pentru toţi* (editată în 1899) şi un roman de aventuri.

Patul era de fier, masa rotundă, acoperită cu o carpetă de catifea de un verde închis, singurul fotoliu pe jumătate stricat… Perdelele, înţepenite pe suportul lor,

nu se mai lăsau în jos, dar nişte brizbrizuri cerneau lumina.

Maigret, în picioare, privea imobilul de peste drum, mai întîi curtea unde se găsea o maşină mare, neagră, de marcă englezească, peronul cu mai multe trepte, uşa cu două canaturi, cu geamlîc.

Piatra faţadei fusese curăţată şi devenise de un gri deschis foarte plăcut, iar împrejurul ferestrelor se aflau nişte cornişe frumos modelate.

La parter strălucea o lumină care făcea să se vadă un covor cu motive complicate, un fotoliu stil Louis XV şi colţul unui gheridon.

Ferestrele de la etajul întîi erau foarte înalte, cele de la al doilea erau mansardate.

Casa, mai mult lată decît înaltă, nu trebuia să aibă neapărat atîtea camere pe cît ai fi crezut la prima vedere.

Două din ferestrele primului etaj erau deschise şi un valet cu o jiletcă în dungi îndepărta praful cu aspiratorul într-o încăpere ce părea a fi salon.

— Tu ai dormit azi-noapte?

— Da, şefule. Aproape că mi-am făcut cele opt ore.

— Ţi-e foame?

— Mai pot răbda încă.

— Am să trimit imediat pe cineva să te schimbe. N-ai altceva de făcut decît să stai în fotoliu în faţa ferestrei. Din moment ce stai pe întuneric, n-ai cum să fii văzut de peste drum.

Nu acelaşi lucru îl făcuse şi Cuendet aproape şase săptămîni?

— Notează-ţi cine intră şi cine iese, iar dacă vine vreo maşină, încearcă să-i iei numărul.

O clipă mai tîrziu, Maigret ciocăni uşor în uşa de alături. Trebui să aştepte cîtva timp înainte de a auzi scîrţîitul unui divan, apoi nişte paşi pe duşumea. Uşa se crăpă doar.

— Ce este?

— Poliţia.

— Iarăşi?

Resemnată, femeia adăugă:

— Intraţi.

Era în furou, cu ochii umflaţi de somn. Machiajul pe care nu şi-l îndepărtase înainte de a se culca, se întinsese deformîndu-i trăsăturile.

— Pot să mă urc iarăşi în pat?

— De ce-ai spus: iarăşi? A mai dat recent poliţia pe aici?

— Nu aici, ci pe stradă. De vreo cîteva săptămîni ne vînează într-una şi, într-o singură lună, am dormit de cel puţin şase ori la prefectură. De astă dată ce-am mai făcut?

— Nimic, sper. Chiar am să te rog să nu sufli nici o vorbă despre vizita mea.

— Ah, dumneavoastră nu sînteţi de la moravuri…

— Nu.
— Am impresia că v-am văzut fotografia pe undeva.
Dacă n-ar fi fost mînjită de machiaj şi cu părul prost vopsit, n-ar fi fost urîtă; cam plinuţă, dar se ţinea bine, ochii încă vioi.
— Comisar Maigret.
— Ce s-a-ntîmplat?
— Nici eu nu ştiu încă nimic. E mult timp de cînd locuieşti aici?
— De cînd m-am întors de la Cannes, în octombrie. In fiecare vară merg la Cannes.
— Îl ştii pe vecinul dumitale?
— Care?
— Cel de la 33.
— Elveţianul?
— De unde ştii că-i elveţian?
— Din cauza accentului său. Am lucrat şi în Elveţia, acum trei ani. Eram parteneră de dans într-un cabaret din Geneva, dar nu mi-au prelungit permisul de şedere. Bănuiesc că celor de acolo nu le place concurenţa.
— Ţi-a vorbit vreodată? A fost aici la dumneata?
— Eu am fost cea care m-am dus la el. Într-o după-amiază, cînd m-am trezit, am constatat că nu mai aveam ţigări. Îl întîlnisem de cîteva ori pe culoar şi, de fiecare dată, mă salutase cu simpatie.
— Ei, şi ce s-a-ntîmplat?
Făcu o mină semnificativă şi răspunse:
— Exact ceea ce se cheamă nimic. Am bătut la uşă. I-a trebuit ceva timp pînă să deschidă. Mă întrebam ce dracu o fi făcînd acolo. Totuşi, era îmbrăcat şi nu era nimeni la el, nu era dezordine. Am observat că fuma pipă. O ţinea între dinţi. I-am spus:
— Presupun că n-aveţi ţigări?
— Mi-a răspuns că „nu”, lucru pe care-l regretă, apoi, după ce a stat o clipă în cumpănă, a spus că se poate duce să-mi cumpere. Eram ca atunci cînd v-am deschis aşa, numai cu furoul pe mine. Pe masă era o ciocolată şi, cînd a văzut că mă uit la ea, mi-a oferit o bucată.
Am crezut c-o să meargă. Între vecini nu-i o crimă! Am început să mănînc bucata de ciocolată şi am aruncat o privire pe cartea pe care o citea, ceva despre Italia, cu nişte gravuri vechi. „Nu vă plictisiţi, aşa singur?” l-am întrebat. Sînt sigură că mă dorea. Şi nu cred că sînt prea impresionantă. La un moment dat, l-am simţit că ezită, apoi, dintr-o dată, a zis ca pentru el: „Trebuie să plec. Sînt aşteptat…”
— Asta-i tot?
— Cred că da. Pereţii nu-s prea groşi aici. Se aude orice zgomot dintr-o cameră în cealaltă. Şi, noaptea, pesemne că nu prea avea parte de somn, dacă

înţelegeţi ce vreau să spun… Dar nu s-a plîns niciodată. Urcînd, poate aţi remarcat că spălătorul se află la celălalt capăt al culoarului, deasupra scării. Ceea ce pot spune e că nu se culca devreme, deoarece l-am întîlnit de cel puţin două ori în toiul nopţii ducîndu-se la toaletă, complet îmbrăcat.

— Nu ţi se întîmplă să-ţi mai arunci privirea pe vizavi?

— La nebună?

— De ce-o numeşti nebună?

— Aşa. Pentru că socot că are ceva de om nebun. Ştiţi, de aici se vede foarte bine. După-amiaza, nu prea am ce face şi mă uit uneori pe fereastră. Foarte rar se întîmplă ca cei de peste drum să tragă perdelele şi, zău, merită seara să stai să le admiri lustrele. Nişte candelabre masive de cristal, cu zeci de becuri… Camera ei este chiar faţă-n faţă cu a mea. E cam singura încăpere unde, către sfîrşitul după-amiezii, se lasă perdelele, dar dimineaţa sînt ridicate şi atunci, văzînd-o cum se plimbă goală, ai zice că nici nu-şi dă seama că poate fi privită în postura asta. Poate c-o face dinadins? Sînt femei care au viciul ăsta. Are două cameriste care se ocupă de ea, dar nu se sfieşte să-şi cheme valetul chiar cînd e-n ţinuta asta. În unele zile, coaforul vine pe la mijlocul după-amiezii, alteori, cînd e tămbălău la ea, chiar şi mai tîrziu. Ce-i drept, e drept: pentru vîrsta ei, nu arată de loc rău…

— Cam ce vîrstă îi dai?

— Are patruzeci şi cinci, bătuţi pe muchie… Deşi, cu femeile care se îngrijesc ca ea, nu prea poţi fi sigur…

— Primeşte multă lume?

— Uneori sînt două trei maşini în curte, foarte rar mai multe. Ea e cea care iese mai des. Fără drăguţul ei, bineînţeles.

— Care drăguţ?

— Nu zic că e amantul ei. E totuşi cam tinerel pentru ea, dacă are treizeci de ani. Un băiat frumos, înalt, brunet, îmbrăcat după ultima modă şi care conduce o maşină grozavă…

— O vizitează des?

— Asta-i bună, parcă eu aş sta tot timpul numai la fereastră! Am şi eu meseria mea. Sînt zile cînd încep la cinci după-masă, şi atunci nu mai am timp să mă uit în casele oamenilor. S-ar putea să vină o dată sau de două ori pe săptămînă… Hai, să zic, de trei ori… Dar ştiu precis că se mai întîmplă ca el să doarmă acolo. În general, mă scol tîrziu, dar, în zilele de control, sînt obligată să ies mai de dimineaţă. Ai zice că aceşti colegi ai dumneavoastră aleg dinadins asemenea ore. Ei, bine! în două sau trei rînduri, maşina drăguţului, aşa cum îi spun eu, la ora nouă se mai afla încă în curtea ei. Cît despre celălalt…

— Mai este unul?

— Desigur, bătrînul. Tipul onorabil.

Maigret nu-şi putu reţine un zîmbet, auzind această interpretare a faptelor de

către Olga.

— Ce e? Am zis vreo prostie?

— Continuă.

— E un tip foarte şic, cu părul cărunt, care vine uneori într-un Rolls Royce şi are cel mai frumos şofer din cîţi am văzut vreodată.

— I se întîmplă şi lui să rămînă peste noapte acolo?

— Nu cred. Nu stă niciodată prea mult. După cîte mi-amintesc, eu nu l-am văzut niciodată noaptea tîrziu. Mai degrabă-l vezi pe la ora cinci. Fără îndoială, pentru ceai…

Părea foarte fericită că putea astfel să arate că ştia că unii oameni, dintr-o sferă foarte îndepărtată ele a sa, iau ceaiul la ora cinci.

— Bănuiesc că nu-mi puteţi spune de ce-mi puneţi aceste întrebări?

— Aşa e…

— Şi trebuie să-mi ţin gura?

— Neapărat.

— Ar fi mai bine pentru mine, nu-i aşa? N-aveţi nici o grijă. Auzisem eu vorbindu-se de dumneavoastră pe la colegele mele, dar îrni închipuiam că sînteţi mai bătrîn.

Îi zîmbea, cu trupul uşor arcuit sub cuvertură. După un moment de tăcere, murmură:

— Nu?

Maigret îi răspunse zîmbind:

— Nu.

Atunci ea izbucni în rîs:

— Ce mai, la fel ca şi vecinul meu!

Apoi devenind serioasă:

— Ce-a făcut?

Fu cît pe-aci să-i spună adevărul. Era ispitit s-o facă. Ştia că putea conta pe ea. De asemenea, ştia că ea era în stare să priceapă mai multe decît judecătorul de instrucţie Cajou, de pildă. Poate că unele amănunte care ii scăpau acum, i-ar fi revenit în minte, dac-ar fi ştiut despre ce-i vorba.

Mai tîrziu, dacă va fi nevoie. Se îndreptă către uşă.

— Mai veniţi?

— Probabil. Cum se mănîncă la Petit Saint-Paul?

— Găteşte chiar patroana, iar în cazul în care vă plac cîrnăciorii, în tot cartierul nu veţi găsi alţii mai buni. Atîta doar că feţele de masă sînt de hîrtie şi că ospătăriţa e cam stricată.

Se făcuse douăsprezece, cînd o porni spre Petit Saint-Paul, unde ceru mai întîi o fisă ca să-i telefoneze soţiei că nu se va duce la prînz acasă.

Nu-i uitase pe Fernand şi pe gangsterii lui, dar asta era mai tare ca el…

V

De fapt, îşi oferise o recreaţie, cam pe furiş, şi acum avea remuşcări. Totuşi, nu cine ştie ce, mai întîi pentru că Olga nu exagerase de loc în privinţa cîrnăciorilor, apoi pentru că vinul de Beaujolais, deşi cam vîrtos, avea un buchet foarte plăcut şi, în sfîrşit, pentru că, retras într-un colţ, la o masă, unde nişte hîrtie gofrată ţinea loc de faţă de masă, putuse să se gîndească în voie.

Patroana, mică şi grasă, cu un coc în creştetul capului, crăpa din cînd în cînd uşa bucătăriei ca să arunce o privire în sală şi purta un şorţ de un albastru asemănător cu cel al mamei lui Maigret, un albastru care era mai închis pe margini şi devenea mai şters către mijloc, unde fusese mai mult frecat la spălat.

De asemenea, era adevărat şi faptul că ospătăriţa, o brună înaltă, cu obrazul fără pic de culoare, avea o figură antipatică, o expresie suspectă. Din timp în timp, trăsăturile i se crispau, cînd o încerca o durere, şi comisarul ar fi putut jura că tocmai îşi făcuse un avort.

Mai erau nişte muncitori în haine de lucru, cîţiva nord-africani, o vînzătoare de ziare îmbrăcată cu haină bărbătească şi pe cap cu o şapcă.

La ce bun să arate fotografia lui Cuendet servitoarei sau patronului mustăcios care se ocupa de vin? De la locul ocupat de Maigret şi care fusese cu siguranţă şi al lui Honoré, acesta putea, cu condiţia să şteargă din trei în trei minute geamul aburit, să supravegheze strada şi casa boierească.

Bineînţeles, nu făcuse nimănui destăinuiri. Fusese luat, ca pretutindeni, drept un om liniştit, lucru de altfel adevărat, într-un anume sens.

Cuendet, în felul lui, era un artist şi, pentru că Maigret se gîndea totodată la tipii din strada La Fayette — asta numea el a rumega — îl găsea niţel cam demodat, ca acest restaurant de altfel, care nu va întîrzia să facă loc unui local mai luminos, unde clienţii se vor servi singuri.

Maigret mai cunoscuse şi alţi solitari, îndeosebi pe faimosul Commodore, care purta monoclu şi o garoafă roşie la butonieră, care avea acces în cele mai luxoase hoteluri, impecabil şi demn la adăpostul părului său alb şi care nu putuse fi niciodată prins asupra faptului.

Acesta nu călcase niciodată în vreo închisoare şi nimeni nu ştie cum a sfîrşit-o. Se retrăsese la ţară, sub o nouă identitate, sau îşi petrecea bătrîneţile sub soarele vreunei insule din Pacific? Să fi fost asasinat de vreun borfaş care pusese ochii pe banii lui?

Şi pe atunci erau bande organizate, dar ele nu operau în acelaşi stil şi mai ales recrutarea lor era deosebită. Cu douăzeci de ani în urmă, de exemplu, într-o afacere ca cea din strada La Fayette, Maigret ar fi ştiut numaidecît încotro să se îndrepte, în ce cartier, în ce bistro frecventat de puşlamale.

Pe atunci, ei de-abia ştiau să citească şi să scrie, şi ocupaţia le era înscrisă pe figură.

Acum erau tehnicieni. Spargerea din strada La Fayette, ca şi cea dinainte, fusese minuţios pusă la cale şi a trebuit o întîmplare cu totul neprevăzută pentru ca unul din oameni să rămînă pe caldarîm, şi anume prezenţa, în mulţime, a unui poliţai în afara orelor de serviciu care, contrar regulamentelor, era înarmat şi care, pierzîndu-şi sîngele rece, riscînd să nimerească vreun nevinovat din mulţime, trăsese.

Ce-i drept şi Cuendet se modernizase. O frază a Olgăi îl obseda pe Maigret. Pomenise de oamenii care iau ceaiul la ora cinci. Pentru ea, era o lume aparte. Pentru comisar, la fel. În schimb, Honoré se străduise să studieze cu atenţie faptele şi gesturile cotidiene ale acestor oameni. El nu spărgea geamuri, nu folosea şperaclul, nu strica nimic.

Pe stradă, oamenii treceau grăbiţi, cu mîinile în buzunare, cu faţa înţepenită de frig, fiecare cu micile lui afaceri, micile lui griji în cap, fiecare cu drama lui personală şi cu necesitatea, asta pentru toţi, de a face ceva…

— Plata, domnişoară…

Ea mîzgăli nişte cifre pe faţa de masă de hîrtie gofrată, mişcîndu-şi buzele şi uitîndu-se din cînd în cînd la tăbliţa pe care erau trecute preţurile mîncărurilor.

Se întoarse la birou pe jos, şi, de cum se aşeză pe locul său, în faţa dosarelor şi a pipelor, pe uşă îşi făcu apariţia Lucas. Amîndoi deschiseră gura în acelaşi timp. Comisarul vorbi primul:

— Trebuie să se ducă cineva să-l schimbe pe Fumel, în strada Neuve-Saint-Pierre, la hotelul Lambert.

Nu voia să trimită pe cineva din ceea ce putea numi echipa lui personală, ci pe unul ca Lourtie, de exemplu, sau ca Lesueur. Nici unul, nici celălalt nu erau liberi şi Baron părăsi ceva mai tîrziu Quai des Orfèvres, cu instrucţiuni precise.

— Şi tu? Ce voiai să-mi spui?

— Noutăţi. Inspectorul Nicolas se pare c-a aflat ceva.

— E aici?

— Te aşteaptă.

— Zi-i să intre.

Era un om ce trecea neobservat şi, pentru acest motiv fusese trimis să dea tîrcoale pe lîngă Fontenay-aux-Roses. Misiunea lui era de a face să vorbească, fără să pară c-o face intenţionat, pe vecinii familiei Raison, pe furnizori, pe lucrătorii garajului, unde gangsterul rănit îşi lăsa maşina.

— Încă nu ştiu, şefule, dacă asta ne va duce undeva, dar am impresia că avem un punct de plecare. Încă de aseară am auzit că Raison şi cu nevastă-sa frecventau o altă familie care locuieşte în acelaşi imobil. Erau chiar foarte prieteni. Seara, li se întîmpla să se uite la televizor împreună. Cînd se duceau la cinema, una din cele două femei avea grijă şi de copiii celeilalte. Pe familia aceea o cheamă Lussac. Sînt mai tineri decît cei doi Raison. Rene Lussac nu are decît treizeci şi unu de ani, iar nevastă-sa cu doi sau trei ani mai puţin. E foarte

drăguţă şi are un băieţel de doi ani şi jumătate. Conform instrucţiunilor dumneavoastră, sînt cu ochii pe Rene Lussac, care-i reprezentant de comerţ pentru o casă de instrumente muzicale. Şi el are tot o limuzină Florida. Aseară l-am urmărit cînd a ieşit în oraş, după cină. Eram pe o rablă. N-a observat că eram în urma lui, altminteri m-ar fi pierdut pe drum. S-a dus la o cafenea de la Porte de Versailles, la *Café des Amis,* un locşor calm, frecventat de comercianţii din cartier care se duc acolo ca să-şi facă partida de cărţi. Îl aşteptau doi tipi şi au jucat ca nişte oameni care au obiceiul de a ocupa aceeaşi masă. Asta mi s-a părut ciudat. Lussac n-a locuit niciodată în cartierul Porte de Versailles. M-am întrebat de ce-o fi venind de atît de departe ca să joace o partidă într-un local destul de puţin atrăgător.

— Tu erai în cafenea?

— Da. Eram sigur că nu mă reperase la Fontenay-auxRoses şi nu riscam nimic arătîndu-mă. Nici nu m-au băgat în seamă. Toţi trei jucau firesc, dar li se întîmpla destul de des să se uite la ceas. La nouă şi jumătate fix, Lussac a cerut o fisă de la casă şi s-a închis în cabina telefonică, undo a rămas circa zece minute. Nu telefona în Paris deoarece, după ce a ridicat receptorul prima oară, n-a spus decît cîteva cuvinte şi l-a agăţat. A aşteptat în cabină şi, după cîteva clipe, s-a auzit soneria telefonului. Asta înseamnă că, convorbirea a trecut prin reţeaua interurbană sau regională. Cînd s-a întors la masă, părea îngrijorat. Le-a spus cîteva cuvinte, apoi a privit bănuitor în jurul lui şi le-a făcut semn să reia partida.

— Cum arată ceilalţi doi?

— Am ieşit înaintea lor şi am aşteptat în maşină. Mi-am zis că n-ar mai avea nici un rost să-l urmăresc pe Lussac, care se va întoarce fără îndoială la Fontenay-aux-Roses. Am ales pe unul din tovarăşii lui, la nimereală. Fiecare îşi avea maşina lui. Cel care mi s-a părut cel mai în vîrstă s-a urcat primul în maşina lui şi l-am urmărit pînă la un garaj din strada La Boétie. Şi-a lăsat maşina acolo, apoi s-a îndreptat către un imobil din strada Ponthieu, în spatele lui Champs Elysées, unde ocupă o garsonieră mobilată. Este vorba de unul Georges Macagne. Am verificat azi dimineaţă prin cei de la serviciul „camere mobilate”. Pe urmă, m-am urcat la Sommiers şi i-am găsit cazierul. A fost de două ori condamnat pentru furt de maşină şi o dată pentru lovire şi rănire…

În sfîrşit, poate că asta era fisura aşteptată de atîta timp…

— N-am vrut să-i mai întreb pe patronii cafenelei.

— Foarte bine. Am să cer o comisie rogatorie judecătorului de instrucţie şi te vei duce la centrala telefonică ca să caute cei de acolo cui a telefonat Rene Lussac ieri seară. Fără un ordin scris nu te vor ajuta.

După ce inspectorul a ieşit din birou, Maigret chemă spitalul Beaujou şi obţinu cu greu legătura cu inspectorul care păzea uşa lui Raison.

— Cum merge?

— De cîteva minute tot vreau să vă telefonez. Am trimis după nevastă-sa, O

aud plîngînd în camera lui. Staţi o clipă. Infirmiera şefă a ieşit chiar acum. Rămîneţi la aparat?

Maigret continua să audă in receptor zgomotele înfundate ale unui culoar de spital.

— Alo! Este chiar aşa cum bănuiam. A murit!

— N-a vorbit?

— Nici măcar nu şi-a recăpătat cunoştinţa. Soţia lui s-a culcat cît e de lungă în mijlocul camerei, cu faţa pe podea şi hohoteşte.

— Te-a remarcat?

— Cu siguranţă că nu, în starea în care se află.

— A venit cu taxiul?

— Nu ştiu.

— Coboară pînă la intrarea principală şi aşteaptă. Urmăreşte-o, cine ştie, poate că va avea chef să ia legătura cu cineva sau să telefoneze.

— S-a făcut, şefule…

Poate că era o afacere aproape încheiată şi se va ajunge, în sfîrşit, graţie vreunui telefon, la Fernand. Era destul de logic ca el să fie adăpostit undeva la ţară, nu departe de Paris, probabil în vreunul din acele hanuri ţinute de foste prostituate sau foşti borfaşi.

Dacă telefonul nu dădea nici un rezultat, s-ar putea da în continuare tîrcoale aceloraşi locuri, dar asta ar risca să se lungească, şi apoi nimic nu dovedea că Fernand, care era creierul bandei, nu-şi schimba adăpostul în fiecare zi.

Îl chemă pe judecătorul de instrucţie care se ocupa de afacere, îl puse la curent, îi promise un raport pe care începu de îndată să-l redacteze, deoarece magistratul voia să-i vorbească procurorului chiar în seara aceea.

Printre altele, semnala că maşina care servise la spargere, fusese regăsită aproape de Porte d'Italie; bineînţeles, aşa după cum se aşteptau, era o maşină furată şi n-au descoperit în ea nici un indiciu, cu atît mai puţin vreo amprentă digitală interesantă.

Era adînc cufundat în raport, cînd aprodul, bătrînul Joseph, veni să-l anunţe că directorul Poliţiei judiciare îl roagă să vină în biroul lui. În prima clipă îşi închipui că e vorba de afacerea Cuendet, că au ajuns la urechea şefului, Dumnezeu ştie cum, ecouri privind activitatea lui, şi se aştepta să fie muştruluit.

În realitate, era vorba despre o nouă afacere; dispariţia de trei zile a fiicei unui personaj important. Avea şaptesprezece ani şi s-a descoperit că urma pe ascuns cursuri de artă dramatică şi că făcuse figuraţie în filme care nu fuseseră încă prezentate.

— Părinţii vor să evite ca întîmplarea s-ajungă în ziare. După toate probabilităţile, a plecat de bună voie…

Dădu afacerea lui Lapointe şi în timp ce geamurile deveneau din ce în ce mai întunecate, el se cufundă din nou în raportul său.

La ora cinci, bătea la uşa colegului său de la Informaţiile generale, care avea aerul unui ofiţer de cavalerie. Aici nu mai erau busculade, nici acel du-te-vino ca la secţia criminală. Pereţii erau capitonaţi cu dosare verzi, iar broasca era tot atît de complicată ca o broască de seif.

— Spune-mi, Danet, nu cunoşti din întîmplare pe un oarecare Wilton?…

— De ce mă întrebi?

— Ei, e o chestie destul de vagă. Mi s-a vorbit de el şi aş vrea să ştiu ceva mai multe despre el.

— E amestecat în vreo poveste?

— Nu cred.

— Te referi la Stuart Wilton?

— Da.

Deci Danet îl cunoştea, tot aşa cum cunoştea orice personalitate străină care locuia sau care rămînea mai mult timp la Paris. Poate că avea chiar în clasoarele verzi, un dosar pe numele Wilton, dar şeful Informaţiilor generale nu făcu nici un gest din care să reiasă acest lucru.

— E un om foarte important.

— Ştiu. Şi nu mai puţin bogat, mi s-a spus.

— Da. Foarte bogat şi un mare prieten al Franţei… De altfel preferă să trăiască aici cea mai mare parte a anului.

— De ce?

— Mai întîi pentru că-i place viaţa de aici…

— Apoi?

— Poate pentru că se simte mai liber în ţara noastră decît de cealaltă parte a Mînecii. Mă intrigă faptul că vii să-mi pui întrebări, deoarece nu văd ce legătură poate exista între Stuart Wilton şi serviciul dumitale…

— Ce-i drept, încă nu este.

— Din cauza unei femei te preocupă persoana lui?

— Nici măcar nu s-ar putea spune că mă ocup de el. Desigur este o femeie…

— Care?…

— A fost căsătorit de mai multe ori, nu-i aşa?

— De trei ori. Se va mai recăsători într-o bună zi, fără îndoială, cu toate că se apropie de şaptezeci de ani.

— Îi plac mult femeile?

— Foarte.

Danet răspundea cu părere de rău, de parcă cineva s-ar fi băgat pe nedrept într-un mediu care nu-l privea decît pe el.

— Bănuiesc că e vorba numai de cele pe care le ia în căsătorie.

— Bineînţeles.

— În ce relaţii se află cu ultima sa soţie?

— Te referi la franţuzoaică?

— Da, la Florence, cea care după cîte mi s-a povestit, a aparţinut unei trupe de balet.

— A rămas în relaţii excelente cu ea, de altfel şi cu celelalte două. Prima era fiica unui englez bogat şi a avut cu ea un băiat. Ea s-a recăsătorit şi acum trăieşte în insulele Bahamas. A doua este o tînără actriţă. Cu ea n-a avut copii. N-a trăit cu ea decît doi sau trei ani, dar i-a pus la dispoziţie o vilă pe Coasta de Azur, unde trăieşte liniştită.

— Iar lui Florence, mormăi Maigret, i-a dat o casă boierească.

Danet îşi încruntă sprîncenele, neliniştit:

— Deci ea te interesează?

— Nu ştiu încă.

— Totuşi, ea nu prea face să se vorbească pe seama ei. Te rog să ţii cont că n-am avut niciodată ocazia să-l studiez pe Wilton din acest unghi. Ceea ce ştiu eu, este ceea ce se povesteşte într-un anumit cerc din Paris. Cît despre Florence, într-adevăr, locuieşte într-una din casele boiereşti care au aparţinut fostului ei soţ…

— În strada Neuve-Saint-Pierre…

— Exact. De altfel nu sînt prea sigur că acea casă îi aparţine. Aşa cum ţi-am spus, atunci cînd divorţează, Wilton rămîne în relaţii amicale cu soţiile sale. Le lasă bijuteriile, blănurile, dar mă-ndoiesc că le-ar lăsa proprietate personală o casă ca cea de care vorbeşti.

— Şi fiul?

— Şi el îşi petrece o parte din timp la Paris, dar mai puţin decît tatăl său. Schiază mult în Elveţia şi Austria, participă la raliuri automobilistice, la regate pe Coasta de Azur, în Anglia şi Italia, joacă polo…

— Deci fără profesie…

— Absolut.

— Căsătorit?

— A fost timp de un an, cu un manechin, dar a divorţat, Ascultă, Maigret, nu vreau s-o fac pe şmecherul cu dumneata, nu ştiu unde vrei s-ajungi şi nici ce ai în cap. Tot ce te rog e să nu faci nimic fără să-mi spui şi mie. Cînd spun că Stuart Wilton e un mare prieten al Franţei, este adevărat, şi nu degeaba este comandor al Legiunii de Onoare. Are la noi o groază de acţiuni şi e un om care trebuie menajat. Viaţa sa particulară nu ne priveşte, bineînţeles cu condiţia să nu fi încălcat grav legile, ceea ce m-ar surprinde. Este un afemeiat. Şi ca să fiu pe de-a-ntregul sincer, n-aş fi surprins să aflu că are cine ştie ce manie ascunsă. Care anume, nu ţin s-o ştiu. Cît despre fiul lui şi divorţul acestuia pot să-ţi repet ceea ce la vremea aceea a constituit un zvon, pentru că oricum tot ai să afli. Lidia, manechinul cu care se însurase tînărul Wilton, era o fată extraordinar de frumoasă, de origine maghiară, dacă nu mă înşel… Stuart Wilton s-a opus căsătoriei. Fiul n-a ţinut cont şi, într-o bună zi, şi-ar fi dat seama că soţia lui era

amanta tatălui său. N-a fost scandal. În această sferă, scandalurile sînt rare şi lucrurile se aranjează ca între oameni de lume. Fiul a cerut divorţul.

— Şi Lidia?

— Ceea ce-ţi povestesc eu s-a petrecut acum vreo trei ani. De atunci, fotografia sa a putut fi văzută în jurnale, deoarece a fost rînd pe rînd prietena mai multor personalităţi internaţionale şi, dacă nu mă înşel, acum trăieşte la Roma cu un prinţ italian. Asta doreai să afli?

— Nu ştiu.

Era adevărat. Maigret era tentat să joace cu cărţile pe faţă, să-i povestească tot colegului său. Dar cei doi oameni vedeau lucrurile prin prisme total diferite.

Ca să revenim la fraza aruncată dimineaţă, comisarul Danet îşi lua probabil ceaiul la ora cinci, pe cînd Maigret, la prînz, luase masa într-un bistro cu feţe de masă de hîrtie, la un loc cu muncitori şi nord-africani.

— Am să vin să-ţi mai vorbesc despre asta cînd mi-o veni o idee. Apropo, Stuart Wilton se află la Paris acum?

— Dacă nu e pe Coasta de Azur. Pot să aflu. E mai bine să mă informez eu.

— Şi fiul?

— Locuieşte la hotelul George V, în aripa de lux… unde are un apartament închiriat cu anul.

— Mulţumesc, Danet.

— Fii prudent, Maigret.

— Promit!

Lui Maigret nici nu-i trecea prin cap să meargă la uşa lui Stuart Wilton să sune şi să-i pună întrebări. Pe de altă parte, la hotelul George V i s-ar fi răspuns într-un fel politicos, dar vag.

Judecătorul Cajou ştia el ce face dînd comunicatul său presei: afacerea de la Bois de Boulogne era o răfuială. Ceea ce însemna că nu prea aveai de ce să te înduioşezi şi nici să încerci prea mult să ştii.

Unele crime răscolesc inimile publicului. Asta ţine uneori de cîte un fleac, de personalitatea victimei, de felul în care a fost ucisă, iar alteori chiar de locul unde s-a petrecut crima.

De pildă, dacă Cuendet ar fi fost omorît într-un cabaret de pe Champs Elysées, ar fi avut dreptul la un titlu cu caractere groase pe prima pagină.

Dar era un mort aproape necunoscut, fără să aibă nimic deosebit pentru a reţine atenţia oamenilor care-şi citesc jurnalul în metro.

Un recidivist, care nu comisese niciodată vreo crimă senzaţională şi care tot atît de bine s-ar fi putut să fie pescuit undeva în Sena.

Or, tocmai acest recidivist îl interesa pe Maigret cu mult mai mult decît Fernand şi banda lui, dar nu avea dreptul să se ocupe în mod oficial de afacere.

Pentru gangsterii din strada La Fayette, toată poliţia era în picioare. Pentru Cuendet, bietul Fumel, fără să aibă măcar o maşină la dispoziţie, de loc sigur că

avea să i se deconteze banii daţi pe taxi, dacă avea nenorocul să aibă nevoie, era singurul însărcinat cu cercetările.

Trebuise să se ducă în strada Mouffetard să răscolească apartamentul Justinei, să-i pună întrebări la care ea n-a răspuns decît în felul ei.

Totuşi Maigret ceru din biroul său institutul medicolegal. În loc să se adreseze doctorului Lamalle sau unuia din asistenţii lui, preferă să vorbească cu un băiat de la laborator pe care-l cunoştea de mult şi pe care îl servise odată.

— Spune-mi François, ai asistat la autopsia lui Honoré Cuendet, tipul din Bois de Boulogne?

— Da, eram de faţă. N-aţi primit raportul?

— Nu conduc eu ancheta; totuşi aş vrea să ştiu.

— Înţeleg. Doctorul Lamalle crede că victima a primit vreo zece lovituri. Mai întîi a fost lovit pe la spate, cu atîta putere, încît craniul i-a fost despicat, fapt ce i-a produs o moarte instantanee. Ştiţi ce bine se pricepe doctorul Lamalle? Desigur, nu-i ca bunul nostru doctor Paul, dar aici toată lumea l-a şi îndrăgit.

— Şi celelalte lovituri?

— L-au atins în faţă pe cînd omul era trîntit pe spate.

— Cu ce fel de obiect se crede c-a fost lovit?

— A, a fost o chestiune foarte controversată, ba chiar au făcut şi cîteva experienţe. După cît se pare, nu e nici cuţit, nici o cheie englezească sau ceva asemănător, ca de obicei. Nu era nici pince-monseigneur şi nici casse-tête. Din cîte am auzit eu, obiectul folosit prezenta mai multe asperităţi. Pe deasupra, mai era greu şi masiv.

— O statuie?

— E presupunerea pe care au formulat-o în raportul lor.

— Au putut stabili cu aproximaţie ora la care a murit?

— După ei, era în jurul orei două noaptea. Între ora unu şi jumătate şi trei, dar mai degrabă către orele două.

— A sîngerat mult?

— Nu numai că a pierdut sînge, dar s-a găsit şi materie cervicală răspîndită. I se mai prelingea încă pe păr.

— I s-a analizat conţinutul stomacului?

— Ştiţi ce conţinea? Ciocolată încă nedigerată. Era şi alcool, nu mult, care de-abia începuse să pătrundă în sînge.

— Mulţumesc, François. Dacă nu vei fi întrebat, nu le spune că ţi-am telefonat.

— E mai bine şi pentru mine.

Fumel îi telefonă ceva mai tîrziu comisarului.

— Am fost la bătrînă, şefule, şi m-a însoţit la institutul medico-legal. L-a recunoscut.

— Cum a mers?

— A fost mai calmă decît mă aşteptam. Cînd i-am propus s-o conduc acasă, a refuzat şi a plecat singură către staţia de metro.

— Ai cercetat apartamentul?

— N-am găsit nimic în afară de cărţi şi reviste.

— Nici fotografii?

— O fotografie scorojită a tatălui său, de pe cînd era soldat elveţian şi un portret al lui Honoré de cînd era mic.

— Nici o însemnare? Ai răscolit cărţile?

— Nimic. Omul ăsta nu scria şi nici nu primea scrisori. Cu atît mai puţin maică-sa.

— Îţi dau o pistă pe care poţi s-o urmezi, cu condiţia să fii foarte prudent. Un oarecare Stuart Wilton locuieşte în strada Longchamps, unde are o casă boierească la nu ştiu ce număr. Are un Rolls Royce şi un şofer. Probabil că se mai întîmplă uneori să lase maşina la marginea trotuarului sau s-o ducă la vreun garaj. Încearcă să observi dacă nu are înăuntru o cuvertură de pisică sălbatică. Wilton junior stă la hotelul George V şi are şi el o maşină.

— Am înţeles, şefule.

— Stai că n-am terminat. Ar fi interesant să avem o fotografie de-a lor.

— Ştiu un fotograf care lucrează pe Champs-Elysées.

— Mult noroc!

Maigret pierdu vreo jumătate de oră cu semnăturile şi, cînd ieşi de la Poliţia judiciară, în loc să se îndrepte către autobuzul ce-l ducea acasă, o luă spre cartierul Saint-Paul.

Gerul nu se muiase de loc, era tot întuneric, iar luminile oraşului aveau o strălucire neobişnuită, siluetele trecătorilor erau mai negre de parcă petele semiîntunecate ar fi fost şterse cu o gumă.

Cînd vru să dea colţul străzii Saint-Paul, o voce venind din obscuritate zise:

— Cum e, comisare?

Era Olga, îmbrăcată cu o haină de iepure, care stătea la intrarea unei case. Asta îl determină să ceară prostituatei o informaţie pe care tocmai se ducea s-o culeagă din altă parte, cu atît mai mult, cu cît părea că se află în cea mai nimerită situaţie pentru a-i răspunde.

— Ia zi, cînd vrei să iei un păhărel sau să te încălzeşti niţeluş, după miezul nopţii, unde este deschis în acest cartier?

— La Léon.

— Un bar?

— Da. În strada Saint-Antoine, chiar în faţa staţiei de metro.

— Ţi-ai văzut vreodată vecinul pe-acolo?

— Elveţianul? Nu, noaptea nu. O dată sau de două ori după-amiază.

— Bea?

— Vin alb.

— Mulţumesc.

De data asta, ea fu aceea care îi aruncă, înainte de a-şi relua plimbarea obişnuită:

— Mult noroc!

Avea în buzunar o fotografie de-a lui Cuendet şi intră în barul plin de aburi, comandă un coniac pe care-l regretă de îndată ce văzu pe sticlă şase sau şapte stele.

— Îl cunoşti pe omul ăsta?

Patronul îşi şterse mîinile pe şorţ, înainte de a lua fotografia pe care o cercetă cu un aer gînditor:

— Ce-a făcut? întrebă el prudent.

— E mort.

— Cum? S-a sinucis?

— Ce te face să crezi asta?

— Nu ştiu. Nu l-am văzut prea des. De trei sau patru ori… Nu vorbea cu nimeni. Ultima dată…

— Cînd a fost asta?

— N-aş putea să vă spun prea sigur. Joia sau vinerea trecută… Poate sîmbătă… De celelalte daţi, nu venea decît să bea un păhărel la tejghea după-amiaza, ca un om căruia i-e sete.

— Doar unul?

— Hai să zic două… Dar mai mult nu… Nu era ceea ce se cheamă un băutor… Pe ăştia îi recunosc dintr-o ochire…

— Cît era ceasul în seara aceea?

— Trecut de miezul nopţii… Staţi să mă gîndesc… Soţia mea se culcase. Trebuie să fi fost între douăsprezece şi jumătate şi unu…

— Ce anume te face să-ţi aminteşti?

— Mai întii că noaptea nu găseşti aici decît obişnuiţi sau obişnuite, cîteodată vreun şofer de taxi care cutreieră toată noaptea… sau niscaiva sticleţi care vin să ia o înghiţitură pe şest… Mai era şi o pereche, mi-aduc aminte, care vorbea în şoaptă, la măsuţa din colţ… Aveam treabă cu automatul de cafea. N-am auzit paşi… Dar, cînd m-am întors, el stătea cu coatele pe tejghea… Am fost foarte surprins…

— De asta-ţi aminteşti?

— Şi pentru că m-a întrebat dacă am kirsch veritabil, nu din cel bănuit… Cel veritabil nu e prea cerut… Am luat o sticlă din al doilea raft, uitaţi de aici, cu nişte cuvinte nemţeşti pe etichetă şi am avut impresia că asta-i face plăcere. Mi-a spus:

— E din cel bun…

A ţinut paharul în căuşul mîinii, atît cît să-l încălzească şi a băut fără grabă, uitîndu-se la orologiu. Am înţeles că şovăia să mai comande unul şi cînd i-am

întins sticla, n-a rezistat. Nu bea ca să bea, ci pentru că-i plăcea kirschul…

— N-a vorbit cu nimeni?

— Doar cu mine.

— Clienţii din colţ nu l-au privit?

— Erau nişte îndrăgostiţi. Îi ştiu. Vin de două ori pe săptămînă şi şuşotesc ore întregi privindu-se în ochi.

— Au ieşit curînd după el?

— Precis nu.

— N-ai remarcat pe cineva pe trotuar care l-ar fi pîndit?

Omul ridică din umeri, de parcă l-ai fi insultat.

— Sînt cam cincisprezece ani de cînd sînt prin locurile astea, suspină el.

De unde trebuia să subînţelegi că nimic anormal nu se putea întîmpla fără ca el să bage de seamă.

Ceva mai tîrziu, Maigret intra în hotelul Lambert în al cărui birou se afla de astă dată patroana. Era mult mai tînără şi mult mai ispititoare decît şi-ar fi închipuit comisarul după ce-l văzuse pe soţul ei.

— Veniţi pentru 33, nu-i aşa? Domnul e sus.

— Mulţumesc.

Trebui să se lipească de perete pentru a face loc unei perechi ce cobora. Femeia era foarte parfumată şi bărbatul îşi întoarse capul într-o parte, jenat.

Baron şedea pe întuneric, într-un fotoliu pe care-l trăsese lîngă fereastră. Probabil că fumase un pachet de ţigări, deoarece aerul era sufocant:

— Nimic nou?

— Ea a ieşit acum vreo jumătate de oră. Înainte de asta a venit la ea o femeie cu o cutie mare de carton, o lenjereasă sau o croitoreasă, bănuiesc. Au trecut amîndouă în dormitor şi nu vedeam decît umbrele care se duceau şi veneau, apoi rămîneau nemişcate: una din ele stătea în genunchi, ca pentru o probă.

La parter, nu era lumină decît în holul de la intrare. Scara era luminată pînă la al doilea etaj şi, la stînga, două lumini rămîneau aprinse în salon, dar nu era candelabrul.

La dreapta, o cameristă îmbrăcată în negru şi alb, cu o scufiţă de dantelă pe cap, deretica în budoar.

— Bucătăria şi sufrageria probabil că dau în spate. Cînd te uiţi la ei, te întrebi ce fac oamenii ăştia toată ziulica. Am numărat pe puţin trei servitori care umblă de ici-colo, fără să-mi pot da seama cu ce se ocupă. În afară de croitoreasă sau lenjereasă, n-a mai primit nici o vizită. Femeia a venit cu taxiul şi a plecat pe jos, fără cutie. Un băiat de prăvălie a adus nişte pachete cu un cărucior. Valetul e cel care a luat pachetele fără să-l lase pe băiat înăuntru. Mai rămîn?

— Ţi-e foame?

— Începe să-mi fie, dar pot răbda.

— Du-te.

— Nu rămîn pînă la venirea schimbului?

Maigret ridică din umeri. La ce bun? Închise uşa cu cheia pe care apoi o strecură în buzunar. Jos îi spuse patroanei:

— Nu închiriaţi camera 33 pînă nu vă spun eu. Nimeni nu trebuie să intre acolo, aţi înţeles?

În stradă o observă de departe pe Olga care se întorcea la braţul unui bărbat şi fu mulţumit pentru ea.

V

N-avea de unde să ştie, pe cînd se aşeza la masă, că un telefon avea să-l smulgă curînd din liniştea cam siropoasă a apartamentului său şi nici că mai multe zeci de oameni, care în acest moment îşi făceau planuri pentru seară, aveau să petreacă o noapte diferită de cea prevăzută şi, în sfîrşit, că pînă dimineaţă, toate ferestrele din Quai des Orfèvres vor rămîne luminate ca în nopţile de mare agitaţie.

Totuşi, această cină era foarte plăcută, în mijlocul unei intimităţi şi a unei înţelegeri perfecte, între el şi soţia lui. Îi vorbise despre cîrnăciorii de la prînz, din bistroul din cartierul Saint-Antoine.

Deseori cutreieraseră împreună acest soi de restaurante, altădată mai numeroase. Specifice Parisului, le întîlneai aproape pe fiecare stradă: oamenii le ziceau restaurante de şoferi.

— În fond, dacă se putea mînca atît de bine, asta se datoreşte faptului că patronii vin fiecare din provincia lui, din Auvergne, din Bretagne ori din Normandia şi că păstrează, nu numai tradiţia de la ei, dar şi legăturile cu regiunile respective, aducînd din ţinutul lor şuncă şi cîrnaţi, iar, uneori, chiar şi pîinea de casă.

Se gîndea la Cuendet şi la mama lui, care aduseseră în strada Mouffetard accentul tărăgănat din Vaud, un anumit calm şi o anume imobilitate în care era parcă şi niţică lene.

— N-ai nici o veste despre bătrînă?

Doamna Maigret îi urmărise gîndurile în priviri.

— Uiţi că, oficial, eu nu mă ocup acum decît de spargeri. Astea-s mult mai grave, fiindcă ameninţă băncile, societăţile de asigurări, marile afaceri. Gangsterii s-au modernizat mai repede ca noi.

Se simţea în glasul lui o undă de regret. Mai precis de nostalgie; soţia lui ştia asta, şi mai ştia că nu-l ţinea niciodată prea mult.

De altfel, în aceste clipe, era mai puţin îngrozit de gîndul pensionării care-l aştepta peste doi ani. Lumea se schimba, Parisul se schimba, totul se schimba, atît oamenii cît şi metodele. Fără această pensionare care-i apărea uneori ca o sperietoare, nu s-ar simţi el dezrădăcinat într-un univers pe care nu l-ar mai înţelege? Pentru asta putea să mănînce cu poftă, în tihnă.

— Ce tip ciudat! Nimic nu lăsa să se întrevadă ceea ce avea să i se întîmple şi cu toate astea, mama lui, atunci cînd mi-am exprimat îndoiala în privinţa viitorului ei, s-a mulţumit să murmure: *„Sînt sigură că nu mă va lăsa fără nimic."„*

— Dacă era adevărat, cum făcuse Cuendet? Ce combinaţie s-o fi născut în capul său?

Tocmai cînd Maigret îşi începu desertul, sună telefonul:

— Vrei să răspund eu?

Maigret era deja în picioare, cu şerveţelul în mînă. Era chemat la Quai. Era Janvier.

— O veste care s-ar putea să fie importantă, şefule. Inspectorul Nicolas m-a chemat adineauri. A fost găsit apelul telefonic dat de René Lussac din cafeneaua de la Porte de Versailles. Este vorba de un număr de pe lîngă Corbeil, o vilă de pe malul Senei, care aparţine cuiva pe care-l cunoşti, Rosalie Bourdon.

— Frumoasa Rosalie?

— Da. Am telefonat brigăzii mobile de la Corbeil. Femeia e acasă.

Încă una care petrecuse de nenumărate ori ceasuri întregi în biroul lui Maigret. Acum se apropia de cincizeci de ani, dar era încă o ființă atrăgătoare, care se ținea bine, cu obrajii rumeni și cu un limbaj pitoresc și fără ocolișuri.

Debutase foarte tînără pe trotuar, în vecinătatea pieței Ternes și, la douăzeci și cinci de ani, conducea o casă de rendez-vous frecventată de oamenii cei mai distinși din Paris.

Mai apoi ținuse în strada Notre-Dame-de-Lorette, un cabaret de noapte de un gen aparte cu firma „Cravașa”.

Ultimul ei amant, omul vieţii ei, era un oarecare Pierre Sabatini, din banda corsicanilor, condamnat la douăzeci de ani muncă silnică, după ce a omorît doi membri ai bandei marsiliezilor într-un bar de pe strada Dovai.

Sabatini mai avea încă vreo cîţiva ani de stat la Saint-Martin-de-Ré. Atitudinea Rosaliei la proces a fost mişcătoare, şi sentinţa odată pronunţată, s-a făcut luntre şi punte pentru a obţine autorizaţia de a se căsători cu amantul ei.

Toate ziarele scriseseră despre asta, la timpul respectiv. A pretins că e gravidă. Unii au mers pînă acolo, încît au bănuit-o că s-ar fi culcat cu primul venit numai ca să se poată căsători cu Sabatini.

De altfel, atunci cînd ministerul a refuzat, nu s-a mai pomenit nimic de naştere şi Rosalie a dispărut, retrăgîndu-se la vila ei de lîngă Corbeil, de unde trimitea regulat scrisori şi pachete deţinutului.

În fiecare lună, lua drumul insulei Ré şi gardienii stăteau cu ochii pe ea, temîndu-se ca nu cumva să pregătească evadarea amantului.

Or, la Saint-Martin, Sabatini împărţea celula cu Fernand. Janvier continuă:

— Am cerut la Corbeil să supravegheze vila. Mai mulţi oameni sînt primprejurul ei acum.

— Şi Nicolas?

— Îţi transmite că se duce la Porte de Versailles. După cele văzute aseară, are impresia că Lussac şi cei doi amici ai lui se întîlnesc în fiecare seară acolo. Preferă să se instaleze în cafenea înainte de venirea lor, ca să le atragă cît mai puţin atenţia.

— Lucas mai e la birou?

— — Tocmai s-a întors.

— Spune-i să aibă la îndemînă, pentru noaptea asta, un oarecare număr de oameni. Am să te chem peste cîteva minute.

Ceru Parchetul, dar la celălalt capăt al firului nu era decît un ofiţer de gardă.

— Vreau să vorbesc cu procurorul Dupont d'Hastier.

— Nu e aici.

— Ştiu. Totuşi trebuie să-i vorbesc neapărat. Ceva în legătură cu ultimele spargeri şi, bineînţeles, cu Fernand.

— Am să încerc să ajung la el. Sînteţi la Quai?

— Nu, la mine acasă.

Îi dădu numărul şi, din acea clipă, evenimentele se înlănţuiră cu repeziciune. De-abia îşi sfîrşi desertul, că telefonul sună din nou. Era procurorul.

— Mi s-a spus că l-ai arestat pe Fernand…

— Încă nu, domnule procuror, dar poate vom avea norocul să-l arestăm noaptea asta.

În cîteva fraze, îl puse la curent.

— Vino şi caută-mă la birou peste un sfert de oră. Sînt la nişte prieteni la masă, dar ii părăsesc imediat. Ai luat legătura cu Corbeil?

Doamna Maigret îi pregăti o cafea foarte tare şi scoase din bufet sticla cu sirop de zmeură.

— Fii atent să nu răceşti. Crezi că te vei duce la Corbeil?

— M-ar mira să-mi lase mie şansa asta.

Nu se înşela. La Palatul de Justiţie, într-unul din vastele birouri ale Parchetului, îl găsi nu numai pe procurorul Dupont d'Hastier, dar şi pe judecătorul de instrucţie Legaille, însărcinat cu dosarul spargerilor, precum şi pe unul din vechii lui colegi de dincolo, adică din strada Saussaies, pe comisarul Buffet.

Buffet era mai înalt, mai lat în umeri şi mai solid decît el, cu faţa roşie, cu ochii parcă mereu picotindu-i, ceea ce nu-l împiedica să fie unul dintre poliţiştii cei mai temuţi.

— Ia loc, Maigret, şi spune-ne precis pînă unde ai ajuns.

Înainte de a pleca din bulevardul Richard-Lenoir, mai avusese o convorbire telefonică cu Janvier.

— Aştept veşti aici, dintr-o clipă într-alta. Pot afirma de pe acum că în vila Rosaliei Bourdon, la Corbeil, se află de cîteva zile un bărbat.

— Poliţiştii noştri l-au văzut? întrebă Buffet, care avea o voce tare subţire faţă de un corp atît de mare, aproape o voce de fată.

— Nu încă. Însă vecinii le-au vorbit despre asta şi semnalmentele corespund destul de bine cu cele ale lui Fernand.

— Or să încercuiască vila?

— Pe departe, ca să nu-i alarmeze.

— Există mai multe ieşiri?

— Bineînţeles, dar afacerea are semnificaţii şi in altă parte. Aşa precum i-am comunicat adineauri procurorului la telefon, Lussac este un prieten de-al lui Raison Joseph, gangsterul omorît în strada La Fayette şi care locuia în acelaşi imobil cu el, la Fontenay-aux-Roses. Or, Lussac frecventează cu încă cel puţin doi tovarăşi, o cafenea de la Porte de Versailles, *Café des Amis.* Aseară jucau cărţi acolo, dar la nouă şi jumătate Lussac a intrat într-o cabină şi a cerut Corbeil. S-ar părea că în felul acesta cei trei ţin legătura cu şeful lor. Aştept un telefon din moment în moment. Deci, în cazul în care, astă-seară, se reunesc în acelaşi loc, lucru ce-l vom afla numaidecît, va trebui să luăm o hotărîre.

Altădată Maigret ar fi luat singur hotărîrea şi acest soi de consiliu de război, din birourile Parchetului, n-ar mai fi avut loc. Ba mai mult, nimeni nu s-ar fi gîndit la aşa ceva, în afară de cazul în care ar fi fost vorba de o afacere politică.

— După declaraţia unui martor, în momentul spargerii, Fernand se găsea într-o braserie chiar în faţa locului unde casierul a fost atacat şi unde agresorii lui, mai puţin unul, au sărit în maşină. Aceştia duceau valijoara cu milioanele. E puţin probabil, dat fiind accidentul survenit, ca de atunci Fernand să-i mai fi putut întîlni. Dacă el e cel care se ascunde la frumoasa Rosalie, înseamnă că s-a

instalat la ea chiar din seara aceea şi că în fiecare seară dă instrucţiuni prin telefon la *Café des Amis.*

Buffet asculta, părînd că moţăie. Însă Maigret ştia că prietenul lui de la Siguranţă vedea lucrurile la fel ca el, avea în vedere aceleaşi eventualităţi, aceleaşi riscuri. Dacă dădea atîtea amănunte, asta nu era decît pentru aceşti domni de la Parchet.

— Mai devreme sau mai tîrziu, unul din complici va fi însărcinat să ducă lui Fernand cîştigul sau o parte din el. În acest caz, desigur, noi vom avea o dovadă absolută. Aşteptarea poate dura mai multe zile. De-acum încolo ne putem aştepta ca Fernand să caute o altă ascunzătoare şi, cu toată vila împresurată, este în stare să ne scape printre degete. Pe de altă parte, dacă întîlnirea are loc astă-seară, la fel ca ieri, la *Café des Amis,* avem posibilitatea să-i arestăm pe cei trei în acelaşi timp ce la Corbeil ar fi înhăţat Fernand.

Telefonul sună. Grefierul întinse receptorul lui Maigret.

— E pentru dumneavoastră.

Era Janvier care, într-un anume fel, făcea legătura.

— Au sosit, şefule. Ce-aţi hotărît?

— Am să-ţi spun peste cîteva minute. Trimite un om de-al nostru cu o asistentă socială la Fontenay-aux-Roses. Odată ajuns acolo, să te cheme la telefon.

— S-a făcut.

Maigret puse receptorul în furcă.

— Deci, care e hotărîrea dumneavoastră, domnilor?

— Să nu riscăm, zise procurorul. Pînă la urmă vom avea şi dovezi, nu-i aşa?

— Îşi vor angaja avocaţii cei mai buni, vor refuza să vorbească şi probabil că şi-au fabricat nişte alibiuri foarte bune.

— Dimpotrivă, dacă nu-i arestăm astă-seară, riscăm să nu-i mai arestăm niciodată.

— De Corbeil mă ocup eu, anunţă Buffet.

Maigret n-avea de ce să se opună. Nu ţinea de sectorul lui, ci de Siguranţa Naţională. Judecătorul de instrucţie întrebă:

— Crezi că vor trage?

— Dacă vor avea ocazia, e aproape sigur, dar vom încerca să-i împiedicăm.

Cîteva minute mai tîrziu, Maigret şi mătăhălosul comisar din strada Saussaies păşeau dintr-o lume într-alta, trecînd pragul unei uşi obişnuite care despărţea Palatul de Justiţie de Poliţia judiciară.

Aici se făcea deja simţită animaţia de zile mari.

— E mai bine ca, înainte de a ataca vila, să aşteptăm să vedem dacă la nouă şi jumătate nu primim un telefon…

— De acord. Totuşi prefer să fiu acolo mai înainte, ca să pregătesc totul. Am să telefonez ca să ştiu în ce stadiu sînteţi.

În curtea rece şi întunecată se aflau o maşină cu staţie radio căreia i se ambala motorul şi un camion înţesat de poliţişti. Comisarul de poliţie din arondismentul XVI se afla probabil pe undeva pe lîngă *Café des Amis,* cu toţi oamenii lui disponibili.

Acolo, negustori liniştiţi discutau despre afacerile lor sau jucau cărţi fără să remarce nimic deosebit şi nimeni nu-l lua în seamă pe inspectorul Nicolas adîncit în lectura unui ziar.

Cu puţin înainte, telefonase laconic:

— S-a făcut.

Asta însemna că cei trei oameni erau acolo, la fel ca în ajun, Rene Lussac uitîndu-se din cînd în cînd la ceas, fără îndoială, pentru a nu pierde convorbirea cu Corbeil, de la ora nouă şi jumătate.

Dincolo, în jurul vilei, unde două ferestre de la parter erau luminate, nişte oameni stăteau nemişcaţi în întuneric, printre băltoacele îngheţate.

Standardul telefonic, alarmat, aştepta. La nouă treizeci şi cinci anunţă:

— A fost cerut Corbeil.

Şi un inspector, la pupitrul de audiţie, înregistra convorbirea.

— Totul e-n regulă? întrebă Lussac.

Nu răspunse o voce bărbătească, ci Rosalie.

— Da, nimic nou.

— Jules este nerăbdător.

— Pentru ce?

— Ar vrea să plece în călătorie.

— Rămîi la aparat.

Discută probabil cu cineva, după care reveni la telefon.

— Spune că trebuie să aveţi răbdare.

— De ce?

— De-aia.

— Aici lumea a început să se uite chiorîş la noi.

— O clipă.

Din nou linişte, după care:

— Mîine veţi avea fără îndoială veşti noi.

Buffet întreba, de la Corbeil:

— Merge?

— Da. Lussac a telefonat. A răspuns femeia, dar e cineva lîngă ea. S-ar părea că un oarecare Jules, care-i din bandă, a început să-şi piardă răbdarea.

— Ne ducem acolo?

— La zece şi un sfert.

Cele două acţiuni trebuiau să fie simultane, pentru a evita ca, în cazul că în strada Versailles vreunul din oameni ar scăpa ca prin minune de încercuirea poliţiei, să poată da alarma la Corbeil.

— Zece şi un sfert.

Maigret dădea ultimele instrucţiuni lui Janvier.

— Cînd vor suna cei de la Fontenay-aux-Roses, aresteaz-o pe doamna Lussac, cu sau fără mandat. Să fie adusă aici şi să fie lăsată asistenta socială să aibă grijă de copil.

— Şi doamna Raison?

— Ea nu. Sau nu imediat.

Maigret se urcă în maşina cu staţie radio. Camionul plecase. Cîţiva trecători, la Porte de Versailles, deveniră ceva mai atenţi văzînd o animaţie neobişnuită, oameni care se strecurau pe lîngă case şi-şi vorbeau în şoaptă, alţii care se evaporau ca prin farmec pe la colţuri întunecoase.

Maigret luă legătura cu comisarul de poliţie şi puse la punct planul ce aveau să-l urmeze.

Şi de astă dată aveau de ales între două metode. Puteau să-i aştepte la ieşire pe cei trei jucători de cărţi, care se vedeau prin geamurile cafenelei, avînd fiecare, la fel ca în ajun, maşina foarte aproape.

Asta părea a fi soluţia cea mai simplă. Era totuşi destul de riscantă, deoarece, afară, tipii s-ar fi putut mişca în voie şi poate c-ar fi avut timpul să tragă. Şi apoi, favorizaţi de învălmăşeală, vreunul din ei nu s-ar putea urca în maşina lui şi să scape?

— Mai este vreo ieşire?

— O uşă dă în curte, dar zidurile sînt înalte şi singura ieşire este culoarul imobilului.

Poliţiştii şi-au ocupat locurile lor în mai puţin de un sfert de oră fără să trezească atenţia consumatorilor din *Café des Amis*.

Unii, care puteau fi luaţi drept locatari, intrară în bloc şi cîţiva dintre ei se postară în curte.

Alţi trei, cheflii, puţin afumaţi, intrară în cafenea şi se aşezară la o masă de lîngă jucătorii de cărţi.

Maigret se uită la ceas, ca un şef de stat major care aşteaptă ora H şi la ora zece şi paisprezece pătrunse singur, pe uşa cafenelei. Gîtul îi era înfăşurat cu un fular, iar mîna dreaptă şi-o ţinea în buzunarul paltonului.

Avea de străbătut doar doi metri şi gangsterii n-avură cînd să se ridice. În picioare, chiar lîngă ei, le spuse cu jumătate de glas:

— Nu vă mişcaţi. Sînteţi încercuiţi. Lăsaţi mîinile pe masă.

Inspectorul Nicolas se apropie şi el.

— Pune-le cătuşele. Şi voi la fel.

Cu o mişcare bruscă, unul din tipi reuşi să răstoarne masa şi se auzi un zgomot de sticlă spartă, dar doi inspectori îl şi apucaseră de încheieturile mîinii.

— Afară…

Maigret se întoarse către consumatori:

— Nu vă temeţi, doamnelor şi domnilor… E o simplă operaţie de poliţie.

Cincisprezece minute mai tîrziu, cei trei tipi erau daţi jos din camion şi fiecare fu dus în cîte un birou din Quai des Orfèvres.

La celălalt capăt al firului de la Corbeil se auzea vocea piţigăiată a solidului Buffet;

— Maigret? S-a făcut!

— Fără explicaţii?

— A reuşit totuşi să tragă şi unul din oamenii mei are un glonte în umăr,

— Femeia?

— Faţa mi-e plină de zgîrieturi. Ţi-i aduc de cum sfîrşesc cu formalităţile.

Telefonul suna într-una.

— Da, domnule procuror. I-am prins pe toţi. Nu… Nu le-am pus absolut nici o întrebare. I-am băgat pe fiecare în cîte un birou şi-l aştept pe Buffet de la Corbeil să-i aducă şi pe ceilalţi doi.

— Fii prudent. Nu uita că vor susţine că poliţia i-a brutalizat.

— Ştiu.

— Şi nici că au dreptul de a nu declara nimic dacă avocatul lor nu e de faţă.

— Da, domnule procuror.

De altfel, Maigret nu intenţiona să-i interogheze, preferind să-i lase să fiarbă fiecare-n sosul lui. O aştepta pe doamna Lussac. Aceasta sosi abia pe la unsprezece, deoarece inspectorul o găsise în pat şi i-a trebuit timp ca să se îmbrace şi să explice asistentei sociale ce trebuia să facă în cazul în care fiul ei ar avea nevoie de îngrijiri.

Era o brună scundă, slabă, destul de drăguţă, care nu părea să aibă mai mult de douăzeci şi cinci de ani. Era palidă, nările îi fremătau. Nu spunea nimic, se ferea să joace rolul indignatei.

Maigret o invită să ia loc în faţa lui, în timp ce Janvier se instala la capătul biroului cu o hîrtie şi un creion.

— Soţul dumneavoastră se numeşte Rene Lussac şi este reprezentant comercial?

— Da, domnule.

— Are treizeci şi unu de ani. De cît timp sînteţi căsătoriţi?

— De patru ani.

— Care este numele dumneavoastră de fată?

— Jacqueline Beaudet.

— Originară din Paris?

— Din Orléans. Am venit să trăiesc la Paris, la mătuşa mea la vîrsta de şaisprezece ani.

— Cu ce se ocupă mătuşa dumneavoastră?

— Moaşă. Locuieşte în strada Notre-Dame-de-Lorette.

— Unde l-aţi întîlnit pe Rene Lussac?

— Într-un magazin de discuri şi instrumente muzicale, unde lucram ca vînzătoare. Unde este acum, domnule comisar? Spuneţi-mi, i s-a întimplat ceva? De cînd Joseph…

— Vă referiţi la Joseph Raison?

— Da. Joseph şi soţia lui erau prietenii noştri. Locuiam în acelaşi bloc.

— Bărbaţii dumneavoastră ieşeau des împreună?

— Se mai întîmpla. Nu prea des. De cînd a murit Joseph…

— Vă temeţi să nu i se fi întîmplat acelaşi accident şi soţului dumneavoastră, nu-i aşa?

— Unde este? A dispărut?

— Nu. Este aici.

— Trăieşte?

— Da.

— Rănit?

— Era cît pe-aci să fie, dar nu este.

— Pot să-l văd?

— Nu acum.

— De ce?

Zîmbi amar.

— Sînt o proastă că vă întreb aşa ceva? De fapt, cam ghicesc ce urmăriţi şi de ce mă interogaţi. Vă ziceţi probabil că o mai uşor să faci să vorbească o femeie decît un bărbat, nu-i aşa?

— Fernand e arestat.

— Cine-i ăsta?

— Chiar nu ştiţi?

Îl privi drept în ochi.

— Nu. Soţul meu nu mi-a vorbit niciodată de el. Ştiu numai că cineva dă ordine.

Deşi îşi scosese batista din geantă, se abţinea să nu plîngă.

— Vedeţi, e mai uşor decît vă închipuiaţi. De mult mă temeam eu şi l-am rugat pe René să nu mai umble cu oamenii ăia. Are o meserie bună. Eram fericiţi. Chiar dacă nu eram bogaţi, n-o duceam rău. Dar nu ştiu pe cine a întîlnit…

— Acum cît timp?

— Vreo şase luni… Iarna trecută… Către sfîrşitul verii… De altfel e mai bine că s-a terminat odată, de-acum încolo n-o să mai tremur. Credeţi că femeia aceea va şti să aibă grijă de copil?

— Cît despre asta, n-aveţi nici o teamă…

— E nervos, seamănă cu taică-său. Noaptea, se agită…

O simţeai obosită, un pic pierdută cu firea, străduindu-se să-şi pună gîndurile în ordine…

— Ceea ce pot să vă spun, e că René nu a tras.

— De unde ştiţi?

— Mai întîi pentru că nu e în stare de aşa ceva. S-a lăsat dus de oamenii ăia, fără să-şi închipuie că lucrurile vor ajunge pînă aici.

— Vă vorbea despre afacerile lui?

— Vedeam eu bine, de la un timp, că aducea mai mulţi bani decît ar fi trebuit. Începuse să iasă mai des, aproape întotdeauna cu Joseph Raison. Într-o zi, i-am descoperit pistolul.

— Şi ce-a zis?

— Că nu trebuie să-mi fie teamă, că peste cîteva luni vom putea merge în Sud, să trăim liniştiţi. Ţinea să deschidă o prăvălie pe socoteala lui, la Cannes sau la Nisa.

Începu să plîngă, fără zgomot, cu mici sughiţuri.

— În fond, din cauza maşinii s-au întîmplat toate… Ţinea morţiş să aibă o Floridă. A semnat nişte poliţe… Apoi a sosit vremea să le plătească… Cînd o afla că am vorbit, o să mă urască… Poate că nici n-o să mai vrea să rămînă cu mine…

Pe culoar se auziră nişte zgomote şi Maigret îi făcu semn lui Janvier s-o ducă pe femeie în biroul de alături. Recunoscuse vocea lui Buffet.

Erau trei poliţişti care împingeau un bărbat cu cătuşe la mîini şi care, de cum intră, îl privi pe Maigret cu o mină dispreţuitoare.

— Femeia? întrebă comisarul.

— E la celălalt capăt al culoarului. E mai periculoasă decît el, deoarece zgîrie şi muşcă.

Era adevărat, Buffet avea faţa zgîriată şi sînge pe nas.

— Intră, Fernand!

Buffet intră şi el, în timp ce ceilalţi doi inspectori rămaseră afară. Fostul ocnaş cercetă biroul cu privirea şi remarcă:

— Am impresia că am mai fost pe aici.

Redevenise zeflemitor şi sigur pe el.

— Presupun că iar o să mă înnebuniţi cu întrebările, ca ultima oară. Ţin să vă previn de la bun început că nu voi răspunde.

— Cine este avocatul tău?

— Mereu acelaşi: jupîn Gambier.

— Vrei să-l chemăm?

— Eu unul, n-am nimic să-i spun. Dar dacă dumneavoastră aveţi chef să-l sculaţi din patul lui…

Toată noaptea în Quai des Orfèvres a fost un du-te-vino pe culoare şi în birouri. Maşinile de scris ţăcăneau tot timpul. Telefonul ţîrîia într-una, deoarece Parchetul ţinea să păstreze legătura şi judecătorul de instrucţie nu se culcase.

Un inspector nu făcea altceva mai tot timpul decît să prepare cafea, iar din cînd în cînd, Maigret întîlnea pe culoar cîte unul din colaboratorii lui.

— Tot nimic?

— Tace.

Nici unul din cei trei de la *Café des Amis* nu-l recunoştea pe Fernand. Fiecare juca aceeaşi comedie.

— Cine mai e şi ăsta?

Iar, atunci cînd li se punea banda cu convorbirea cu Corbeil, răspundeau:

— Asta-l priveşte pe Rene. Afacerile lui sentimentale nu ne interesează.

Acesta răspundea:

— Cred că am dreptul să am o amantă, nu?

Doamna Lussac fu pusă faţă-n faţă cu Fernand:

— Îl recunoşti?

— Nu.

— Ce vă spuneam eu? jubila fostul puşcăriaş. Oamenii ăştia nu m-au văzut în viaţa lor. Am ieşit de la Saint-Martin-de-Ré, fără nici un gologan şi un tovarăş de celulă mi-a dat adresa prietenei lui, spunîndu-mi că va avea ea grijă de mine. Stăteam la ea ca un paşă.

Domnul Gambier veni cam pe la unu noaptea şi începu numaidecît să ridice obiecţii de ordin juridic.

După noul cod de procedură criminală, poliţia nu putea să-i reţină pe aceşti oameni mai mult de douăzeci şi patru de ore, după care, afacerea depindea de Parchet sau de judecătorul de instrucţie, care trebuiau să-şi asume toată răspunderea.

Deja, printre cei de la Palat, se făceau simţite îndoielile. Confruntarea dintre doamna Lussac şi soţul ei nu aduse nimic nou.

— Spune-le adevărul.

— Care adevăr? Că ara o amantă?

— Pistolul…

— Un amic mi-a dat un pistol. Şi ce-i cu asta? Călătoresc mult, singur pe drum la volanul maşinii mele…

Chiar în cursul dimineţii, martorii, toţi cei care defilaseră prin Quai des Orfèvres, vor fi căutaţi: ospătarii de la cafeneaua din strada La Fayette, casieriţa, cerşetorul, trecătorii, poliţistul civil care trăsese.

Tot dimineaţă vor fi răscolite locuinţele celor trei tipi arestaţi la Porte de Versailles şi, cine ştie, poate că la vreunul din ei, va fi găsită valijoara.

Nu era altceva decît rutină, o rutină cam dezgustătoare şi istovitoare.

— Doamnă Lussac, vă puteţi duce acasă, dar asistenţa socială va rămîne cu dumneavoastră pînă la noi ordine…

Îi dădu pe cineva s-o însoţească. Nu se mai putea ţine pe picioare şi îşi holba ochii, uitîndu-se în jur de parcă n-ar mai fi ştiut unde se găseşte.

În timp ce oamenii săi continuau să-i hărţuiască pe prizonieri, Maigret ieşi să se plimbe, pe jos, bucurîndu-se de primii fulgi de zăpadă care-i cădeau pe umeri

şi pe pălărie. Pe bulevardul Palais un bar îşi deschidea uşile, şi Maigret se instală cu coatele pe tejghea, mîncă nişte cornuri calde şi bău două sau trei ceşti de cafea.

Cînd, la ora şapte, se întoarse la birou, păşind greoi, cu pleoapele grele de nesomn, fu surprins să-l găsească acolo pe Fumel.

— Nu cumva ai şi tu noutăţi?

Şi inspectorul, foarte aprins, volubil, începu să povestească:

— Eram de serviciu astă-noapte. Am fost ţinut la curent cu ceea ce făceaţi în Avenue de Versailles, dar eu nu aveam nici un amestec acolo şi am profitat de asta ca să-i chem pe colegii mei din celelalte arondismente. Acum au toţi fotografia lui Cuendet.

Îmi ziceam că într-o bună zi s-ar putea să iasă ceva din asta… Şi tot flecărind cu Duffieux din arondismentul XVIII, i-am vorbit şi de omul meu. La care Duffieux a spus că voia chiar să discute cu mine în legătură cu asta. El lucrează cu inspectorul Lognon, unul din prietenii dumitale. Cînd Lognon a văzut fotografia, ieri-dimineaţă, s-a arătat foarte surprins şi a vîrît-o în buzunar fără să zică nimic… Figura lui Cuendet îi amintea de cineva. Se pare că s-a şi dus prin barurile şi micile restaurante din strada Caulaincourt şi din piaţa Constantin-Pecqueur şi s-a interesat de Cuendet. Ştii doar că atunci cînd lui Lognon îi intră ceva in cap, nu se lasă cu una cu două. A sfîrşit prin a ciocăni la uşa cu pricina, la o braserie cu firma la Régence, în susul străzii Caulaincourt. L-au recunoscut pe Cuendet fără şovăială şi i-au spus lui Lognon că venea destul de des la ei însoţit de o femeie.

Maigret întrebă:

— De mult timp?

— Tocmai aici e partea cea mai interesantă. De ani de zile… după ei.

— Se ştie cine e femeia?

Ospătarul nu-i ştie numele, dar se pare că locuieşte într-o casă pe aproape, deoarece el o vede în fiecare dimineaţă cînd trece să facă piaţa.

Toată Poliţia judiciară se ocupa de Fernand şi de gangsterii lui. Peste două ore, culoarele vor fi din nou ticsite de martori cărora li se vor arăta pe rînd cei patru oameni. Asta înseamnă că toată ziua se va lucra şi maşinile de scris nu vor înceta să bată depoziţii.

Singur inspectorul Fumel, în mijlocul acestei agitaţii care nu-l interesa, cu degetele îngălbenite de nicotină ţigărilor pe care le fuma pînă la capăt, într-atît încît deasupra buzei avea un semn de neşters, numai el venea să discute cu Maigret despre elveţianul liniştit, de care nimeni nu mai pomenea.

Era doar o afacere îngropată, nu? Judecătorul de instrucţie Cajou nu era oare convins că nu mai avea de ce să-şi facă griji în privinţa ei?

Clasase afacerea, încă din prima zi:

— Răfuială…

Nu o cunoştea nici pe bătrîna Justine, nici camera din strada Mouffetard, cu atît mai puţin pensiunea Lambert şi somptuoasa casă de vizavi.

— Eşti obosit?

— Nu prea tare.

— Nu mergi cu mine acolo?

Maigret îi vorbea lui Fumel aproape ca un complice, ca şi cum i-ar fi propus să chiulească de la şcoală.

— Cînd vom ajunge acolo, va fi deja lumină…

Lăsă instrucţiuni oamenilor săi, se opri în colţul cheiului ca să-şi ia tutun şi, flancat de inspectorul Fumel care dîrdîia, aşteptă autobuzul pentru Montmartre.

VII

Lognon bănuia că Maigret acorda mai multă importanţă mortului ca şi uitat din Bois de Boulogne, decît spargerii din strada La Fayette şi bandei de gangsteri despre care ziarele aveau să vorbească a doua zi cu lux de amănunte?

Dacă da, nu se va duce el pe urma firului din care avea deja un capăt în mînă? Numai bunul Dumnezeu ştie pînă unde va merge cu descoperirea adevărului, deoarece era desigur poliţistul cu cel mai mult fler din Paris, ce-i drept, cel mai încăpăţînat şi care ar fi ţinut cu tot dinadinsul să reuşească.

Era ghinionul care-l urmărea sau convingerea că destinul îi era definitiv potrivnic, şi că, la urma urmei, nu era decît o victimă sigură?

Cert e că-şi va sfîrşi carierea ca inspector la comisariatul arondismentului XVIII, la fel ca Aristide Fumel în arondismentul XVI. Nevasta lui Fumel a plecat fără să lase nici o adresă, cea a lui Lognon zăcea bolnavă de cincisprezece ani.

În cazul lui Cuendet, lucrurile s-au petrecut probabil mai mult din prostie. Lognon, ocupat cu altceva, îi vorbise despre asta unui coleg care, la rîndul lui, nu dăduse prea mare importanţă şi îi vorbise lui Fumel la telefon cu totul întîmplător.

Zăpada, care cădea din abundenţă, începea să se depună pe acoperişuri, dar pe stradă nu, din păcate. Maigret era mereu dezamăgit, cînd vedea zăpada topindu-se pe trotuar.

Autobuzul era supraîncălzit. Cei mai mulţi dintre călători tăceau şi priveau ţintă înainte, iar capetele li se legănau, de la stînga la dreapta şi de la dreapta la stînga, cu o expresie împietrită.

— N-ai nici o noutate despre cuvertură?

Fumel, adîncit în gînduri, tresări, repetă, ca şi cum nu ar fi înţeles imediat:

— Cuvertură?

Nici el nu avea somn.

— Cuvertura de pisică sălbatică.

— M-am uitat în maşina lui Stuart Wilton. N-am văzut nici o cuvertură. Nu

numai că maşina are încălzire, dar are şi aer condiţionat. Ba chiar şi un mic bar, un mecanic de la garaj mi-a spus-o.

— Şi cea a fiului?

— O parchează de obicei in faţa hotelului George V. Mi-am aruncat o privire şi în ea. Nici aici n-am văzut vreo cuvertură.

— Nu ştii de unde îşi ia benzină?

— Cel mai des, de la o staţie din strada Marbeuf.

— Ai fost acolo?

— N-am avut timp.

Autobuzul opri în colţul pieţii Constantin-Pecqueur. Trotuarele erau aproape pustii. Nu era încă opt dimineaţă.

— Asta trebuie să fie braseria.

Era luminată şi un ospătar mătura rumeguşul de pe duşumea. Era tot o braserie de modă veche, cum întîlneşti tot mai rar în Paris, cu bile de metal pentru cîrpele de şters, o tejghea de marmură unde o casieriţă se aşeza în faţa unei maşini de înregistrat şi de jur împrejur, pe pereţi, numai oglinzi. Nişte anunţuri recomandau varza călită cu garnitură şi iahnie cu fasole.

Cei doi intrară.

— Ai mîncat?

— Nu încă.

Fumel comandă cafea şi brioşi, în timp ce Maigret, care băuse destulă cafea toată noaptea din care cauză gura ii era cleioasă, comandă un păhărel de alcool.

Ai fi zis că, afară, viaţa se urnea cu greu. Nu era nici noapte nici zi. Nişte copii se îndreptau către şcoală şi încercau să prindă cu gura din zbor fulgi de zăpadă care trebuie că avea gust de praf.

— Spune-mi, te rog…

— Da, domnule…

— Îl cunoşti pe acest om?

Ospătarul îl privi pe Maigret de parcă ar fi înţeles totul.

— Sînteţi domnul Maigret, nu-i aşa? Vă ţin minte. Aţi mai fost pe aici acum doi ani cu inspectorul Lognon.

Examină fotografia cu complezenţă.

— Da, e un client. Vine mereu cu mica damă cu pălării.

— De ce o numeşti astfel?

— Pentru că aproape de fiecare dată poartă o pălărie nouă, nişte pălăriuţe nostime. De cele mai multe ori, vin să cineze şi se instalează în colţ, acolo, în fund. Sînt simpatici. Ea adoră varza călită. Nu se grăbesc, îşi beau cafeaua şi savurează cîte un păhărel ţinîndu-se de mînă.

— Frecventează de mult localul?

— De ani de zile. Nu ştiu de cîţi anume.

— Se pare că ea locuieşte în cartier?

— Mi s-a mai pus această întrebare. Trebuie să aibă un apartament într-una din casele vecine, fiindcă o văd trecînd aproape în fiecare dimineaţă cu coşul de alimente.

De ce oare îl încînta pe Maigret faptul că descoperea o femeie în viaţa lui Honoré Cuendet?

Ceva mai tîrziu, pătrundea cu Fumel într-o cabină de portar unde o femeie tria corespondenţa:

— Îl cunoşti pe acest om?

Ea se uită cu atenţie şi clătină din cap.

— Cred că l-am mai văzut, dar nu pot spune că-l cunosc. În orice caz, aici n-a venit niciodată.

— Nu ai, printre locatarii dumitale, o femeie care-şi schimbă mereu pălăriile?

Ea îl privi pe Maigret aiurită, ridică din umeri mormăind ceva ce Maigret nu înţelese.

Nu avură mai mult noroc nici în ai doilea imobil, nici în al treilea. În al patrulea, portăreasa îl pansa pe soţul ei la o mînă la care se tăiase scoţînd lăzile de gunoi.

— Îl cunoaşteţi?

— Da, şi?

— Ocupă vreun apartament aici?

— Ocupă fără să-l ocupe. Este prietenul duduiei de la etajul cinci.

— Care duduie?

— Domnişoara Eveline, modista.

— E de mult timp aici?

— Cel puţin de doisprezece ani. Era aici înainte de a fi eu însămi.

— El era de pe atunci prietenul ei?

— Poate că da. Nu-mi amintesc.

— L-ai mai văzut în ultimul timp?

— Pe cine? Pe ea? La naiba, o văd în fiecare zi.

— Nu, pe el.

— Îţi aminteşti cînd a venit ultima oară, Désire?

— Nu, dar a trecut ceva timp de atunci.

— I se întîmplă să rămînă peste noapte?

I se păru cam naiv comisarul.

— Şi ce-i cu asta? Doar sînt majori, nu?

— Stătea pe aici mai multe zile în şir?

— Chiar săptămîni.

— Domnişoara Eveline e acasă? Care-i numele ei de familie?

— Schneider.

— Primeşte multe scrisori?

Pachetul cu scrisori, în faţa cutiilor, era nedesfăcut.

— Ca să zic aşa, nu.

— Al cincilea la stînga?

— La dreapta.

Maigret ieşi în stradă, ca să vadă dacă era lumină la ferestre şi, deoarece era, o luă pe scară cu Fumel. Ascensor nu era. Scara era bine întreţinută, casa curată şi liniştită, cu ştergătoare de papură în faţa uşilor şi pe ici pe colo cîte o plăcuţă de aramă sau de email.

Notară un dentist la etajul doi, o moaşă la al treilea. Din cînd în cînd Maigret se oprea să-şi tragă suflarea şi auzea un radio.

La al cincilea aproape că ezită să apese pe butonul soneriei. Şi aici se auzea un radio, dar fu întrerupt şi se auziră nişte paşi dincolo ele uşa care se deschise. O femeie destul de scundă, cu părul de un blond deschis, îmbrăcată nu cu un halat de casă ci cu un soi de rochie largă de interior, îi privea cu ochii ei albaştri, ţinînd o cîrpă în mînă.

Maigret şi Fumel erau la fel de stingheriţi ca şi ea deoarece vedeau mirarea, apoi teama năpădindu-i figura; buzele îi fremătau, dar, în cele din urmă, murmurară:

— Îmi aduceţi o veste proastă?

Le făcu semn să intre într-o cameră pe care tocmai o deretica şi dădu la o parte aspiratorul care se găsea în drum.

— De ce puneţi o astfel de întrebare?

— Nu ştiu… O vizită la o astfel de oră, cînd Honoré lipseşte de atîta timp…

Să tot fi avut patruzeci şi cinci de ani, dar arăta mult mai tînără. Pielea îi era proaspătă, formele rotunjite şi tari.

— Sînteţi de la poliţie?

— Comisar Maigret. Tovarăşul meu este inspectorul Fumel.

— I s-a întîmplat vreun accident?

— Într-adevăr, vă aduc o veste proastă.

Nu plîngea încă şi simţeai cum încearcă să se agaţe de cuvinte fără importanţă.

— Luaţi loc. Daţi-vă jos paltonul deoarece e foarte cald aici. Lui Honoré îi place căldura. Scuzaţi-mă pentru dezordine.

— Îl iubiţi mult?

Ea îşi muşcă buzele, încercînd să ghicească gravitatea veştii:

— E rănit?

Apoi, numaidecît:

— E mort?

Începu să plîngă, cu gura deschisă, ca un copil, fără să-i fie teamă c-o urîţeşte. Totodată îşi apuca părul cu mîinile şi privea în jurul ei ca şi cum ar fi căutat un colţişor unde să se refugieze.

— Dintotdeauna am avut presimţirea…

— De ce?

— Nu ştiu. Eram prea fericiţi…

Încăperea era confortabilă, intimă, cu mobile masive, de bună calitate, cîteva bibelouri care nu erau de cel mai prost gust. Printr-o uşă deschisă, se zărea bucătăria, unde tacîmul pentru micul dejun era încă pus.

— Nu daţi atenţie, repetă ea. Scuzaţi-mă…

Deschise o altă uşă, cca de la dormitor care nu era luminat şi se aruncă de-a curmezişul patului, pe burtă, ca să plîngă în voie.

Maigret şi Fumel se priveau în linişte şi, dintre ei, cel mai impresionat era inspectorul, poate pentru că, cu toate neplăcerile pe care i le pricinuiseră femeile, nu ştiuse niciodată să le reziste.

Scena dură mai puţin decît s-ar fi aşteptat ei şi ea se duse în baie, unde se auzi apa curgînd şi se înapoie cu faţa aproape destinsă murmurînd:

— Vă rog să mă iertaţi, cum s-a întîmplat?

— A fost găsit mort în Bois de Boulogne. N-aţi citit ziarele din ultimele zile?

— Nu citesc ziarele. Dar de ce tocmai la Bois de Boulogne? Ce-ar fi căutat el acolo?

— A fost omorît în altă parte.

— Omorît? Pentru care motiv?

Se străduia să nu izbucnească din nou în plîns.

— Era de mult timp prietenul dumneavoastră?

— De peste zece ani.

— Unde l-aţi cunoscut?

— Foarte aproape de aici, într-o braserie.

— La Régence?

— Da. Pe atunci luam din cînd în cînd o masă acolo. L-am remarcat, singur în colţul lui.

Asta nu însemna că, în perioada aceea, Cuendet pregătea o spargere în cartier? Probabil. Cercetînd lista furturilor cărora nu li s-au descoperit autorii, s-ar găsi cu siguranţă şi unul comis în strada Caulaincourt.

— Nu-mi amintesc cum am intrat în vorbă. Fapt e că într-o seară am cinat la aceeaşi masă. M-a întrebat dacă sînt nemţoaică şi i-am răspuns că sînt alsaciană. M-am născut la Strasbourg.

Avu un surîs abia schiţat.

— Ne distram fiecare de accentul celuilalt pentru că păstrase accentul elveţian, tot aşa cum eu l-am păstrat pe al meu.

Era un accent plăcut, cîntat. Doamna Maigret era tot alsaciană şi îşi păstrase aproape aceeaşi înălţime, aceeaşi conformaţie.

— A devenit prietenul dumneavoastră?

Îşi trăgea nasul fără să se gîndească la faptul că i se înroşise.

— Nu stătea mereu aici. Rareori se întîmplă să stea mai mult de două sau trei săptămîni cu mine, apoi pleca in călătorie. La început chiar m-am întrebat dacă n-o fi avînd nevastă şi copii în provincie. Unii provinciali îşi scot verigheta cînd vin la Paris…

Părea să fi cunoscut şi alţi bărbaţi înaintea lui Cuendet.

— Şi de unde aţi ştiut că nu era şi el în aceeaşi situaţie?

— Nu era căsătorit, nu?

— Nu.

— Eram sigură. Mai întîi, mi-am dat seama că el nu are copii, după felul în care-i privea pe ceilalţi, pe stradă. Îl simţeai resemnat de a nu fi tată, dar o mai regreta din cînd în cînd. Pe deasupra, cînd locuia aici, nu se purta ca un bărbat însurat. Nu ştiu cum să vă explic… Avea unele reţineri pe care un bărbat însurat nu le mai are. Prima dată, de pildă, mi-am dat seama că nu se simţea în largul lui în patul meu, iar dimineaţa, cînd s-a sculat, a fost şi mai stingher…

— Nu v-a vorbit niciodată de profesia lui?

— Nu.

— Nu l-aţi întrebat cu ce se ocupă?

— Am încercat să aflu, fără să mă arăt indiscretă.

— Vă spunea că obişnuieşte să călătorească mult?

— Îmi zicea că e obligat să plece. Nu preciza unde şi nici de ce pleacă. Într-o zi, l-am întrebat dacă mama lui mai trăieşte şi s-a înroşit. Asta m-a făcut să cred că stă probabil la ea. Oricum, avea pe cineva care să-i cîrpească lenjeria, care să-i ţeasă ciorapii şi care n-o făcea foarte îngrijit. De pildă, mereu îl vedeam cu nasturii prost cusuţi şi eu rîdeam de el.

— Cînd a plecat ultima oară?

— Acum şase săptămîni. Aş putea să găsesc data…

Întrebă şi ea la rîndul ei:

— Şi cînd… cînd s-a întîmplat?

— Vineri.

— Totuşi nu avea niciodată bani mulţi la el.

— Cînd venea să stea aici pentru cîtva timp, aducea o valiză?

— Nu. Dacă deschideţi şifonierul îi veţi găsi halatul, papucii şi într-o despărţitură cămăşile, şosetele şi pijamalele.

Ea arătă spre cămin şi Maigret văzu trei lulele, din care una era din spumă de mare. Şi aici se afla o sobă cu cărbuni ca în strada Mouffetard, un fotoliu chiar lîngă sobă, fotoliul lui Honoré Cuendet.

— Îertaţi-mi indiscreţia. Sînt obligat să vă pun şi această întrebare.

— O bănuiesc. Vreţi să vă referiţi la bani?

— Da. Vă dădea?

— Mi-a propus să-mi dea. Nu am acceptat, deoarece îmi cîştig destul de bine traiul. Singurul lucru pe care i l-am permis, şi asta la insistenţele lui, deoarece nu

prea îi venea la îndemînă să trăiască aici fără să-şi plătească partea, a fost să achite jumătate din chirie… Îmi dădea cadouri. El a cumpărat mobila pe care o vedeţi, şi tot el mi-a aranjat salonul pentru probă. Puteţi să-l vedeţi.

O încăpere mică, mobilată în stil Louis XVI, cu o sumedenie de oglinzi.

— Tot el a pus tapetul pe pereţi, inclusiv în bucătărie şi a tapisat sufrageria, deoarece ii plăcea foarte mult să meşterească.

— Cum îşi petrecea timpul?

— Se plimba puţin, nu mult, mereu pe aceeaşi rută, în cartier, ca cei care-şi scot cîinii la aer. Apoi se instala în fotoliul lui şi citea. Veţi găsi vrafuri de cărţi în şifonier, mai toate cărţi de călătorie.

— Dumneavoastră n-aţi călătorit niciodată cu el?

— Am petrecut cîteva zile la Dieppe, acum opt ani. Altă dată am fost în concediu în Savoia şi mi-a arătat de departe munţii din Elveţia, spunîndu-mi că acolo s-a născut. Şi am mai fost o dată cu autocarul de la Paris la Nisa şi am vizitat Coasta de Azur.

— Cheltuia cu largheţe?

— Depinde de ceea ce înţelegeţi prin asta. Nu era zgîrcit, dar nu-i plăcea să fie înşelat şi verifica notele de plată de la hoteluri şi restaurante.

— Aţi trecut de patruzeci de ani?

— Am patruzeci şi patru.

— Asta înseamnă că aveţi o oarecare experienţă a vieţii. Nu v-aţi întrebat niciodată pentru ce duce el această dublă existenţă? Şi nici de ce nu vă lua de soţie?

— Am cunoscut şi alţi bărbaţi care nu mi-au propus căsătoria.

— În acelaşi gen ca el.

— Nu, bineînţeles.

Se gîndi o clipă.

— Evident, mi-am pus eu întrebări. La început, aşa cum v-am spus, am crezut că e căsătorit în provincie şi că afacerile îl chemau la Paris, de mai multe ori pe an. N-aş fi avut ce să-i reproşez. Era ispititor să ai, aici, o femeie care să te primească, un interior. Nu putea suferi hotelurile, mi-am dat seama de asta atunci cînd am călătorit prima dată… Nu se simţea în largul lui. Părea că tot timpul se teme de ceva.

Şi normal!

— Apoi ţinînd cont de caracterul său şi de ciorapii cîrpiţi, am ajuns la concluzia că stă cu mama lui şi se simţea jenat să mi-o mărturisească. Mult mai mulţi bărbaţi decît s-ar crede nu se căsătoresc din cauza mamelor lor şi, chiar la cincizeci de ani, se comportă faţă ele ele ca nişte copii. Era şi cazul lui, poate.

— Trebuia totuşi să-şi cîştige existenţa.

— Putea foarte bine să aibă vreo afacere pe undeva…

— Nu v-aţi gîndit niciodată la un alt gen de activitate?

— Care anume?

Era sinceră. Era imposibil să joace teatru.

— Ce vreţi să spuneţi? Acum sînt pregătită pentru orice. Ce făcea?

— Era un hoţ, domnişoară Schneider…

— El? Honoré?

Rîse nervos.

— Nu-i adevărat, nu-i aşa?

— Ascultaţi! A furat toată viaţa lui, de la vîrsta de şaisprezece ani, pe cînd era ucenic la un lăcătuş din Lausanne. A fugit dintr-o şcoală de corecţie, din Elveţia, pentru a se angaja în Legiunea străină.

— Mi-a vorbit de Legiune cînd i-am descoperit tatuajul.

— Şi n-a adăugat c-a făcut doi ani de închisoare?

Se aşeză pe scaun, cu picioarele frînte şi ascultă de parcă n-ar fi fost vorba de Honoré al ei, ci de un alt Cuendet.

Din cînd în cînd, clătină din cap, încă neconvinsă.

— Eu însumi, domnişoară, l-am arestat pe vremuri şi, de atunci, s-a perindat de mai multe ori prin biroul meu. Nu era un hoţ oarecare. Complici nu avea, nu frecventa lumea hoţilor, ducea o existenţă ordonată. Din vreme în vreme, ochea cîte o lovitură, citind ziarele sau revistele şi, săptămîni în şir, observa toată mişcarea dintr-o casă… Pînă în clipa cînd, sigur pe el, pătrundea înăuntru şi lua bijuteriile şi banii.

— Nu, nu pot să cred! E prea de necrezut!

— Vă înţeleg reacţia. Totuşi, în ceea ce o priveşte pe mama lui, nu v-aţi înşelat. Partea de vreme pe care nu şi-o petrecea aici, o petrecea la ea, într-un apartament din strada Mouffetard, unde-şi avea, de asemenea, o seamă de lucruri.

— Ea ştie?

— Da.

— A ştiut dintotdeauna?

— Da.

— Şi-l lăsa?

Nu era indignată, ci surprinsă,

— De-asta a fost omorît?

— Mai mult decît probabil.

— Poliţia?

Se îndîrjea, mai puţin cordială, mai puţin încrezătoare.

— Nu.

— Cei de la care… de la care voia să fure l-au omorît?

— Presupunem. Ascultaţi-mă bine. Nu eu sînt însărcinat cu ancheta, ci judecătorul de instrucţie Cajou. A încredinţat un oarecare număr de sarcini inspectorului Fumel.

Acesta aprobă din cap.

— Acum inspectorul se află aici neoficial, fără mandat. Aveţi dreptul de a nu răspunde la întrebările mele şi ale lui. Puteaţi nici să nu ne lăsaţi să intrăm în casă. Şi, dacă am vrea să vă răscolim apartamentul, am comite un abuz de putere. Mă înţelegeţi?

Nu. Maigret simţea că nu înţelege prea bine ceea ce voia el să spună.

— Cred…

— Ca să fiu mai clar, tot ce ne-aţi spus despre Cuendet nu va fi menţionat în raportul inspectorului. E probabil ca, atunci cînd judecătorul de instrucţie va descoperi existenţa dumneavoastră şi legăturile dumneavoastră cu Honoré, şă vi-l trimită pe Fumel sau pe unul din inspectorii lui cu un mandat în toate formele legale.

— Ce va trebui să fac?

— În cazul acesta, veţi putea cere prezenţa unui avocat.

— De ce?

— Zic că veţi putea. Dar nu sînteţi obligată de lege. Poate că Cuendet, în afara hainelor, cărţilor şi pipelor sale a lăsat anumite lucruri în apartamentul dumneavoastră…

Ochii ei albaştri arătau în sfîrşit că înţelesese. Prea tîrziu, deoarece domnişoara Schneider, murmura deja ca pentru sine: Valiza…

— E normal ca, trăind cu dumneavoastră o parte din timp, prietenul dumneavoastră să vă fi încredinţat o valiză conţinînd efecte personale. De asemenea, e normal să vă fi lăsat cheia spunîndu-vă, de pildă, s-o deschideţi dacă i se întîmplă ceva.

Maigret ar fi preferat ca Fumel să nu fie de faţă şi, ca şi cum şi-ar fi dat seama de acest lucru, inspectorul îşi luă un aer absent, ursuz.

Cît despre Eveline, ea dădea din cap.

— Nu am cheia… dar…

— Pe mine puţin mă interesează. Nu e de neînchipuit ca un om ca Cuendet să fi avut prevederea de a întocmi un testament prin care vă însărcinează, după moartea lui, cu anumite obligaţii, fie măcar aceea de a avea grijă de mama lui…

— E foarte bătrînă?

— O veţi vedea, pentru că se pare că sînteţi singurele femei din viaţa lui.

— Credeţi?

Era mulţumită, cu toată situaţia ei şi nu s-a putut abţine de a lăsa să se vadă acest lucru printr-un zîmbet. Cînd zîmbea, făcea gropiţe ca o copilandră.

— Nu ştiu ce să mai cred.

— Veţi avea tot timpul, după plecarea noastră, să vă gîndiţi în voie.

— Spuneţi-mi, domnule comisar…

Ezită, dintr-o dată roşie pînă în creştetul capului.

— Honoré nu a… nu a omorît niciodată pe nimeni?

— Pot să vă asigur de asta.

— Vă rog să credeţi că, dacă mi-aţi fi spus da, aş fi refuzat să admit aşa ceva.

— Aş vrea să mai adaug ceva şi mai greu de explicat. Neîndoios Cuendet trăia din o parte din furturile sale.

— Cheltuia atît de puţin!

— Tocmai asta e. E posibil, ba chiar probabil ca el să fi avut nevoie de siguranţă, să ştie el că are ceva bani deoparte. Totuşi n-aş fi surprins ca, în cazul lui, un alt element să fi jucat rolul esenţial… Săptămîni în şir, aşa cum v-am spus, observa viaţa unei case.

— Şi cum proceda?

— Instalîndu-se în vreun bistro, unde stătea ore întregi lîngă fereastră, închiriind vreo cameră într-un imobil de peste drum, cînd avea ocazia…

Ideea care-l preocupase pe Maigret veni şi în mintea femeii.

— Credeţi că atunci cînd l-am cunoscut la Régence…

— S-ar părea. El nu aştept ca apartamentele să fie neocupate, ca locatarii să fie plecaţi. Dimpotrivă! El aştepta întoarcerea lor.

— De ce?

— Un psiholog sau un psihiatru ar răspunde mai bine decît mine la această întrebare. Să fi avut el oare nevoie de senzaţia pericolului? Nu sînt prea sigur. Vedeţi dumneavoastră, el nu se introducea numai într-un apartament străin, ci, într-un anume fel, şi în viaţa oamenilor. Aceştia dormeau, iar el trecea chiar pe lîngă ei. S-ar putea spune că, pe lîngă bijuteriile lor, el lua cu sine şi o parte din intimitatea lor…

— S-ar zice că nu-i purtaţi pică.

La rîndul său, Maigret zîmbi, mulţumindu-se să mormăie:

— Nu port pică nimănui. La revedere, domnişoară. Să nu uitaţi nimic din ce v-am spus, nici un cuvînt. Gîndiţi-vă, in linişte.

Îi strînse mîna, spre marea ei surprindere şi Fumel îl imită pe comisar, ceva mai stîngaci, ca şi cum ar fi fost tulburat.

Abia ajunseră pe scară şi Fumel exclamă:

— E o femeie extraordinară!

Probabil că va veni să mai dea cîte o raită prin cartier, chiar după ce toată lumea îl va fi uitat pe Honoré Cuendet. Era mai presus de el. Avea deja pe cap o amantă care-i complica existenţa şi va încerca să şi-o complice şi mai mult.

Afară, pe trotuare, zăpada începea să se depună.

— Eu ce fac, şefule?

— Ţi-e somn, nu? Hai să mai luăm un păhărel.

Acum erau cîţiva clienţi în braseria unde un comis voiajor copia adresa din anuarul profesiunilor.

— Aţi găsit-o?

— Da.
— Simpatică, nu? Ce vă servesc?
— Mic, un grog.
— Şi mie unul.
— Două groguri!
— După-masă, după ce ai să dormi, vei redacta raportul.
— Să pomenesc de strada Neuve-Saint-Pierre?
— Bineînţeles, şi de doamna Wilton, care locuieşte în faţa hotelului Lambert. Cajou are să te cheme în cabinetul lui ca să-ţi ceară amănunte.
— Mă va trimite să fac percheziţie la domnişoara Schneider.
— Unde sper că nu vei găsi nimic, în afară de haine într-o valiză.
Cu toată admiraţia lui pentru comisar, Fumel era stînjenit şi trăgea nervos din ţigară.
— Am înţeles ce-i spuneai.
— Mama lui Honoré mi-a spus: *„Sînt sigură că fiul meu nu mă va lăsa* fără nimic.”
— Şi mie mi-a spus acelaşi lucru,
— Ai să vezi că judecătorul nu va avea nici un chef să vadă această afacere lungindu-se. De cum va veni vorba de Wilton…
Maigret îşi bău grogul, înghiţind des, plăti toată consumaţia şi se hotărî să ia un taxi ea să se întoarcă la Poliţia judiciară.
— Vrei să te las undeva?
— Nu. Am un autobuz direct.
Poate că Fumel, temîndu-se că femeia nu înţelesese prea bine, avea intenţia să urce la ea:
— Apropo! Chestia cu cuvertura mă intrigă. Continuă să te informezi.
Şi, cu mîinile în buzunare, Maigret se îndreptă către staţia de taxiuri din piaţa Constantin-Pecqueur, de unde se vedeau ferestrele inspectorului Lognon.

VIII

În Quai des Orfèvres, toată lumea era extenuată: atît inspectorii, cît şi cei arestaţi în timpul nopţii. Se trimisese acasă după martori şi erau găsiţi în toate părţile, unii nedezmeticiţi încă, prost dispuşi şi care-l hărţuiau pe Joseph…
— Cînd se vor hotărî odată să ne asculte?
Ce-ar fi putut să le răspundă bătrînul uşier? Nici el nu ştia mai mult ca ei. Ospătarul de la braseria Dauphine mai aduse un platou cu chifle şi cafele. De cum se instală la biroul său, prima grijă a lui Maigret fu să-l cheme pe Moers, care nici el nu era mai puţin ocupat acolo, la Poliţia judiciară.
Mîinile celor patru tipi fuseseră supuse testului parafinei: asta însemna că, dacă vreunul din ei trăsese cu vreo armă în cursul ultimelor trei patru zile, se va

găsi în piele pulbere încrustată, chiar dacă fusese prevăzător şi-şi pusese mănuşi.

— Ai rezultatele?

— Chiar acum le-am primit de la laborator.

— Care din cei patru?

— Numărul trei.

Maigret consultă lista care avea cîte un număr în dreptul numelui. Numărul 3 era Roger Stieb, refugiat ceh, care lucrase o perioadă în aceeaşi uzină cu Joseph Raison, pe cheiul Javel.

— Expertiza e sigură?

— Absolut.

— La ceilalţi trei, nimic?

— Nimic.

Stieb era un vlăjgan blond care, în timpul nopţii, se arătase cel mai docil dintre toţi şi care, chiar şi acum, în faţa lui Torrence, care-l hărţuia cu întrebări, îl privea pe inspector flegmatic, ca şi cum n-ar fi priceput o boabă franţuzeşte.

Totuşi el era ucigaşul bandei, cel care avea rolul de a acoperi retragerea atacatorilor. Celălalt, Loubières, un tip îndesat, musculos şi păros, originar din Fécamp, ţinea un garaj la Puteaux. Era însurat, tată a doi copii, şi o întreagă echipă de specialişti fusese trimisă să-i scotocească locuinţa.

La René Lussac, percheziţia n-a dus la nici un rezultat, la fel ca şi în vila frumoasei Rosalie.

Dintre toţi, era cea mai zgomotoasă, şi Maigret auzea ţipetele ei, cu toate că fusese închisă cu Lucas între patru ochi, două birouri mai încolo.

Confruntările începuseră. Cei doi chelneri, impresionaţi, nu îndrăzneau să fie prea categorici, dar credeau că recunosc în Fernand pe clientul care se găsea în braserie în momentul loviturii.

— Sînteţi siguri că i-aţi prins pe toţi? întrebaseră ei înaintea confruntării.

Li s-a răspuns că da, deşi nu era tocmai adevărat. Mai lipsea un complice, cel care conducea maşina şi despre care nu se ştia nimic altceva.

Acesta, ca mai întotdeauna, trebuie să fi fost un as al volanului dar aici rolul lui părea prea puţin important.

— Alo! Da, domnule procuror… Merge… Ştiu cine a tras: numitul Stieb. Da, neagă… Şi va nega pînă la capăt. Vor nega cu toţii…

În afară de biata doamnă Lussac, care avea grijă de copilul ei, lăsat in tovărăşia asistentei sociale şi care nu-şi revenea de pe urma loviturii primite.

Maigret îşi ţinea cu greu ochii deschişi, iar grogul de la Régence nu rezolvase nimic. Ba chiar luă din dulap sticluţa cu rachiu de bună calitate, pe care-o păstra acolo pentru ocazii rare, şi, nu fără a şovăi, trase o duşcă.

— Alo! Încă nu, domnule judecător…

Era chemat la două telefoane odată, şi era zece şi douăzeci cînd primi în sfîrşit telefonul mult aşteptat. Venea de la Puteaux.

— S-a găsit, şefule…

— Tot?

— Nu lipseşte nici un ban.

Li se permisese ziarelor să anunţe că banca ştia seriile bancnotelor furate. Nu era adevărat. Minciuna nu i-a împiedicat pe gangsteri să pună banii in circulaţie. Aşteptau ocazia să scape de bani în provincie sau în străinătate. Fernand era destul de şmecher ca să nu se grăbească şi să-şi împiedice oamenii să părăsească Parisul atît timp cît ancheta era în toi.

— Unde?

— În capitonajul unei maşini rablagite. Doamna Loubières, care e o femeie cu cap, nu ne slăbea din ochi.

— Părea să fie la curent?

— Aşa cred. Au fost scotocite toate maşinile, una cîte una. Unele au fost chiar demontate pe iei pe colo. Ce mai încolo şi încoace, am pus mîna pe pachet.

— Nu uita s-o pui pe doamna Loubières să semneze.

— Am încercat, dar refuză.

— Atunci ia martori.

— Asta am şi făcut.

Pentru Maigret afacerea era încheiată, sau aproape. N-aveau nevoie de el ca să-i chestioneze pe martori şi ca să se ocupe de confruntări. Asta lua ore întregi.

După care, fiecare inspector avea să-i trimită raportul său. El personal urma să întocmească un raport general.

— Vă rog, daţi-mi-l pe procurorul Dupont d'Hastier.

Şi o clipă după aceea:

— S-au găsit banii.

— Şi valijoara?

Cerea prea mult. De ce nu cu amprente digitale distincte?

— Valijoara pluteşte undeva pe Sena sau a fost arsă.

— La cine au fost găsiţi banii?

— La garajist.

— El ce zice?

— Deocamdată nimic. Nu i s-a vorbit despre asta.

— Aveţi grijă ca avocatul lui să fie de faţă. Nu vreau contestaţii şi nici, mai tîrziu, incidente de audiere.

După ce culoarele se vor goli, cei patru inşi vor fi duşi la Prefectură, frumoasa Rosalie de asemenea — nu în aceeaşi încăpere şi acolo, goi puşcă, vor trece pe la antropometrie. Pentru cel puţin doi dintre ei, nu era o experienţă inedită. Probabil că vor dormi într-o celulă de la parter, deoarece judecătorul de instrucţie va voi să-i vadă dimineaţă, înainte de a-i trimite la Santé.

Afacerea nu va ajunge în faţa curţii cu juri decît peste cîteva luni şi, pînă atunci, alte bande vor avea timp să se formeze, după acelaşi tipic, din motive

care nu-l priveau pe comisar.

Deschise o uşă, apoi pe a doua, şi-l găsi pe Lucas în faţa unei maşini de scris, bătînd cu două degete, în prezenţa unei Rosalii care măsura camera de-a lungul şi de-a latul, cu mîinile în şolduri.

— Ah, iată-vă şi pe dumneavoastră! Sînteţi mulţumit, nu? Gîndul că Fernand e liber nu vă lăsa să dormiţi şi aţi făcut ce-aţi putut ca să-l băgaţi iar la răcoare. Nu vă este ruşine să vă legaţi de o femeie, uitînd că, altădată, vi s-a întimplat să beţi un păhărel la barul ei şi că nu eraţi supărat cînd vă vindeam unele ponturi…

Era singura căreia nu-i era somn şi care-şi păstra energia intactă…

— Şi mă daţi pe mîna celui mai neînsemnat inspector al dumneavoastră, dinadins, ca să mă umiliţi… Pe un om ca ăsta pot să-l dărîm cu un bobîrnac…

Maigret nu răspunse şi îi făcu cu ochiul lui Lucas.

— Mă duc să mă culc o oră, două. S-au găsit banii.

— Ce? zbieră ea.

— N-o lăsa singură. Cheamă pe oricine să-i ţină companie, vreunul mai acătării, dacă ea vrea asta, şi instalează-te în biroul meu.

— Bine, şefule!

Se duse acasă cu o maşină de-a poliţiei. Curtea era plină de ele, deoarece din ajun se trăia în stare de mobilizare generală.

— Sper c-ai să te culci? îi spuse soţia lui făcîndu-i patul. La ce oră trebuie să te scol?

— La douăsprezece şi jumătate.

— Aşa degrabă?

Îi fu lene să mai facă baie. Avea s-o facă după ce va dormi. Tocmai aţipise, cu capul încălzit, cînd se auzi soneria telefonului.

Întinse mîna şi mormăi:

— Da, Maigret…

— Aici, Fumel, domnule comisar…

— Iartă-mă. Eram pe jumătate adormit. Unde eşti?

— În strada Marbeuf.

— Te ascult.

— Am noutăţi în privinţa cuverturii.

— I-ai dat de urmă?

— Nu. Şi mă îndoiesc să fie regăsită vreodată. Dar a existat. Pompistul din strada Marbeuf este categoric. A observat-o pînă acum vreo săptămînă.

— De ce a remarcat-o?

— Deoarece e neobişnuit să vezi o cuvertură, mai ales una de blană, într-o maşină sport?

— Cînd a văzut-o pentru ultima oară?

— Nu poate preciza, dar susţine că nu-i prea mult timp de atunci. Şi iată că acum două sau trei zile, cînd Wilton fiul a venit să-şi facă plinul, nu mai era la

locul ei.

— Pune asta în raportul tău.

— Ce-o să se mai întîmple, după dumneata?

Maigret care voia să termine cît mai repede, se mulţumi să spună vag:

— Nimic.

Puse receptorul în furcă. Avea nevoie de somn. De altfel era aproape sigur că nu se înşală.

Nu se va întîmplă nimic!

Îşi imagina ce faţă ar fi făcut judecătorul de instrucţie dacă s-ar fi dus să-i spună:

— Honoré Cuendet, în noaptea de vineri spre sîmbătă, pe la unu, a pătruns în casa lui Florence Wilton din strada Neuve-Saint-Pierre.

— De unde ştiţi?

— Pentru că supraveghea casa de cinci săptămîni, dintr-o cameră a hotelului Lambert.

— Şi dacă un om ia o cameră într-un hotel dubios, dumneavoastră conchideţi…

— Nu e vorba de un oarecine, ci de Honoré Cuendet, care de vreo treizeci de ani…

I-ar descrie stilul lui Cuendet.

— L-aţi prins vreodată asupra faptului?

Maigret se vedea obligat să mărturisească că nu.

— Avea cheile casei?

— Nu.

— Se înţelesese cu cineva de acolo?

— Nu prea cred.

— Şi doamna Wilton era acasă împreună cu servitorii?

— Cuendet nu intra niciodată în case neocupate.

— Şi vreţi să spuneţi că această femeie…

— Nu ea. Amantul ei…

— De unde ştiţi că are un amant?

— De la o prostituată, numită Olga, care locuieşte la hotel.

— I-a văzut împreună în acelaşi pat?

— A văzut maşina.

— Şi cine-i acest amant?

— Wilton junior.

Imaginile deveneau cam nelămurite, pentru că Maigret îl vedea pe judecător rînjind, lucru ce nu convenea caracterului său.

— Vreţi să insinuaţi că această femeie şi fiul ei vitreg…

— Tatăl şi nora au putut…

— Cum?

Urma să-i spună povestea Lidiei, care devenise amanta tatălui după ce se căsătorise cu fiul.

Opreşte-te! Oare lucrurile astea sînt cu putinţă? Oare un magistrat serios, aparţinînd burgheziei de elită din Paris, poate să admită măcar pentru o clipă…

— Sper c-aveţi şi alte dovezi?

— Da, domnule judecător…

Se vede că dormea şi visa, deoarece se şi închipuia scoţînd din buzunar o punguţă în care se găseau două fire abia vizibile.

— Ce-i asta?

— Nişte fire de păr, domnule judecător.

Încă un indiciu că era vis, că nu putea fi decît vis; de data asta, magistratul zise:

— Păr de ce?

— De pisică sălbatică.

— De ce tocmai sălbatică?

— Pentru că pledul din maşină era de pisică sălbatică. Cuendet, pentru prima oară, după o carieră atît de lungă, o fi făcut zgomot, o fi răsturnat vreun obiect, dîndu-se de gol şi i-a fost fatal.

Amanţii nu puteau chema poliţia fără să…

Fără să ce? Ideile nu-i mai erau tot atît de clare. Fără ca Stuart Wilton să afle de ceea ce se întîmpla, evident. Şi Stuart Wilton însemna banii…

Nici Florence, nici amantul ei nu-l cunoşteau pe acest necunoscut care pătrunsese în camera lor. Oare cel mai nimerit lucru nu era acela de a-l desfigura?

Îi cursese mult sînge, obligîndu-i pe cei doi să cureţe orice urmă.

Apoi maşina…

Şi aici, murdărise cuvertura…

— Înţelegeţi, domnule judecător…

Se imagina pe sine, stingher, cu cei doi peri ai lui.

— Şi mai întîi de toate, cine vă spune că sînt peri de pisică sălbatică?

— Un expert.

— Şi un alt expert va veni să-i rîdă în nas în faţa instanţei afirmînd că sînt peri de nu ştiu ce…

Judecătorul avea dreptate. Chiar aşa s-ar petrece lucrurile. Bineînţeles că s-ar face haz pe chestia asta.

Şi avocatul înălţîndu-şi mîinile:

— Vă rog, domnilor, să fim serioşi… Ce ni se aduce pentru acuzare… Două fire de păr.

Bineînţeles, lucrurile ar putea lua o altă întorsătură. Maigret s- ar duce de exemplu şi ar suna la Florence Wilton. I-ar pune întrebări, ar scormoni casa, i-ar interoga pe servitori.

De asemenea, ar avea, în liniştea biroului său, o lungă discuţie cu tînărul Wilton…

Numai că, toate astea nu ar fi reglementare.

— Ajunge, Maigret. Uitaţi fanteziile astea şi luaţi-vă perii…

Puţin îi păsa, de altfel. Nu îi făcuse el adineauri cu ochiul lui Fumel?

Inspectorul cel nenorocit în dragoste, va avea oare mai mult succes cu Eveline, decît cu celelalte femei?

În orice caz, bătrîna din strada Mouffetard nu se înşelase.

— *„Îmi cunosc fiul… Sînt sigură că nu mă va lăsa, aşa, fără nimic…”*

Cîţi bani să fi fost în…?

Maigret dormea adînc…

Nu se va şti niciodată…